

**UCHWAŁA NR XLI/227/21
RADY GMINY ŚWIESZYNO**

z dnia 27 maja 2021 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2021 - 2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 713, z póź. zm.) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2021 - 2030, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Strategia Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2021 -2030 wskazuje kierunkowe cele rozwoju Gminy Świeszyno, propozycje zadań strategicznych służących ich osiągnięciu, model struktury funkcjonalno – przestrzennej Gminy, a także modelowy system wdrażania zapisów dokumentu.

§ 3. Traci moc Uchwała Nr XXXV/316/13 Rady Gminy Świeszyno z dnia 28 listopada 2013 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2014-2020.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy

Bogdan Koryga

Załącznik do uchwały Nr XLI/227/21
Rady Gminy Świeszyno
z dnia 27 maja 2021 r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŚWIESZYNO NA LATA 2021 – 2030

Świeszyno, 2021

Spis treści

I.	Wprowadzenie	3
II.	Metodologia pracy.....	4
III.	Charakterystyka i diagnoza Gminy Świeszyno.....	5
	Informacje o Gminie Świeszyno	5
	Demografia	14
	Rynek pracy	16
	Przedsiębiorczość	21
	Ład przestrzenny.....	26
	Gospodarka mieszkaniowa	30
	Infrastruktura	32
	Społeczeństwo informacyjne	37
	Pomoc społeczna	38
	Ochrona zdrowia.....	43
	Organizacje społeczne	45
	Edukacja (żłobki, przedszkola, szkoły)	47
	Kultura i rekreacja	52
	Turystyka.....	55
	Ochrona środowiska	64
IV.	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy	70
V.	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie	84
VI.	Obszary strategicznej interwencji (OSI)	86
VII.	Analiza SWOT	88
VIII.	Ocena warunków życia.....	91
IX.	Cele i kierunki strategicznego rozwoju Gminy	99
X.	Aspekty finansowe wdrażania Strategii i źródła finansowania	110
XI.	System monitoringu i wdrażania Strategii	111
XII.	Materiały wykorzystane do opracowania Strategii	114
XIII.	Spis map, tabel, wykresów i zdjęć.....	117

I. Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Gminy Świeszyno (zwana dalej SR) to kluczowy dokument programowania rozwoju lokalnego, stanowiący zapis misji i wizji rozwoju Gminy wraz z etapami jej realizacji, czyli określonymi celami strategicznymi. SR stanowi długookresowy plan działania, wyznacza kierunki i priorytety działania, które są niezbędne dla realizacji przyjętych zamierzeń rozwojowych. Ustalenia zawarte w SR wyznaczają politykę rozwoju społeczno-gospodarczego na kolejne lata, do których będzie należało przede wszystkim zapewnienie jak najlepszych warunków życia mieszkańców Gminy oraz tworzenia sprzyjających podstaw dla dalszego rozwoju gospodarczego.

Przygotowana Strategia ma pełnić dwie zasadnicze funkcje:

- zarządczą (administracyjną) – SR jest dokumentem, na podstawie którego będzie realizowana polityka rozwoju Gminy w oparciu o podejmowane kluczowe przedsięwzięcia;
- informacyjno-edukacyjną - w tym ujęciu SR będzie dokumentem informującym o aspiracjach rozwojowych Gminy i jej zamierzeniach, a z drugiej strony edukuje interesariuszy (już na etapie planowania), dając im tym samym możliwość wglądu w proces stanowienia polityki lokalnej.

Głównym celem opracowania Strategii Rozwoju Gminy Świeszyno w horyzoncie 2021-2030 jest zaplanowanie, a następnie konsekwentne realizowanie działań, zmierzających do zapewnienia jej harmonijnego rozwoju. Zadaniem SR jest realistyczne zaprogramowanie rozwoju i modernizacji jednostki samorządowej, ze szczególnym uwzględnieniem wszystkich zasobów i atutów, które Gmina Świeszyno posiada, na rzecz rozwoju i poprawy poziomu oraz jakości życia mieszkańców. Strategia stanowi podstawę dla efektywnego wykorzystania przez Gminę środków rozwojowych, zarówno krajowych, jak i unijnych na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego.

Logika i metodologia prowadzenia lokalnej polityki rozwoju zakłada, iż aktualnie przygotowany dokument stanowi kontynuację wcześniejszych założeń i kierunków rozwoju zapisanych w różnych dokumentach strategicznych opracowanych dla Gminy Świeszyno. Wpisuje się także w cele i kierunki działań, które zostały przyjęte na wyższych poziomach administrowania (tj. powiatowego, regionalnego, krajowego i UE). SR jest spójna z dokumentami wyższego rzędu, odnosi się zatem do:

- Strategii Rozwoju Powiatu Koszalińskiego na lata 2017-2020,
- Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030,
- Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku) – SOR.
- Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- Strategii Europy 2020. Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

II. Metodologia pracy

W opracowaniu Strategii Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2021-2030 przyjęto metodę ekspercko-partycypacyjną (społeczną). Głównym założeniem opracowania Strategii było włączenie w proces stanowienia polityki lokalnej interesariuszy, m.in.: lokalnych liderów oraz społeczności lokalnej. Szczególną rolę w procesie konsultacji pełnił Koordynator ds. opracowania Strategii wraz z Zespołem Roboczym, stanowiącym przedstawicieli samorządu lokalnego.

Prace nad opracowaniem SR przebiegały etapowo. Poniższe zestawienie zawiera etapy opracowywania Strategii z uwzględnieniem partycypacji społecznej.

Tabela 1 Etapy opracowywania Strategii Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2020 -2030

Etap	Działanie	Opis działania
Etap 1	Zbieranie danych	Zebranie materiałów, informacji i danych niezbędnych do przygotowania diagnozy. Główne źródła: UG, dokumenty strategiczne, sprawozdania, GUS, BDL
Etap 2	Diagnoza	Opracowanie diagnozy na podstawie zebranych informacji i danych
Etap 3	Ankieta on-line	Badanie dotyczące oceny warunków życia
Etap 4	Warsztat strategiczny	Warsztat przeprowadzony z wykorzystaniem metody: dyskusji moderowanej, burzy mózgów, planu, którego celem było podsumowanie diagnozy oraz sformułowanie wizji i określenie celów strategicznego działania
Etap 5	Partycypacja społeczna	Formularz on-line (wnioski, uwagi, sugestie) Konsultacje mailowe z Zespołem Roboczym

		Konsultacje społeczne z lokalnymi liderami i mieszkańcami Gminy
Etap 6	Wyznaczenie kierunków rozwoju (projekty)	Opracowanie projektów Strategii
Etap 7	Zatwierdzenie dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2021-2030	

Źródło: Opracowanie własne

Prace nad SR prowadzone były z wykorzystaniem następujących szczegółowych metod:

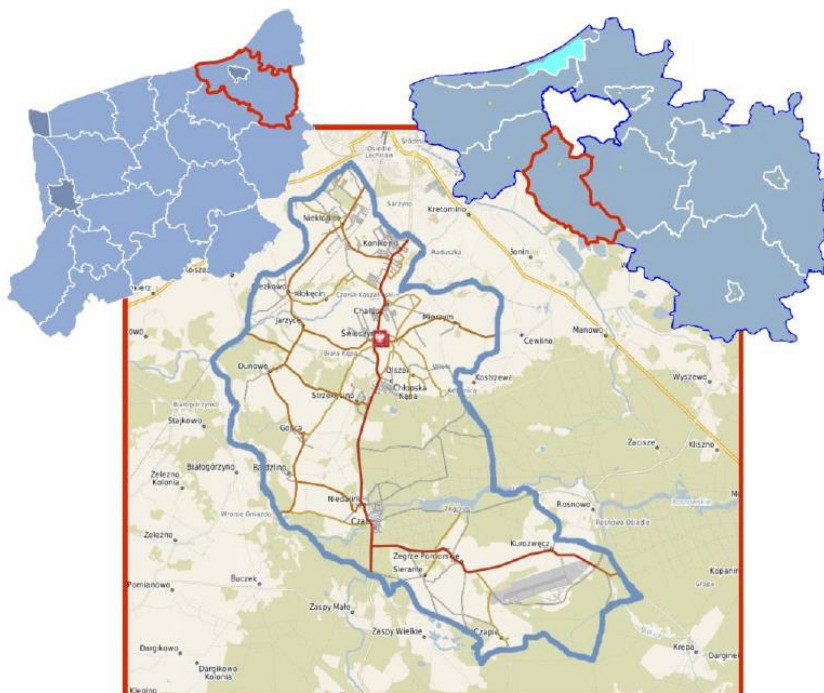
- analiz materiałów źródłowych (szczególnie *desk* i *web research*), w tym dokumentów lokalnych, regionalnych, krajowych i europejskich,
- badania ankietowego,
- analiz materiałów przekazanych wykonawcom przez Urząd Gminy Świeszyno,
- analiz danych statystycznych,
- pracy warsztatowej prowadzonej z wykorzystaniem pracy w grupach tematycznych z wykorzystaniem konsultacji, dyskusja, burza mózgów,
- zasięgnięcia opinii lokalnych liderów oraz ekspertów w zakresie rozwoju lokalnego.

III. Charakterystyka i diagnoza Gminy Świeszyno

Informacje o Gminie Świeszyno

Gmina Świeszyno to gmina wiejska, która położona jest w północno-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie koszalińskim. Zajmuje powierzchnię 13 256 ha (użytki rolne stanowią 53%, a grunty leśne niemal 36%), zamieszkuje ją 11,3% ludności powiatu. Gmina stanowi 7,9% powierzchni powiatu. Sąsiaduje z Gminą Bobolice, Manowo, Biesiekierz, Białogard, Tychowo oraz miastem Koszalin. Gminę Świeszyno stanowi 30 miejscowości i 10 sołectw, są to: Dunowo, Giezkowo, Konikowo, Kurozwęcz, Mierzym, Niedalino, Niekłonice, Strzekęcino, Świeszyno i Zegrze Pomorskie.

Mapa 1 Położenie Gminy Świeszyno

Źródło: Raport o stanie Gminy Świeszyno 2019, s. 6.

Przez Gminę przebiega droga wojewódzka nr 167 z Koszalina przez Świeszyno i Niedalino. Przez Gminę przebiega także linia kolejowa Gdańsk-Koszalin-Białogard-Stargard Szczeciński-Szczecin, na której znajduje się jedna stacja w miejscowości Dunowo. Na terenie Gminy funkcjonuje lądowisko Koszalin-Zegrze Pomorskie, które pełni głównie funkcje lotniczego pogotowia ratunkowego w okresie letnim.

Zdjęcie 1 Świeszyno z lotu ptaka

Źródło: Urząd Gminy Świeszyno

Znaczna część Gminy jest położona na obszarze Równiny Białogardzkiej, natomiast jej południowe tereny znajdują się na Pojezierzu Drawskim. Przez gminę przepływa rzeka Radew, którą biegnie szlak kajakowy i która stanowi jednocześnie szlak wędrorny ryb łososiowatych. Dodatkowo przez Gminę przepływa rzeka Chotła, Czarna i Bielica. Najwyższy punkt na terenie gminy to Czapła Góra o wysokości 114,4 m n.p.m. Świeszyno jest Gminą atrakcyjną turystycznie. Występują tu duże kompleksy leśne, bogate w zwierzyinę łowną i runo leśne. Turystów przyciągają również trzy piękne jeziora: Hajka, Czarne i Niedalino.

Zdjęcie 2 Spływ kajakowy rzeką Radew

Źródło: Urząd Gminy Świeszyno

Gmina Świeszyno charakteryzuje się zróżnicowanym krajobrazem, w którym przeważają tereny płaskie z niewielkimi wzniesieniami¹. Niektóre obszary Gminy to również obszary chronionego krajobrazu, do którego zalicza się obszar Doliny Radwi oraz specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Dolina Radwi, Chocieli i Chotli”. W obszarze tym znajdują się liczne źródłiska, unikalne torfowiska oraz lasy, w których można znaleźć zagrożone gatunki roślin i zwierząt, zwłaszcza ptaków wodno-błotnych oraz drapieżnych. Również część Gminy leży na terenie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Wiązogóra” z torfowiskami i jeziorami dystroficznymi oraz bogatym zespołem awifauny i płazów. Przez teren Gminy przebiegają ciekawe szlaki turystyczne, w tym konny i kajakowy oraz trasy piesze i rowerowe².

¹ Źródło: <http://eregion.wzp.pl/gminy/swieszyno>

² Charakterystyka szlaków turystycznych znajduje się w podrozdziale „Turystyka”

Gminę Świeszyno charakteryzuje również bogactwo zabytków architektonicznych. Zlokalizowane są one na całym obszarze Gminy. Poniżej zaprezentowano najważniejsze zabytki architektoniczne w poszczególnych miejscowościach.

Świeszyno

XIX-wieczny neogotycki kościół pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny. Konsekrowany 25 września 1945 r. Przy kościele znajduje się pomnik poświęcony mieszkańcom wsi poległym w I wojnie światowej, który obecnie stanowi podstawę figury Maryi.

Zdjęcie 3 Kościół pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Świeszynie

Źródło: Urząd Gminy Świeszyno

Konikowo

Kościół gotycki pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa, zbudowany w poł. XIV w., wieża z poł. XV w. Kościół został przebudowany w 1852 r., obiekt zabytkowy wraz z otoczeniem i wystrojem wnętrza. Konsekrowany 19 listopada 1981 r.

Zdjęcie 4 Kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Konikowie

Źródło: Urząd Gminy Świeszyno

Dunowo

Pałac neoklasycystyczny z XIX w. oraz zabudowania zespołu magazynowego i przetwórczego folwarku stanowiły posiadłość oraz główną siedzibę rodu von Kamecke. Cenny pod względem krajobrazowym i przyrodniczym, zajmujący 3,5 ha park dworski, który powstał na przełomie XVIII i XIX w. Teren parku przedzielony jest przebiegającą przez wieś drogą na dwie części: południową - z pałacem i północną. Występuje w nim bogaty gatunkowo starodrzew iglasty i liściasty. Ten pierwszy reprezentowany jest przez cisy, świerki pospolite i kłujące odmiany srebrzystej. Z drzew liściastych dominują dęby, m.in. szypułkowy odmiany czerwonołistnej, jesiony, lipy i klony. Ciekawostką przyrodniczą są: kasztan jadalny i dęby szypułkowe odmiany stożkowej. W niższych partiach parku spotkać można jaśminowce wonne, głogi jednoszyjkowe, śnieguliczki białe oraz masowo występującą konwalię majową. W parku rosną drzewa pomnikowe: jesion wyniosły o obwodzie 347 cm, dąb szypułkowy o obwodzie 365 cm i klon zwyczajny o obwodzie 340 cm. Na nieczynnym cmentarzu ewangelickim rośnie kolejny pomnik przyrody - dąb szypułkowy o obwodzie 320 cm.

Zdjęcie 5 Pałac neoklasycystyczny w Dunowie

Źródło: Urząd Gminy Świeszyno

Jarzyce

Kościół pw. Matki Bożej Królowej Korony Polskiej z przełomu XV i XVI w. należy do parafii Świeszyno. Z 1897r. pochodzą piękne okna witrażowe wykonane przez Konigl - Instytut Fur Glass Malerei Berlin. W XIX w. świątynię gruntownie remontowano. Po II wojnie światowej zaniedbana i zniszczona budowla była użytkowana jako magazyn zboża dla pobliskiej suszarni. Dopiero w 1974 r. odbudowano świątynię i przekazano do kultu katolickiego. Witraże usiłowano odmalować, ale z nietrwałym skutkiem. Dopiero w 2007 r. odnowiono dwa piękne okna. Witraże przedstawiają Świętą Rodzinę w stajence i Jezusa zmartwychwstałego z grobu. U dołu umieszczono herb fundatora i jego inicjały, a także kwiat konwalii (poświęcony Marii z Nazaretu) często umieszczany na ołtarzach, księgach liturgicznych, wizerunkach świętych. Kościół zbudowany jest z cegły i kamieni polnych, orientowany z prezbiterium niewyodrębnionym zakończonym prosto.

Zdjęcie 6 Kościół pw. Matki Bożej Królowej Korony Polskiej w Jarzycach

Źródło: Urząd Gminy Świeszyno

Giezkowo

Znajduje się tu park dworski oraz dworek z początku XIX w., obecnie dom Wspólnoty Cenacolo. Do ciekawych okazów rosnącego w parku starodrzewu należą: dąb burgundzki, lipa srebrzysta i jodła kaukaska. Ponadto rosną tutaj świerki, inne jodły, buki zwyczajne, dęby szypułkowe, jesiony wyniosłe i kasztanowce zwyczajne. Wspólnota Cenacolo powstała we Włoszech w lipcu 1983 r. Założyła ją siostra Elvira Petrozzi. Wspólnota pomaga osobom zagubionym w życiu, mającym problemy z nałogami. Terapią we wspólnocie jest modlitwa, praca i relacja z drugim człowiekiem.

Zdjęcie 7 Dom Wspólnoty Cenacolo w Giezkowie

Źródło: Urząd Gminy Świeszyno

Niedalino

Młyn zbożowy, który położony jest na wschód od wsi nad rzeką Radew, obecnie nieczynny. W miejscowości Niedalino znajduje się również Elektrownia Wodna Hajka³ i kościół pw. Matki Boskiej Częstochowskiej. W architekturze kościoła widoczny jest brak wieży oraz brak wyodrębnionego prezbiterium. Dawniej świątynia pełniła funkcję kaplicy cmentarnej.

Zdjęcie 8 Młyn zbożowy w miejscowości Niedalino

Źródło: Urząd Gminy Świeszyno

Strzekęcino

Zespół pałacowo – parkowy, na który składa się Bursztynowy Pałac w Strzekęcinie i przyległe do niego tereny parkowe. Eklektyczny pałac, dziś zwany „Bursztynowym Pałacem”, w którym obecnie mieści się hotel, z przełomu XIX i XX w. Z lat 20. i 30. XX w. pochodzi większość znajdujących się wokół pałacu zabudowań gospodarczych oraz tzw. „Biały Pałac”, mniejszy, dwukondygnacyjny, neoklasycystyczny pałacyk, wybudowany w 1935 r. jako prezent weselny dla ostatniego dziedzica dóbr dunowskich. Wokół pałacu rozciąga się rozległy park dworski z jeziorkiem. Park dostępny jest także dla turystów niewypoczywających w hotelu. Znajduje się tu kolekcja egzotycznych roślin.

³ Charakterystyka Elektrowni Wodnej znajduje się w podrozdziale „Turystyka”.

Zdjęcie 9 Bursztynowy Pałac z Strzekącinie

Źródło: Urząd Gminy Świeszyno

Zdjęcie 10 Pałac Biały w Strzekącinie

Źródło: Urząd Gminy Świeszyno

Zegrze Pomorskie

Kompleks pałacowo-folwarczny z przylegającym do niego parkiem dworskim. Całość pochodzi z drugiej połowy XVIII i przełomu XIX i XX w. W skład kompleksu poza pałacem wchodzi gorzelnia oraz kilkupiętrowy spichlerz.

Zdjęcie 11 Kompleks pałacowo-folwarczny w Zegrzu Pomorskim

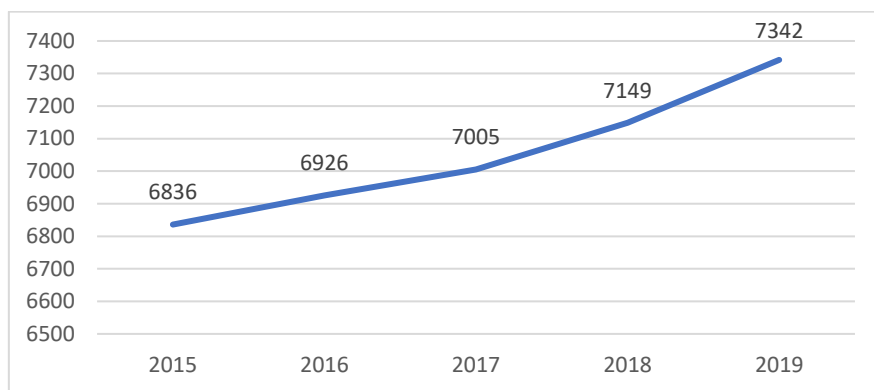

Źródło: Urząd Gminy Świeszyno

Demografia

W 2019 r. Gminę Świeszyno zamieszkiwało 7 342 osoby (3 696 kobiet i 3 646 mężczyzn). Gęstość zaludnienia wynosiła 56 osób/km². W ostatnich latach odnotowuje się stały wzrost liczby ludności. W przeciągu 5 ostatnich lat wzrósł on o 503 osoby (w tym 222 kobiet i 284 mężczyzn).

Wykres 1 Liczba ludności w latach 2015 – 2019

Źródło: Opracowanie własne, dane z UG

Wraz z ogólnym wzrostem liczby mieszkańców w Gminie odnotowano wzrost liczby osób w poszczególnych grupach funkcjonalnych. W ostatnich 5 latach przybyło 150 osób w wieku przedprodukcyjnym, 121 w wieku produkcyjnym oraz 235 osób w wieku poprodukcyjnym. W 2019 r. Gminę zamieszkiwało 4 670 osób w wieku produkcyjnym, w tym 2 436 mężczyzn i 2 234 kobiety. Odnotowuje się również duży wzrost osób w wieku poprodukcyjnym, co związane jest z ogólnopolskim zjawiskiem starzenia się społeczeństwa polskiego.

Tabela 2 Struktura demograficzna Gminy Świeszyno w latach 2015-2019

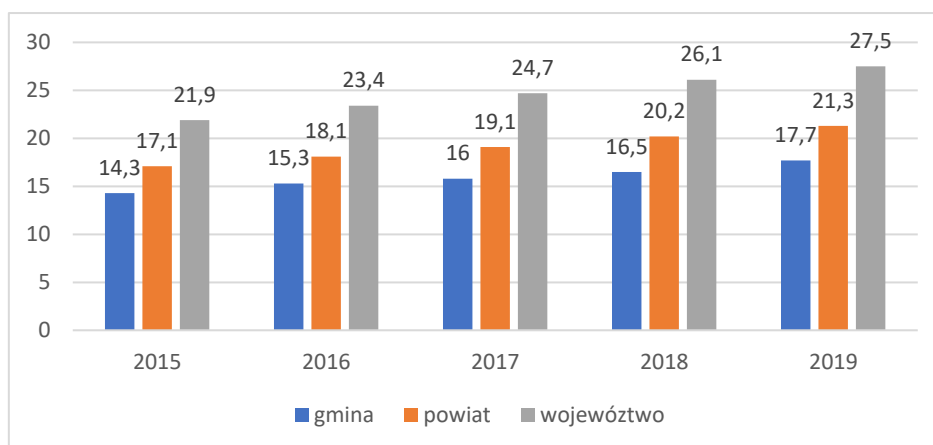
Rok	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym		Liczba osób w wieku produkcyjnym		Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	
		%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba
2015	6836	20,82	1423	66,54	4549	12,64	864
2016	6926	20,47	1418	66,10	4578	13,43	930
2017	7005	20,39	1428	65,48	4587	14,13	990
2018	7149	20,74	1483	64,92	4641	14,34	1025
2019	7342	21,42	1573	63,61	4670	14,97	1099

Źródło: Opracowanie własne, dane z UG

W 2019 r. w Gminie było 1 099 osób w wieku poprodukcyjnym, w tym 372 mężczyzn i 727 kobiet. Zjawisko zachodzących zmian demograficznych zostało zasygnalizowane także w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2030*, gdzie zdefiniowano proces starzenia się społeczeństwa i wzrost liczby osób starszych jako jeden z głównych wyzwań polityki społecznej Gminy w ramach działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie.

Za symptom tego procesu przyjęto wskaźnik obciążenia demograficznego liczonego jako stosunek ludzi w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym. Na przestrzeni analizowanych ostatnich 5 lat wzrósł on o 10,2 punktów procentowych. Z kolei współczynnik obciążenia demograficznego⁴ w Gminie Świeszyno w analizowanym okresie wzrósł z 14,3 do 17,7 punktów procentowych. Oznacza to, że wraz ze wzrostem liczby mieszkańców Gminy wzrasta jednocześnie liczba osób starszych. W porównaniu ze współczynnikiem obciążenia demograficznego dla powiatu i województwa liczba osób starszych w Gminie Świeszyno wzrosła o 3,4%, w powiecie o 4,2%, a w województwie o 5,6%. Świadczy to o tym, że w Gminie Świeszyno wzrost liczby osób starszych jest stosunkowo powolniejszy niż w powiecie czy w województwie. Jednakże proces starzenia się społeczeństwa jest tendencją ogólnopolską i zjawiskiem niekorzystnym, które wymusza na samorządach podjęcie odpowiedniej polityki senioralnej w kontekście planowanych działań w ramach polityki rozwoju Gminy.

Wykres 2 Współczynnik obciążenia demograficznego w latach 2015 – 2019

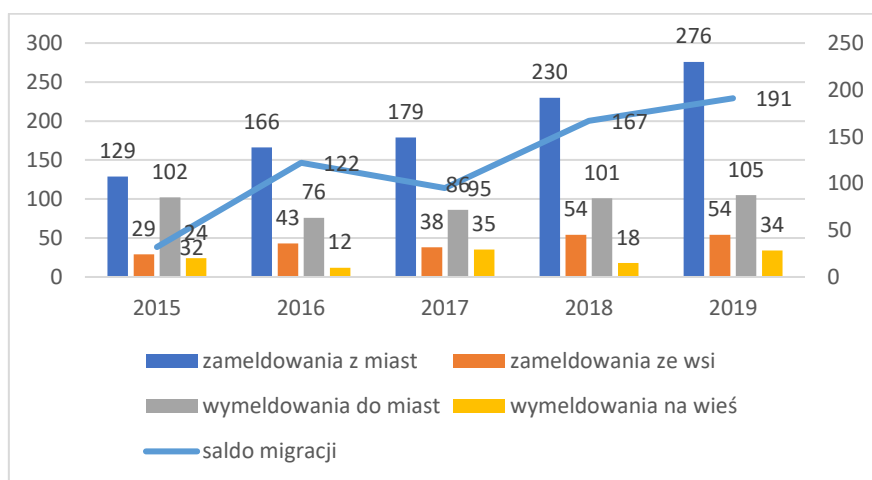
Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Saldo migracji w Gminie Świeszyno w 2019 r. wyniosło 191 osób. Od 2017 r. saldo migracji wzrasta systematycznie. Sytuacja ta wskazuje na korzystne warunki, jakie oferuje Gmina dla

⁴ Stosunek liczby dzieci (0-14 lat) i osób w starszym wieku (65 i więcej lat) do liczby osób w wieku 15-64 lata.

mieszkańców, zarówno mieszkaniowe, jak i gospodarcze. Współczynnik zameldowań z miast każdego roku wzrasta, w porównaniu ze współczynnikiem zameldowań ze wsi, który utrzymuje się na porównywalnym poziomie (z niewielkimi wahaniami w 2017 r.). Liczba zameldowań z miast w 2019 r. wynosiła 276 osób, a ze wsi 54. Z kolei liczba wymeldowań do miast do roku 2019 wynosiła łącznie 139 osób (na wieś – 34, a do miast 105). Zachodzące zmiany demograficzne są wynikiem naturalnego ruchu społecznego, który w przypadku Gminy Świeszyno wpływa znacząco na wzrost ogólnej liczby ludności. Z danych wynika, że duży napływ ludności odnotowuje się z Koszalina, co może świadczyć o tym, że Gmina Świeszyno oferuje swoim mieszkańcom odpowiednie warunki bytowe, zarówno społeczne jak i gospodarcze. Zjawisko zwiększenia liczby ludności wpływa pozytywnie na rozwój Gminy.

Wykres 3 Liczba zameldowań i wymeldowani oraz saldo migracji w Gminie Świeszyno

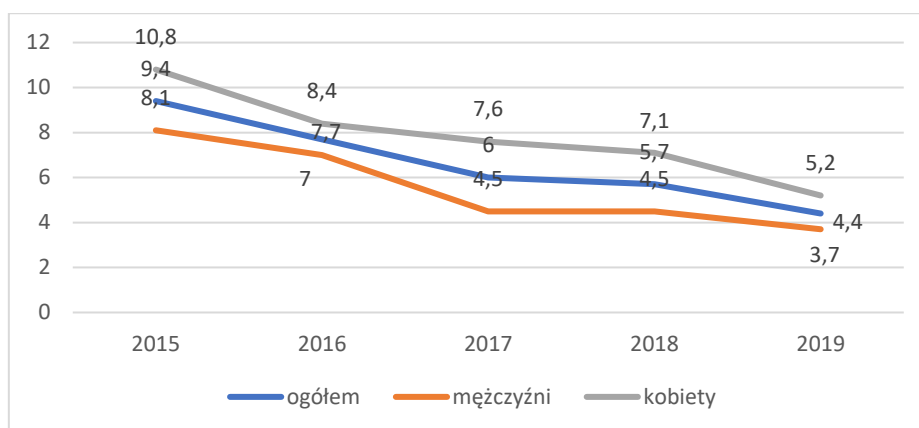
Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Na wzrost liczby ludności w Gminie Świeszyno ma wpływ dodatni przyrost naturalny (stosunek urodzeń do zgonów) oraz dodatni wskaźnik salda migracji. Współczynnik przyrostu naturalnego w analizowanym okresie ostatnich 5 lat wykazuje wartość dodatnią: w 2015 r. – 2,22, w 2016 r. – 5,66, w 2017 r. – 2,70, w 2018 r. – 0,14 oraz w 2019 r. – 0,68.

Rynek pracy

W 2019 r. poziom bezrobocia w Gminie Świeszyno wynosił 4,4%, w tym odnotowano 5,2% bezrobotnych kobiet oraz 3,7% bezrobotnych mężczyzn. Stopa bezrobocia utrzymuje systematyczną tendencję spadkową w ostatnich latach. W analizowanym okresie ostatnich 5 lat poziom bezrobocia w Gminie spadł o 5% (w tym wśród kobiet o 5,6%, a wśród mężczyzn o 4,4%).

Wykres 4 Poziom bezrobocia w latach 2015 – 2019

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

W 2019 r. Gmina Świeszyno charakteryzowała się jednym z najniższych poziomów bezrobocia wśród gmin z powiatu koszalińskiego. Niższy wskaźnik bezrobocia odnotowano jedynie w Gminie Biesiekierz (4,2%). W pozostałych gminach wskaźnik poziomu bezrobocia wynosił od 4,7 do 7,8% bezrobotnych osób. Liczba osób bezrobotnych, którym przysługiwał zasiłek wyniosła w 2019 r. 50 osób, co stanowi wartość porównywalną do innych gmin o podobnym wskaźniku liczby osób pozostających bez zatrudnienia.

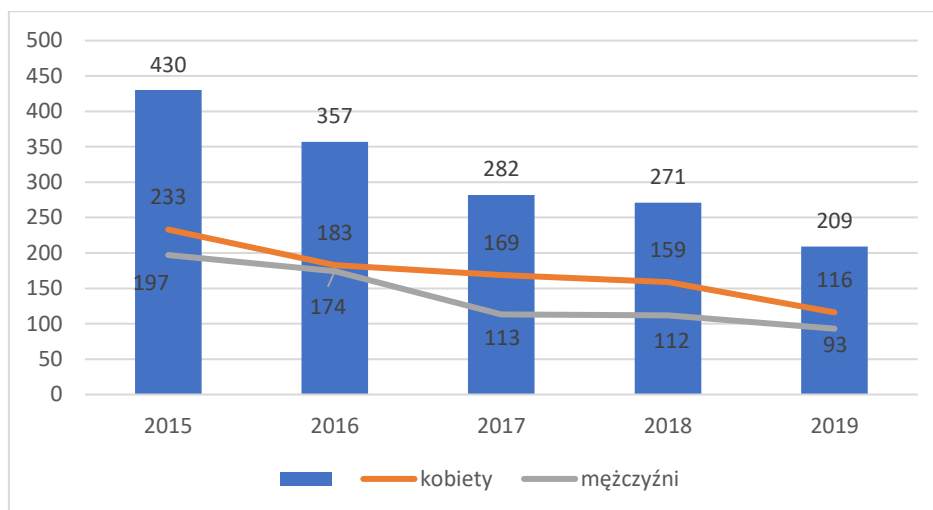
Tabela 3 Liczba bezrobotnych i wskaźnik bezrobocia w gminach powiatu koszalińskiego w 2019 r.

Gmina	Liczba bezrobotnych	Bezrobotni z prawem do zasiłku	Wskaźnik bezrobocia zarejestrowanego
Będzino	285	64	5,3
Biesiekierz	190	48	4,2
Bobolice	439	122	7,8
Manowo	203	45	4,7
Mielno	159	32	5,3
Polanów	391	59	7,1
Sianów	461	102	5,2
Świeszyno	209	50	4,4

Źródło: Sprawozdanie z działalności powiatowego urzędu pracy w Koszalinie za rok 2019, s. 10.

Analiza danych pokazuje, że liczba osób bezrobotnych w Gminie Świeszyno systematycznie maleje. W 2015 r. bez pracy pozostawało 430 osób (233 kobiet i 197 mężczyzn). W 2019 r. liczba bezrobotnych spadła o 221 osób, przy czym wciąż większą część osób bezrobotnych stanowiły kobiety. W 2019 r. odnotowano 209 osób bezrobotnych, w tym 116 kobiet i 93 mężczyzn.

Wykres 5 Liczba osób bezrobotnych w Gminie Świeszyno w latach 2015 – 2019

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Osoby zaliczane do osób ze szczególnych grup na rynku pracy to osoby młode do 30 roku życia, osoby starsze po 50 roku życia, osoby długotrwale bezrobotne oraz bezrobotne kobiety. Te grupy zaliczane są do grup społecznych narażonych na ryzyko wystąpienia bezrobocia długookresowego. W Gminie Świeszyno wraz z ogólnym spadkiem poziomu bezrobocia, spada liczba osób bezrobotnych również w tych grupach, które najbardziej narażone są na bezrobocie trwale i długookresowe. Tendencja ogólnopolska wykazuje, że większość osób bezrobotnych w gminach stanowią kobiety. Wynika to głównie z roli społecznej, jaką pełni kobieta w życiu codziennym. Zdecydowanie częściej kobiety pełnią funkcje gospodyń domu i sprawują opiekę nad osobami zależnymi. Z tego głównie powodu nie podejmują zatrudnienia. W Gminie Świeszyno liczba bezrobotnych kobiet jest nieznacznie wyższa niż mężczyzn (o 23 osoby), jednakże w ostatnich latach zauważa się duży spadek liczby niepracujących kobiet. W 2015 r. było ich aż 233, a w 2019 r. odnotowano spadek bezrobotnych kobiet o 117.

Wśród 209 osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Koszalinie z Gminy Świeszyno prawie połowa to osoby długotrwale bezrobotne, które zazwyczaj nie chcą w ogóle podjąć jakiegokolwiek zatrudnienia, albo też ich kwalifikacje są nieadekwatne do zapotrzebowania współczesnego rynku pracy. W 2019 r. odnotowano 101 takich osób, przy czym liczba ta zmniejszyła się o 129 osób w porównaniu z rokiem 2015. Drugą najliczniejszą grupę osób bezrobotnych w Gminie stanowią osoby po 50 roku życia, choć również zauważa się tendencję spadkową osób bezrobotnych w tej grupie. W 2015 r. było ich 118, a w 2019 r. – 67. Z kolei wśród osób młodych do 30 roku życia poziom bezrobocia jest nieduży i także ulegał on obniżeniu na przestrzeni ostatnich 5 lat. W 2019 r. w grupie bezrobotnych do 30 roku życia

znajdowała się 40 osób. Liczba ich zmniejszyła się o 65 osób na przestrzeni analizowanych lat. Zjawisko to może świadczyć o wzrastającej sprawności samego rynku pracy oraz lepszym przygotowaniem młodych ludzi do podjęcia zatrudnienia. Wydaje się, że gospodarka zasobami ludzkimi Gminy Świeszyno w wystarczający sposób wykorzystuje potencjał tkwiący w młodych ludziach, co potwierdzają dane o coraz mniejszej liczbie osób bezrobotnych w tej grupie wiekowej.

Tabela 4 Liczba bezrobotnych z grup osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2015 -2019

Grupy osób bezrobotnych	2015	2016	2017	2018	2019
Ogółem bezrobotni	430	357	282	271	209
Osoby długotrwale bezrobotne	230	198	155	132	101
Osoby do 30 roku życia	105	83	60	61	40
Osoby powyżej 50 roku życia	118	111	95	81	67

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie oferuje na rzecz osób bezrobotnych realizację aktywnych programów rynku pracy. Zalicza się do nich przede wszystkim: prace społecznie użyteczne, prace interwencyjne i staże. Z dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej w okresie od stycznia do grudnia 2019 r. skorzystało 82 bezrobotnych zamieszkujących Powiat Koszaliński, a 96 osób skorzystało z refundacji kosztów doposażenia stanowiska pracy. Ze staży skorzystało 96 bezrobotnych, a z formy szkoleń 47. 23 osoby z powiatu skorzystały również z refundacji części kosztów poniesionych na wynagrodzenia dla osób do 30 roku życia. Łącznie w ramach realizacji aktywnych programów rynku pracy skorzystało 712 osób z powiatu koszalińskiego, co świadczy o odpowiednim wsparciu udzielanym na rzecz osób bezrobotnych na rynku pracy i niewątpliwie przekłada się także na obniżenie stopy bezrobocia w powiecie. W 2019 r. w powiecie koszalińskim nie odnotowano żadnych zakładów, w których doszło do zwolnień grupowych, jedynie w samym Koszalinie 4 zakłady zapowiedziały zwolnienie 13 osób łącznie⁵. Sytuacja epidemiologiczna w Polsce wpłynęła niewątpliwie na rynek pracy i poziom bezrobocia. Stopa bezrobocia zarejestrowanego na koniec października 2020 r. w Polsce wyniosła 6,1%, czyli o 1,1% więcej niż w październiku 2019 r. Pod koniec października 2020 r. w urzędach pracy było zarejestrowanych 1,019 mln bezrobotnych. W porównaniu

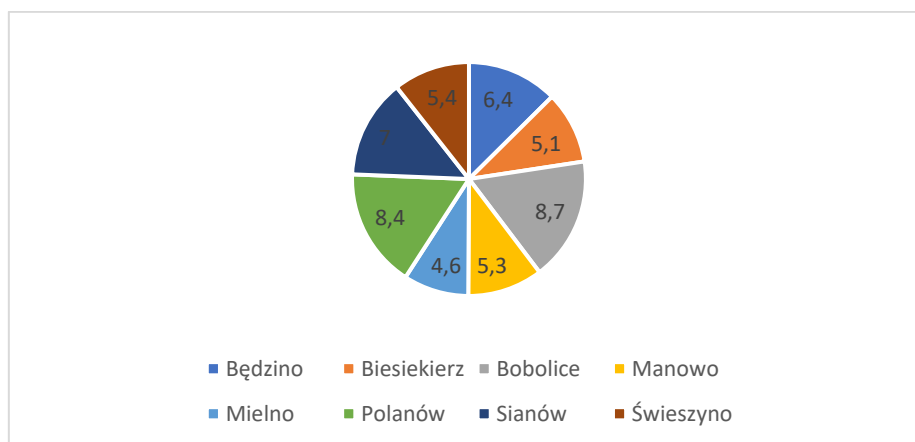
⁵ Informacja o sytuacji na rynku pracy w Koszalinie i Powiecie Koszalińskim, stan na 31 grudnia 2019 r., PUP Koszalin.

z wrześniem 2020 r. ich liczba spadła o 4,7 tys., czyli o 0,5 proc. Natomiast rok do roku była wyższa aż o 178,5 tys., czyli o 21,2 proc.

Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych przez pracodawców do urzędów pracy w czerwcu 2020 r. wyniosła 91 tys. i była o 15,4 tys., czyli o 20,4% wyższa niż w maju 2020 r. Co ważne, wzrost liczby ofert w czerwcu br. miał miejsce w zdecydowanej większości, bo aż w 14 województwach (poza wielkopolskim i lubelskim) i oscylował w przedziale od 4,1 procent w województwie mazowieckim (wzrost o 454 oferty) do 74,6% w województwie warmińsko-mazurskim (wzrost o 1,9 tys. ofert)⁶.

W powiecie koszalińskim na koniec sierpnia 2020 r. w PUP w Koszalinie zarejestrowane były 5 732 osoby bezrobotne, w tym 3 111 kobiet. Spośród wszystkich zlikwidowanych miejsc pracy w I kwartale 2020 r. 24,4% zlikwidowano w związku z sytuacją epidemiczną. Również w Gminie Świeszyno odnotowano na koniec sierpnia 2020 r. wzrost poziomu bezrobocia o 1%, które ostatecznie wyniosło 5,4%. W pozostałych gminach powiatu koszalińskiego odnotowano także wzrost poziomu bezrobocia zarejestrowanego, dając tym samym wskaźnik dla powiatu na poziomie 13,2%⁷.

Wykres 6 Wskaźnik poziomu bezrobocia w gminach powiatu koszalińskiego na koniec sierpnia 2020 r.

Źródło: Informacja o sytuacji na rynku pracy w Koszalinie i Powiecie Koszalińskim, stan na 31 sierpnia 2020 r., PUP Koszalin.

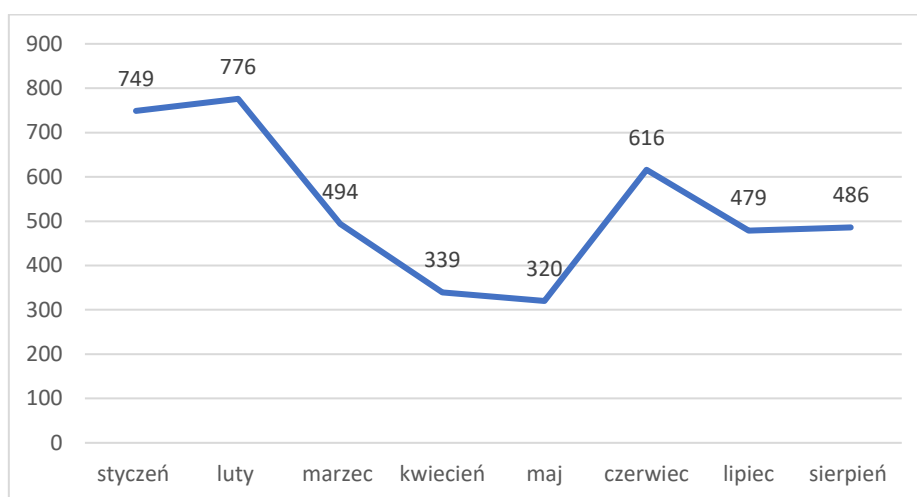
Sytuacja epidemiologiczna wpłynęła również na realizację aktywnych programów rynku pracy w powiecie koszalińskim. Z tej formy wsparcia skorzystało łącznie zdecydowanie mniej osób pozostających bez zatrudnienia niż w roku poprzednim. W okresie od stycznia do sierpnia 2020 r. z pracy interwencyjnych skorzystało 51 osób, a z prac społeczno-użytecznych 164.

⁶ <https://biznes.wprost.pl/gospodarka/10341620/najnowsze-dane-o-bezrobociu-w-polsce-w-czerwcu-ponad-15-tys-nowych-bezrobotnych.html> (Dostęp: 18.09.2020).

⁷ Informacja o sytuacji na rynku pracy w Koszalinie i Powiecie Koszalińskim, stan na 31 sierpnia 2020 r., PUP Koszalin.

Z dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej skorzystało zaledwie 17 osób, a 51 skorzystało ze wsparcia w postaci refundacji kosztów doposażenia stanowiska pracy. Staż podjęło 34 bezrobotnych, a z formy szkoleń skorzystało 18 osób. W okresie styczeń-sierpień 2020 r. odnotowano także wahania dotyczące ofert pracy. W tym okresie PUP w Koszalinie oferował łącznie 4 259 miejsc pracy. W okresie wybuchu epidemii liczba ta uległa drastycznemu obniżeniu od marca do maja 2020 r. W miesiącu czerwcu widoczny był znaczny wzrost nowych miejsc pracy (616 ofert), co związane jest z turystycznym charakterem powiatu. W okresie przedwakacyjnym i wakacyjnym wzrasta zatrudnienie osób, tym samym maleje liczba osób bezrobotnych (tzw. „sezonowe zatrudnienie”).

Wykres 7 Oferty pracy dostępne w PUP w Koszalinie w 2020 r.

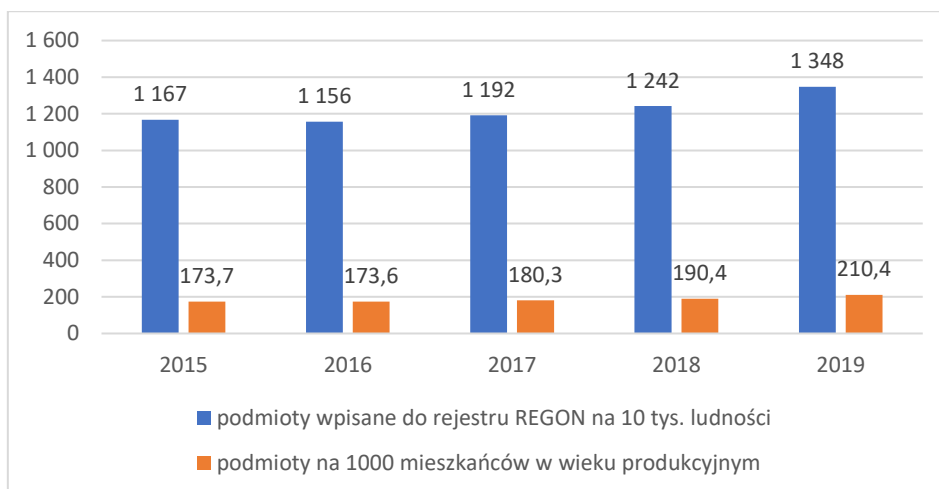

Źródło: Informacja o sytuacji na rynku pracy w Koszalinie i Powiecie Koszalińskim, stan na 31 sierpnia 2020 r., PUP Koszalin.

Przedsiębiorczość

Gmina Świeszyno charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem przedsiębiorczości, który mierzony jest liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych oraz nowo powstających działalności na terenie Gminy. Według ewidencji statystycznej REGON w 2019 r. na terenie Gminy Świeszyno zarejestrowanych było 1 348 podmiotów gospodarczych na 10 tys. ludności, w tym zdecydowana większość to podmioty sektora prywatnego. Ilość podmiotów w roku 2019 zwiększyła się w stosunku do roku 2015 o 181, tj. o 13,43%. W analizowanym okresie przybyło również podmiotów na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym, przyjmując wskaźnik 210,4 w 2019 r. (wzrost o 36,7 punktów procentowych).

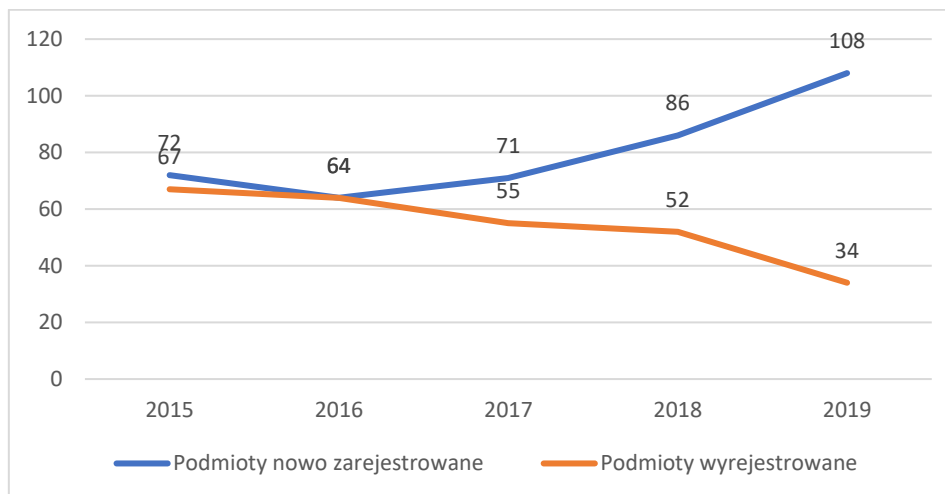
Wykres 8 Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2015 -2019

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

W 2019 r. zarejestrowano 108 nowych podmiotów, a 34 podmioty zostały wyrejestrowane. Na przestrzeni lat 2015-2019 najczęściej (108) podmiotów zarejestrowano w roku 2019, a najmniej (64) w roku 2016. W tym samym okresie najczęściej (72) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2015 r., najmniej (34) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2019 r. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w Gminie Świeszyno najczęściej (28) jest stanowiących spółki cywilne.

Wykres 9 Liczba podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Analizując dane pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najczęściej jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. Na 1000 mieszkańców ogółem wskaźnik podmiotów zatrudniających do 9 pracowników w 2019 r. wynosił 131,1, z kolei wskaźnik podmiotów według klas wielkości na 1000 mieszkańców zatrudniających od 10-49

pracowników wynosił 3,5, natomiast zatrudniających od 50-249 pracowników – 0,3. 2,1% podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 27,2% podmiotów, a 70,7% podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność.

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Gminie Świeszyno najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (24.5%) oraz budownictwo (19.6%). W 2019 r. odnotowano 117 osób prowadzących działalność gospodarczą na 1000 ludności. Liczba ta zwiększyła się o 17 osób w analizowanym okresie ostatnich 5 lat.

Gmina Świeszyno posiada charakter typowo rolniczy, wyspecjalizowany w uprawie zbóż i produkcji ziemniaków. Funkcjonujące w Gminie podmioty gospodarcze zajmują się przetwórstwem rolno-spożywczym, rolnictwem, handlem i usługami. Bardzo ważną rolę odgrywa Pomorsko – Mazurska Hodowla Ziemniaka Sp. z o.o. w Strzekęcinie, która pełni strategiczną rolę dla gospodarki narodowej. Spółka jest firmą hodowlano-nasienną kontynuującą ponad 60 letnie tradycje polskiej hodowli i nasiennictwa ziemniaka. Pod nazwą Pomorsko Mazurska Hodowla Ziemniaka Spółka prowadzi działalność od marca 2010 roku, tj. od czasu połączenia Pomorsko Mazowieckiej Hodowli Ziemniaka i Hodowli Roślin w Szyldaku. Obecnie prowadzi działalność w czterech oddziałach: Strzekęcinie (woj. zachodniopomorskie), Jezierzycach i Celbowie (woj. pomorskie) oraz Szyldaku (woj. warmińsko-mazurskie). Przedmiotem działalności Spółki jest prowadzenie hodowli i nasiennictwa ziemniaka oraz produkcja rolna i inna działalność produkcyjna, w tym także kooperacja z podmiotami krajowymi i zagranicznymi⁸.

Od 1990 r. na terenie Gminy swoją działalność prowadzi również fabryka Wako⁹, która specjalizuje się w produkcji i montażu domów drewnianych z bali (prostokątnych i okrągłych). Firma realizuje zamówienia na rynku krajowym i zagranicznym, przy czym zatrudnia wielu okolicznych mieszkańców. Jednym z największych pracodawców w Gminie jest firma Hako Technology - zajmująca się produkcją z branży obróbki metalu.

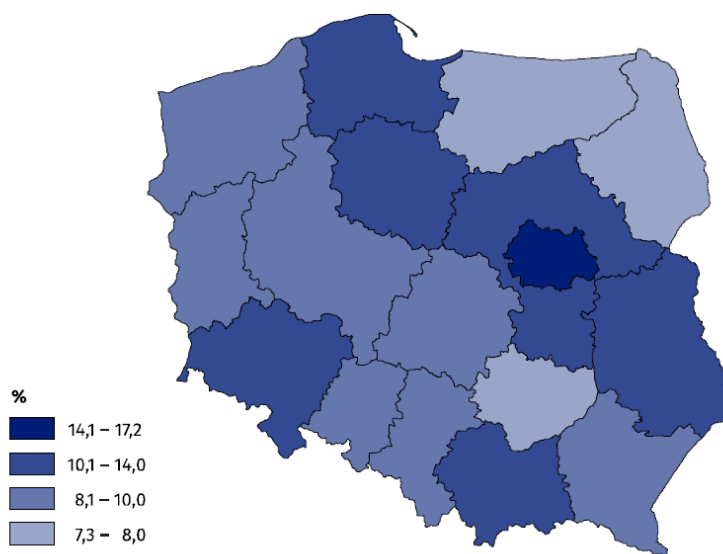
Zaistniała w marcu 2020 r. sytuacja epidemiczna skutkowałą ograniczeniem działalności w dotychczasowej postaci. Przejawiało się to z jednej strony likwidacją miejsc pracy,

⁸ Źródło: <https://pmhz.pl/>

⁹ Źródło: <https://wakodomy.pl/producent-domow-z-drewna/>

ale z drugiej otwarciem się pracodawców na formy zatrudnienia pozwalające na zachowanie dystansu społecznego. Jedną z takich form stała się praca zdalna. Według stanu na koniec marca 2020 r. udział osób, które pracowały zdalnie w związku z sytuacją epidemiczną w ogólnej liczbie pracujących objętych badaniem „Popyt na pracę” wyniósł 11,0%. Ta forma pracy była stosowana w szerszym zakresie w sektorze publicznym niż prywatnym. W końcu marca 2020 r. niemal co 6 pracujący w sektorze publicznym wykonywał pracę zdalnie, podczas gdy w sektorze prywatnym co 12 pracujący. W skali całej gospodarki forma pracy zdalnej zastosowana w celu ograniczenia zagrożenia epidemicznego była w największym stopniu stosowana w jednostkach zatrudniających od 10 do 49 osób. W tej klasie jednostek 13,6% pracujących świadczyło w związku z sytuacją epidemiczną pracę zdalnie, podczas gdy w jednostkach mniejszych i większych po ok. 10% pracujących. Jednakże w ogólnej (bezwzględnej) liczbie pracujących zdalnie z powodu pandemii większość stanowili pracujący w jednostkach największych¹⁰. W województwie zachodniopomorskim odnotowano pracę zdalną na poziomie ok 10%. Niestety nie zewidencjonowano szczegółowych danych dotyczących powiatów czy poszczególnych gmin w Polsce pod względem pracy zdalnej.

Mapa 2 Udział pracujących zdalnie według regionów (NUTS 2016) na koniec I kwartału 2020 r.

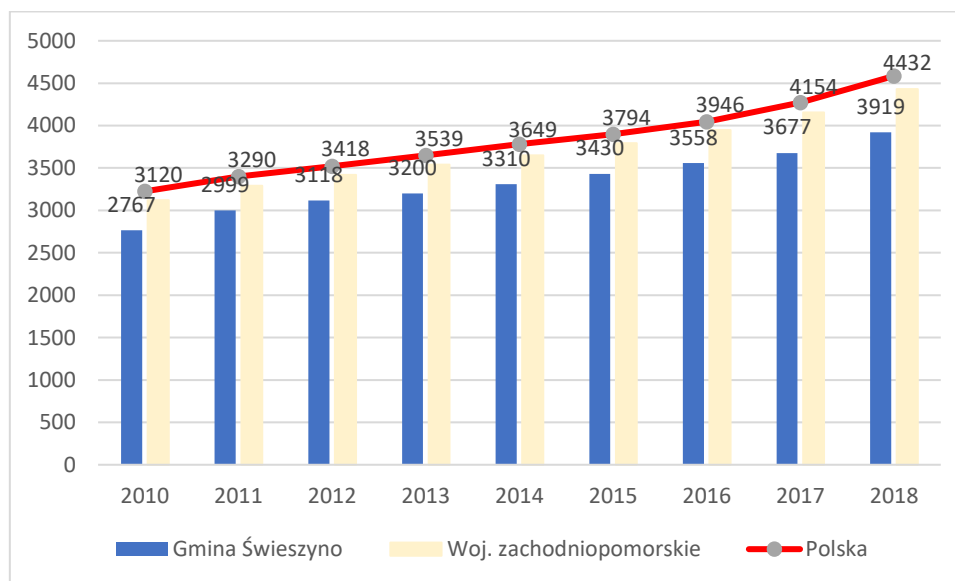
Źródło: Wpływ epidemii COVID-19 na wybrane elementy rynku pracy w Polsce w I kwartale 2020 r., s. 3.

Poziom przedsiębiorczości w Gminie Świeszyno od wielu lat wykazuje tendencję wzrostową. Wraz ze zwiększającą się liczbą mieszkańców Gminy wzrasta poziom jej przedsiębiorczości. Wraz z tym wzrostem odnotowuje się również wzrost konkurencyjności regionalnej i wyższy

¹⁰ Wpływ epidemii COVID-19 na wybrane elementy rynku pracy w Polsce w I kwartale 2020 r., GUS (10.06.2020 r.)

poziom średniego wynagrodzenia otrzymywanego za pracę. Wzrost wynagrodzeń wynika również z wyższego poziomu ogólnopolskiego minimalnego wynagrodzenia brutto. W 2018 r. odnotowano średnie wynagrodzenie brutto na poziomie 3 919 zł i było ono niższe niż średnie wynagrodzenie za pracę otrzymywane w województwie oraz w Polsce. Jednakże należy zauważyć, że od 2010 r. wzrosła wartość otrzymywanego średniego wynagrodzenia w Gminie Świeszyno o 1 152zł/m-c.

Wykres 10 Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2010 – 2019

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Edukacja stanowi kluczowy obszar rozwoju potencjału Gminy, dlatego niezbędne jest podjęcie działań zmierzających do rozwijania systemu edukacji, w szczególności poprzez rozwój kwalifikacji rynkowych, które są najbardziej potrzebne na lokalnym rynku pracy. Tworzenie partnerstw instytucji zaangażowanych w rozwój rynku pracy z pracodawcami oraz zaoferowanie całościowego poradnictwa zawodowego sprzyjać może zmniejszeniu luki kompetencyjnej na lokalnym rynku pracy, przyczyniając się do rozwoju Gminy, stąd ważne jest podjęcie działań rozwojowych poprzez wykorzystanie istniejących narzędzi łączących edukację z rynkiem pracy.

Istotne znaczenie dla realizacji tych zamierzeń ma włączenie w ramy systemu szkolnictwa oraz kształcenia ustawicznego m.in. takich rozwiązań, jakie oferuje **Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)**. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji porządkuje system kwalifikacji w Polsce oraz stwarza podmiotom rynkowym możliwość elastycznego reagowania na zmieniające się zapotrzebowanie na kwalifikacje w gospodarce. Kwalifikacje rynkowe tworzone są w odpowiedzi na potrzeby rynku i określają wymogi

w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych potrzebnych do pracy na danym stanowisku, w kontekście specyfiki lokalnego rynku pracy.

Rozwój szkolnictwa na obszarze Gminy już od najmłodszych lat powinien wynikać z potrzeb lokalnych pracodawców i lokalnego rynku zatrudnienia, co wpłynie na zmniejszenie liczby osób wykluczonych społecznie. Podczas doradztwa zawodowego realizowanego w szkołach podstawowych powinno położyć się większy nacisk na zapotrzebowanie rynku pracy, gdyż samo zdobycie wykształcenia nie gwarantuje znalezienia zatrudnienia.

Zintegrowany System Kwalifikacji wspiera podejmowanie działań w zakresie przywracania osób wykluczonych na rynku pracy, poprzez zaoferowanie możliwości zdobycia kwalifikacji rynkowych potrzebnych przez lokalnych pracodawców. Promuje również działania mające na celu upowszechnianie idei uczenia się przez całe życie i wspieranie doradców zawodowych w świadczonej pracy, przyczyniając się do rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy.

Ład przestrzenny

Kierunki zagospodarowania terenów Gminy Świeszyno wyznacza dokument planistyczny pt. *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świeszyno*¹¹. Istotą studium jest określenie polityki przestrzennej gminy i lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, w oparciu o diagnozę uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego.

Gmina Świeszyno posiada Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, zatwierdzone uchwałą nr XVI/100/00 Rady Gminy Świeszyno z dnia 18 kwietnia 2000 r., które zostało zmienione następującymi uchwałami:

- uchwałą nr XXI/174/12 Rady Gminy Świeszyno z dnia 25 października 2012 r.;
- uchwałą nr XXX/253/13 Rady Gminy Świeszyno z dnia 7 maja 2013 r.;
- uchwałą nr VII/23/15 Rady Gminy Świeszyno z dnia 26 lutego 2015 r.;
- uchwałą nr XXIV/124/16 Rady Gminy Świeszyno z dnia 2 czerwca 2016 r.;
- uchwałą nr X/58/19 Rady Gminy Świeszyno z dnia 30 maja 2019 r.;
- uchwałą nr XXVII/134/20 Rady Gminy Świeszyno z dnia 28 maja 2020 r.

¹¹ <http://ug.swieszyno.ibip.pl/public/?id=210898>

Obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świeszyno wyznacza kierunek rozwoju przestrzennego, w ramach którego tereny rolnicze stanowią ok. 40% powierzchni gminy, lasy ok. 36 % obszaru gminy, grunty zabudowane i zurbanizowane ok. 10 %, lotnisko wraz ze strefą oddziaływania ok. 4 %, drogi ok. 3%, infrastruktura techniczna ok. 3%, usługi i administracja ok. 3%, pozostałe (tj. wody, parki, cmentarze, usługi turystyki, nieużytki, tereny różne) ok. 2 % powierzchni Gminy Świeszyno.

Szczegółowe zasady zagospodarowania terenów Gminy Świeszyno określone zostały w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2019 roku zakres powierzchni Gminy objęty obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wynosił 1 028 ha, czyli ok. 20% powierzchni Gminy. Na obszarach, dla których nie uchwalono miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przedsięwzięcia realizowane są w drodze ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu. W 2019 r. wydano łącznie 229 decyzji o ustaleniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, w tym 41 decyzji wydanych zostało w wyniku postępowań wszczętych jeszcze w roku 2018. W roku 2019 r. wydanych zostało także 13 decyzji odmawiających ustalenia warunków zabudowy. Ponadto w 2019 r. wydano 37 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego¹².

Najwięcej decyzji dla zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej zostało wydanych dla działek znajdujących się w obrębie ewidencyjnym Niekłonice (71) oraz Konikowo (47 decyzje). Obie miejscowości graniczą bezpośrednio z miastem Koszalin.

Tabela 5 Liczba wydanych decyzji o ustaleniu warunków zabudowy w 2019 r. w Gminie Świeszyno

Miejscowość	Liczba decyzji
Bagno	2
Bardzolino	1
Biała Kępa	1
Chałupy	23
Chłopska Kępa	9
Czacz	3
Dunowo	2
Giezkowo	4
Golica	1
Jarzyce	1
Kępa Świeszyńska	10

¹² Raport o stanie Gminy Świeszyno 2019 r., s. 11.

Konikowo	47
Niedalono	8
Niekłonice	71
Sieranie	1
Świeszyno	43
Włoki	1
Strzekęcino	1
RAZEM	229

Źródło: Raport o stanie Gminy Świeszyno 2019 r., s. 12.

W 2020 r. wydano 213 decyzji o warunkach zabudowy oraz 35 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Rok 2020 jest okresem dużych zmian w tworzeniu ładu przestrzennego dla Gminy Świeszyno. Zgodnie z ustawą z dnia 20 maja 2016r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 654 z późn. zm.) minimalna odległość elektrowni wiatrowej od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa – jest równa lub większa od dziesięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej (odległość dla Gminy Świeszyno wynosi około 1,7 – 2 km, w zależności od ustaleń planów miejscowych).

Odległość, o której mowa powyżej, nie jest wymagana przy przebudowie, nadbudowie, rozbudowie, remoncie, montażu lub odbudowie budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa. Wyjątek dotyczy także nieruchomości, objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego Gminy Świeszyno z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkalną.

W związku z powyższym, od 16 lipca 2019 r., niemożliwe jest uzyskanie pozytywnej decyzji o warunkach zabudowy, dotyczących inwestycji polegających na budowie budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, dla terenów znajdujących się w strefie oddziaływania elektrowni wiatrowych, nieobjętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Mając powyższe na uwadze jeszcze w listopadzie 2020 r. przystąpiono do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie ewidencyjnym Mierzym na podstawie uchwały Nr XXXIV/176/20 Rady Gminy Świeszyno z dnia 26.11.2020 r. oraz do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu wsi Mierzym na podstawie uchwały nr XXXIV/177/20 Rady Gminy Świeszyno z dnia 26.11.2020 r.

W sierpniu 2020 r. przystąpiono do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru Gminy Świeszyno:

- 1) Uchwałą Rady Gminy Świeszyno Nr XXIX/151/20 dla wschodniego fragmentu wsi Biała Kępa, obręb Świeszyno,
- 2) Uchwałą Rady Gminy Świeszyno Nr XXIX/151220 dla wschodnich fragmentów wsi Chałupy i Świeszyno, obręb Świeszyno,
- 3) Uchwałą Rady Gminy Świeszyno Nr XXIX/153/20 dla fragmentu wsi Kępa Świeszyńska, obręb Świeszyno,
- 4) Uchwałą Rady Gminy Świeszyno Nr XXIX/154/20 dla fragmentu wsi Olszak, obręb Świeszyno,
- 5) Uchwałą Rady Gminy Świeszyno Nr XXIX/155/20 dla zachodniego fragmentu wsi Świeszyno, obręb Świeszyno,
- 6) Uchwałą Rady Gminy Świeszyno Nr XXIX/156/20 dla wschodniego fragmentu wsi Włoki, obręb Świeszyno,
- 7) Uchwałą Rady Gminy Świeszyno Nr XXIX/157/20 dla zachodniego fragmentu wsi Włoki, obręb Świeszyno.

Ponadto przystąpiono do realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów wsi Giezkowo na podstawie uchwały Nr XXXII/169/20 z dnia 29.10.2020 r.

W 2019 r. prowadzono 8 postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć pn.:

- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe EKO-TRANS zbieranie i przetwarzanie odpadów budowlanych z instalacją PV na dachu biurowca w Niekłonicach,
- Budowa instalacji odnawialnego źródła energii systemu fotowoltaicznego o mocy 400 kWp wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w Świeszynie,
- Budowa stacji bazowej telefonii komórkowej operatora P4 zlokalizowanej w Konikowie,
- Budowa stacji bazowej telefonii komórkowej operatora P4 zlokalizowanej w Strzekęcinie,
- Stacja bazowa telefonii komórkowej operatora P4 PLAY w miejscowości Kurozwęcz,
- Eksploatacja odkrywkowa kruszywa ze złoża „CZAPLE” w miejscowości Kurozwęcz,

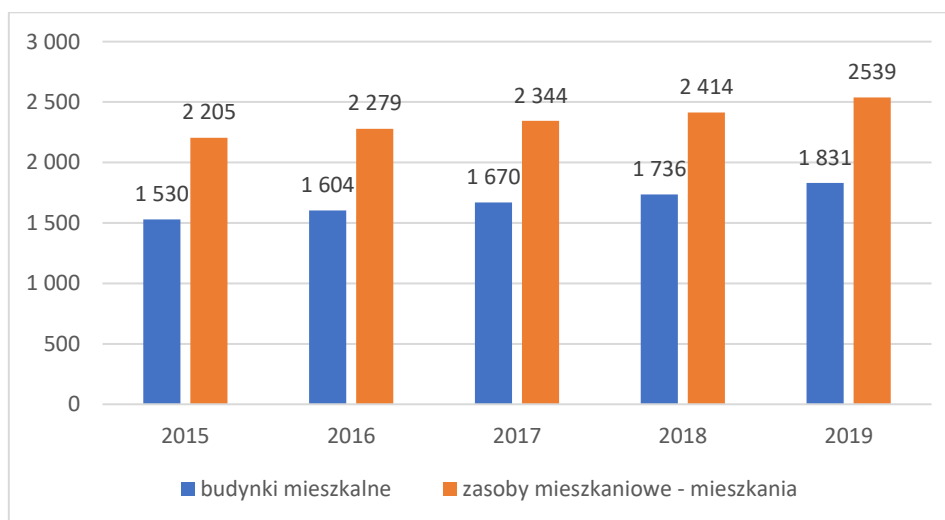
- Wykonanie urządzenia wodnego – ujęcia wód podziemnych w miejscowości Zegrze Pomorskie,
- Budowa stacji bazowej telefonii komórkowej 734634 NIEKŁONICE¹³.

Gospodarka mieszkaniowa

W 2019 r. w Gminie Świeszyno oddano do użytku 125 mieszkań. Całkowite zasoby mieszkaniowe w Gminie Świeszyno to 2 539 nieruchomości. 50,4% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne, 49,6% na sprzedaż lub wynajem. Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w Gminie Świeszyno to 4,45. Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2019 r. w Gminie Świeszyno to 101,60 m². Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 98,76% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 96,98% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 94,86% mieszkań posiada łazienkę, 86,45% korzysta z centralnego ogrzewania, a 47,85% z gazu sieciowego¹⁴.

W analizowanym okresie ostatnich 5 lat odnotowano w Gminie Świeszyno wzrost liczby budynków mieszkalnych o 301, a wraz z budynkami mieszkalnymi wzrosła liczba zasobów mieszkaniowych o 334.

Wykres 11 Liczba budynków i zasobów mieszkalnych w Gminie Świeszyno w latach 2015 – 2019

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Powierzchnia użytkowa mieszkań w 2019 r. wynosiła 251 549 m², przeciętna liczba izb w jednym mieszkaniu wynosiła 4,73, a przeciętna liczba osób na jedno mieszkanie liczyła 3,02.

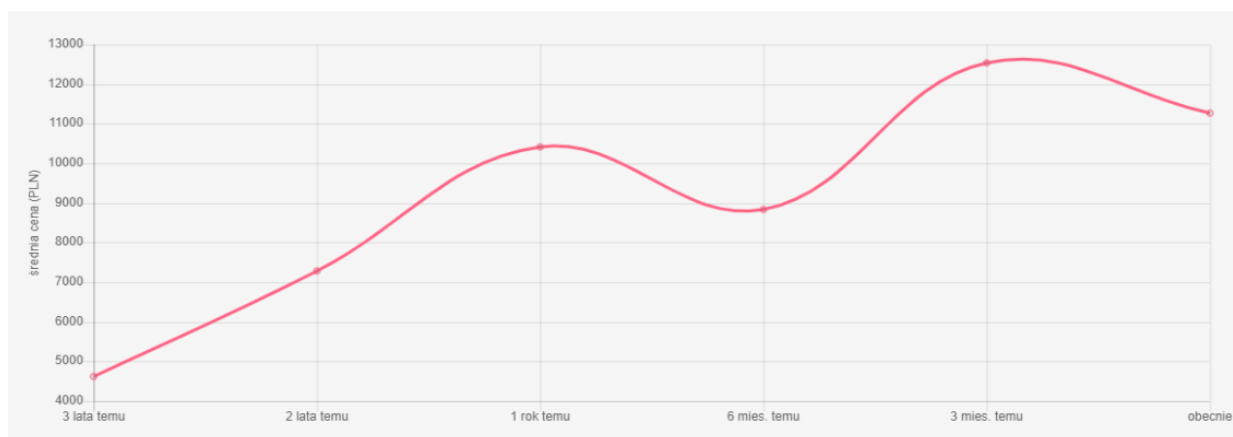
¹³ Raport o stanie Gminy Świeszyno 2019 r., s. 78-79.

¹⁴ https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Swieszyno

Gmina Świeszyno dysponuje również 7 mieszkaniami socjalnymi zlokalizowanymi w trzech miejscowościach (Czaple, Sieranie i Zegrzyn) oraz 26 mieszkaniami komunalnymi, które są rozproszone na terenie Gminy, w takich miejscowościach jak: Bardzolino, Czaple, Giezkowo, Golica, Niedalino, Sieranie, Strzekęcino, Świeszyno, Zegrze Pomorskie, Zegrzyn. Łączna powierzchnia mieszkań komunalnych w Gminie wynosi 1 335,55 m². Ponadto Gmina posiada również prawa własności do 24 pomieszczeń gospodarczych zlokalizowanych w następujących miejscowościach: Bardzolino (1), Dunowo (3), Kurozwęcz (1), Zegrze Pomorskie (18) i Zegrzyn (1)¹⁵.

Rozwój gospodarczy Gminy Świeszyno wpływa na wzrost liczby nowych inwestycji mieszkaniowych. Gmina staje się bardzo atrakcyjnym miejscem do życia i prowadzenia działalności gospodarczych. Sąsiedztwo pobliskiego Koszalina oraz dobry układ komunikacyjny jest tutaj dużym atutem. Wraz ze wzrastającą liczbą nowych inwestycji mieszkalnych wzrasta również koszt zakupu nieruchomości. Obecnie, jak podaje portal ceny.szybko.pl, średnia cena za metr kwadratowy mieszkania w powiecie koszalińskim wynosi 11 273 zł/m². W okresie ostatnich 12 miesięcy odnotowano wzrost cen mieszkań o 8%. Przeciętna wartość mieszkania w powiecie koszalińskim wynosi 480 788 zł za mieszkanie o przeciętnej powierzchni użytkowej 44 m². Poniższy wykres przedstawia zmiany cen mieszkań w powiecie. Można wysunąć wniosek, że w przypadku gospodarki nieruchomościami i średnich cen mieszkań w powiecie koszalińskim sytuacja epidemiologiczna nie wpłynęła na zastój, czy też obniżenie wartości nieruchomości, ale zauważa się wzrost cen mieszkań z niewielkimi wahaniami w poszczególnych okresach czasowych.

Wykres 12 Zmiany cen mieszkań w powiecie koszalińskim

Źródło: <https://ceny.szybko.pl>

¹⁵ Raport o stanie Gminy Świeszyno 2019 r., s. 85.

Infrastruktura

Na mienie komunalne Gminy Świeszyno składają się: grunty, obiekty komunalne oraz budowle i urządzenia techniczne. Zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2019 r. ogólna powierzchnia gruntów stanowiących mienie komunalne Gminy wynosiła 329,18 ha. W zasobie gruntów komunalnych znajdują się: drogi i grunty zajęte pod drogi – 142,53 ha, ogrody działkowe w Niekłonicach oddane w użytkowanie wieczyste – 55,07 ha, grunty oddane w użytkowanie wieczyste osobom fizycznym – 5,09 ha, grunty oddane w trwały zarząd szkołom, przedszkolu gminnemu i GOPS – 7,24 ha oraz pozostałe grunty – 119,25 ha. W zasobach komunalnych gminy znajdują się następujące obiekty: 3 budynki mieszkalne stanowiące wyłączną własność gminy, 23 lokale mieszkalne (stanowiące własność gminy) wraz z współudziałem w częściach wspólnych, 7 lokali socjalnych, 25 budynków lub części budynków gospodarczych (pomieszczenia gospodarcze), 4 remizy strażackie, 9 hydroforni czynnych oraz 3 hydrofornie nieczynne, 3 wiaty magazynowe, 1 magazyn, 2 lokale użytkowe - ośrodki zdrowia, 7 obiektów użyteczności publicznej stanowiących własność Gminy, 2 lokale użytkowe wraz z udziałem w częściach wspólnych budynków, 1 budynek niemieszkalny (magiel), 1 budynek przedszkola, 4 budynki szkolne oraz budynek żłobka¹⁶.

Ponadto Gmina Świeszyno jest właścicielem następujących budowli i urządzeń technicznych: 136,98 km sieci wodociągowej z 1 868 przyłączami, 9 hydroforni czynnych oraz 3 hydrofornie nieczynne, 2 czynnych oczyszczalni ścieków oraz 1 nieczynnej oczyszczalni ścieków, 7 boisk sportowych, 1 basenu przeciwpożarowego, 129,23 km sieci kanalizacyjnej z 1 274 przyłączami, 67 przepompowni ścieków, 2 parkingów, a także chodników wiejskich i 25 przystanków autobusowych¹⁷.

W ramach realizowanej polityki „Dostępność Plus” na samorządach spoczywa obowiązek dostosowywania w miarę możliwości obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych. W Gminie Świeszyno część obiektów własnościowych spełnia standardy dostępności. W poniższym zestawieniu ujęto obiekty infrastrukturalne z informacją o dostosowaniu ich do potrzeb osób niepełnosprawnych.

¹⁶ Raport o stanie Gminy Świeszyno 2019 r., s. 12-13.

¹⁷ Tamże, s. 14.

Tabela 6 Informacja o dostosowaniu budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych w Gminie Świeszyno

Obiekt gminny	Informacja o dostosowaniu do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych
Urząd Gminy	➤ nie jest dostosowany do osób poruszających się na wózku inwalidzkim, brak windy, na parterze znajduje się toaleta przystosowana dla niepełnosprawnych
GOPS	➤ dostosowany do osób niepełnosprawnych
Żłobek	➤ dostosowany do osób niepełnosprawnych
Przedszkole	➤ częściowo dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych (posiada podjazd dla wózków inwalidzkich)
Placówki oświatowe (szkoły)	➤ nie są dostosowane do osób niepełnosprawnych
Multimedialne Centrum Kultury e-Eureka Biblioteka Publiczna w Świeszynie	➤ dostosowane w pełni do osób niepełnosprawnych
Świetlica przy OSP w Świeszynie	➤ brak dostosowania dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim, brak podjazdów, windy, toalet dla niepełnosprawnych
Biblioteka Publiczna Gminy Świeszyno filia w Niedalinie	➤ dostosowana do osób niepełnosprawnych, podjazd wspólny z GOPS , toaleta dla niepełnosprawnych ale brakuje poręczy dla niepełnosprawnych,
Świetlica Wiejska w Niedalinie	➤ dostosowana do osób niepełnosprawnych, podjazd wspólny z GOPS , toaleta dla niepełnosprawnych ale brakuje poręczy dla niepełnosprawnych,
Świetlica Wiejska w Strzekęcinie	➤ nie jest przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych
Świetlica Wiejska w Niekłonicach	➤ nie jest przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych
Świetlica Wiejska w Kurozwęczu	➤ nie jest przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych
Świetlica Wiejska w Dunowie	➤ toaleta dostosowana dla niepełnosprawnych (brak stopni)
Świetlica Wiejska w Konikowie	➤ toaleta dostosowana dla niepełnosprawnych (brak stopni)
Świetlica wiejska w Zegrzu Pomorskim	➤ w pełni przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych
Świetlica wiejska w Giezkowie	➤ przystosowana dla niepełnosprawnych, brak stopni, toaleta dla niepełnosprawnych
Świetlica wiejska w Mierzynie	➤ toaleta dostosowana dla niepełnosprawnych (brak stopni)
Budynki jednostek OSP	➤ nie są przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych

Źródło: Opracowanie własne, dane z UG

Długość dróg gminnych stanowiących własność Gminy Świeszyno liczy 168,3 km. Drogi powiatowe przebiegają na odcinku łącznie 41,2 km., a wojewódzkie – 23,31 km. Przez teren Gminy nie przebiegają drogi krajowe, choć w latach 2020-2023 planowana jest budowa drogi ekspresowej S11 łącząca Koszalin z Zegrzem Pomorskim (o długości 16,8 km). Cała droga

ekspresowa S11 połączy środkowe wybrzeże Bałtyku z Górnym Śląskiem. Odcinek od Koszalina do Bobolic będzie zaczynał się na węźle Koszalin Zachód na obwodnicy Koszalina i Sianowa, natomiast kończył na węźle Bobolice łączącym się z obecnym przebiegiem DK 11 zlokalizowanym na południe od tej miejscowości¹⁸.

Mapa 3 Plan orientacyjny odcinka Koszalin – Zegrze Pomorskie

Źródło: <https://www.gddkia.gov.pl>

Drogi gminne są w przeważającej części gruntowe. Większość nawierzchni dróg gminnych pokryta jest kostką betonową. W 2019 r. dokonano w Gminie remontów cząstkowych dróg gruntowych w miejscowościach, tj.: Niedalino, Czacz, Węgorki, Bardzolino, Niekłonice, Sieranie, Świeszyno, Chałupy, Kępa Świeszyńska, Brzeźniki, Olszak Bagno, Włoki, Chłopska Kępa, Biała Kępa, Konikowo, Giezkowo, Dunowo, Sieranie. Łączna długość dróg naprawionych wyniosła 31,61 km.

Tabela 7 Wykaz dróg gminnych

Numer Urzędu Marsz.	Kod odcinka oraz Przebieg odcinka	Nawierzchnia
128000Z	Konikowo - droga 17439	gruntowa
128001Z	Stare Bielice - Niekłonice	asfaltowa
128002Z	Giezkowo-Czersk Koszaliński - droga 167	asfaltowa
128003Z	Świeszyno-Olszak-Brzeźniki-Wiązogóra	asfaltowa/gruntowa
128004Z	Kępa Świeszyńska - Bagno - Chłopska Kępa	gruntowa
128005Z	droga 167 - Chałupy - Świeszyno	asfaltowa
128006Z	Świeszyno - Biała Kępa - Strzekęcino - Golica	asfaltowa/gruntowa/płyty żelbetowe
128007Z	Wronie Gniazdo - Węgorki - Niedalino	gruntowa
128008Z	Zegrze - Zegrze Pomorskie	gruntowa
128009Z	droga 168 - Czaple	kostka brukowa
128010Z	Świeszyno-Włoki, droga dz. Nr 750/1	asfaltowa

¹⁸ <https://www.gddkia.gov.pl/pl/a/7829/s11-koszalin-zegrze-pomorskie>

128011Z	Zegrze Pomorskie-Sieranie, droga dz. nr 155 i 154/2 obr. Zegrze Pomorskie i 209 obr. Niedalino	asfaltowa
128100Z	Niekłonice, ul. Truskawkowa położona na części działki nr Nr 148 i Nr 160/13	kostka betonowa
128101Z	Niekłonice, ul. Brzoskwiniowa położona na części działki nr nr 160/13	kostka betonowa
128102Z	Niekłonice, ul. Jagodowa położona na części działki nr 160/13	kostka betonowa
128150Z	Świeszyno, droga dz. nr 718/2	asfaltowa
128200Z	Konikowo, droga dz. nr 95/4	kostka betonowa
128200Z	odc.2	kostka betonowa
128201Z	Konikowo dz. nr 549	kostka betonowa
128202Z	Konikowo dz. nr 113/2	kostka betonowa
128203Z	odc.1	kostka betonowa
128203Z	odc. 2	kostka betonowa
128203Z	odc. 3	kostka betonowa
128203Z	odc. 4	kostka betonowa
128250Z	Chałupy, droga dz. nr 699	kostka betonowa
128350Z	Giezkowo dz. nr 55	kostka betonowa
128450Z	Dunowo dz. nr 82 i 49	kostka betonowa

Źródło: dane z UG

W 2019 r. dokonywane były również remonty cząstkowe dróg asfaltowych. Łącznie wykonano naprawę nawierzchni dróg gminnych o powierzchni 1 355,09 m² i naprawę poboczy wzdłuż dróg asfaltowych w ilości 1 031,45 mb. W 2019 r. wykonano naprawy nawierzchni asfaltowej: drogi Niekłonice–Stare Bielice; drogi dz. nr 108 w miejscowości Niekłonice; drogi dz. nr 706 w miejscowości Chałupy oraz drogi Konikowo–Giezkowo¹⁹.

W ramach zadań własnych (inwestycyjnych) w Gminie Świeszyno przeprowadzono działania poprawy infrastruktury drogowej. W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 wykonana została przebudowa drogi gminnej w Dunowie o długości 0,496 km. Dodatkowo w 2019 r. wykonano również kilka zadań dotyczących oświetlenia drogowego (Konikowo, Niekłonice, Dunowo, Strzekęcino, Krokowo). Ponadto w 2019 r. Gmina Świeszyno podpisała dwie umowy o dofinansowanie w ramach Funduszu Dróg Samorządowych, co pozwoliło na rozpoczęcie tzw. zadań wieloletnich. W ramach inwestycji została przebudowana droga gminna w miejscowości Chałupy, którą oddano do użytku we wrześniu 2020 r. Druga inwestycja dotyczy przebudowy drogi gminnej w miejscowości Konikowo, z terminem zakończenia robót budowlanych w roku 2021 oraz terminem zakończenia finansowania w roku 2022²⁰.

¹⁹ Raport o stanie Gminy Świeszyno 2019 r., s. 15-16.

²⁰ Tamże, s. 16-17.

Dodatkowo GDDKiA planuje realizację kolejnych inwestycji drogowych w obszarze Koszalina. W latach 2020-2023 zakończona ma zostać budowa trzech odcinków dróg ekspresowych – S11, do których należą: odcinek Koszalin – Zegrze Pomorskie (16,8 km), Zegrze Pomorskie – Kłanino (19,3 km) oraz Kłanino – Bobolice (11,6 km). Rozwój dróg szybkiego ruchu w pobliżu Gminy Świeszyno wpłynie pozytywnie na rozwój społeczny i gospodarczy całego regionu.

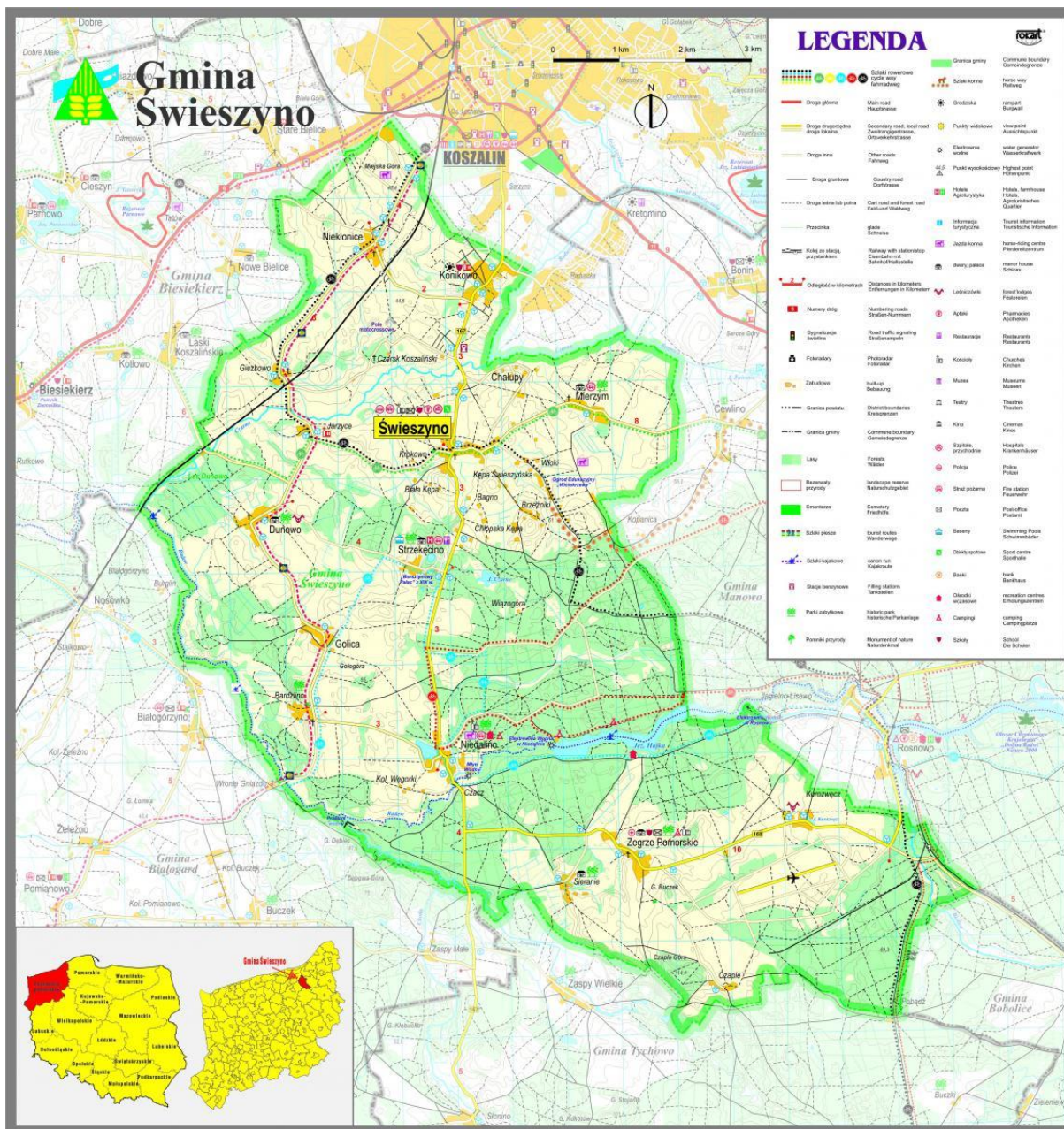
Mapa 4 Mapa stanu budowy dróg – zachodniopomorskie

Źródło: https://www.gddkia.gov.pl/mapa-stanu-budowy-drog_zachodniopomorskie

W 2019 r. w Gminie Świeszyno znajdowało się 17,1 km ścieżek rowerowych (w zarządzaniu Gminy – ścieżka rowerowa Konikowo-Niekłonicze o długości 2,455 km). Gmina nie posiada bus-pasów, ani parkingów w systemie Park & Ride. Również nie posiada sieci komunikacyjnej w formie Taxi. Komunikację miejską zapewnia jedna linia autobusowa nr 19 oraz kilka linii prywatnych busów.

Mapa 5 Trasy rowerowe i kajakowe w Gminie Świeszyno

Źródło: Urząd Gminy Świeszyno

Spółeczeństwo informacyjne

W Gminie Świeszyno działa **elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej (ePUAP)**. System jest ogólnopolską platformą teleinformatyczną, za pomocą której jednostki administracji publicznej oraz instytucje publiczne (zwłaszcza podmioty wykonujące zadania zlecone przez państwo) będą mogły świadczyć swoje usługi obywatelom drogą elektroniczną.

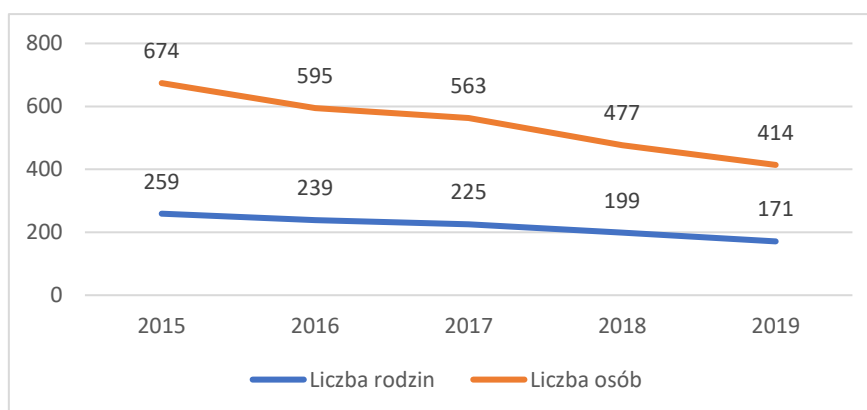
W Gminie funkcjonuje również System Informacji Przestrzennej (SIP) (<https://swieszyno.e-mapa.net/>). W funkcjonowaniu nowoczesnego społeczeństwa coraz większą rolę odgrywa informacja. W dobie szybkiego rozwoju i tworzenia nowych standardów życia powstaje konieczność dostępu do informacji w sposób szybki i nieograniczony zarówno miejscem, jak i czasem. Dostęp do SIP w Gminie Świeszyno służy do pozyskiwania, przetwarzania i udostępniania danych zawierających informacje przestrzenne oraz towarzyszące im informacje opisowe o obiektach wyróżnionych w części przestrzeni objętej działaniem systemu. Podstawowym elementem systemu informacji przestrzennej jest baza danych zawierająca informacje (przestrzenne i opisowe) o obiektach świata rzeczywistego reprezentowanych w systemie. Główną cechą systemów SIP jest możliwości prezentacji kartograficznej zawartych w nich danych.

Polityka rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Gminie Świeszyno zmierza do stworzenia i udostępnienia mieszkańcom elektronicznego systemu obsługi interesanta, która będzie dotyczyć głównie sfery finansowej. Celem stworzenia takiego systemu będzie możliwość kontrolowania przez mieszkańca własnych zobowiązań (podatki, faktury).

Pomoc społeczna

Polityka społeczna w Gminie Świeszyno jest realizowana głównie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeszynie. Gmina charakteryzuje się systematycznym spadkiem liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej. W ostatnich 5 latach odnotowano spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej (o 88 rodzin). Tym samym spadła liczba osób korzystających z pomocy – o 260 osób. W 2019 r. 171 rodzin skorzystało ze wsparcia Ośrodka, w tym 414 osób.

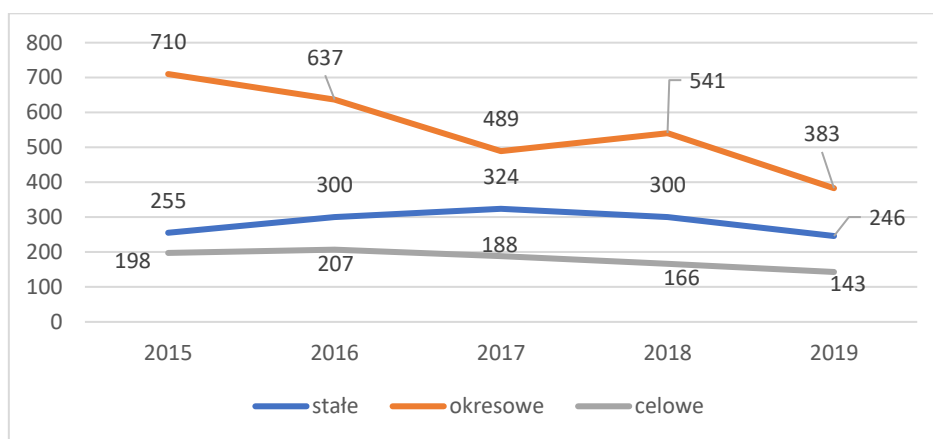
Wykres 13 Liczba rodzi i osób korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

W 2019 r. wypłacono na podstawie decyzji świadczenie 221 osobom. W grupie osób korzystających z pomocy społecznej w 2019 r. znalazło się ogółem 93 osób w wieku do 17 lat, 118 osób w wieku produkcyjnym i 10 osób w wieku poprodukcyjnym. Wynika z tego, że z pomocy społecznej w Gminie w poprzednim roku korzystały osoby młode i znajdujące się w wieku produkcyjnym. Wraz ze spadkiem ogólnej liczby rodzin, której udzielane jest wsparcie z GOPS obniżeniu uległa liczba przyznanych zasiłków. Od 2015 r. odnotowano spadek zasiłków okresowych o 327, a zasiłków celowych o 55. Liczba zasiłków stałych rosła do roku 2017, a w 2018 r. odnotowano spadek o 78.

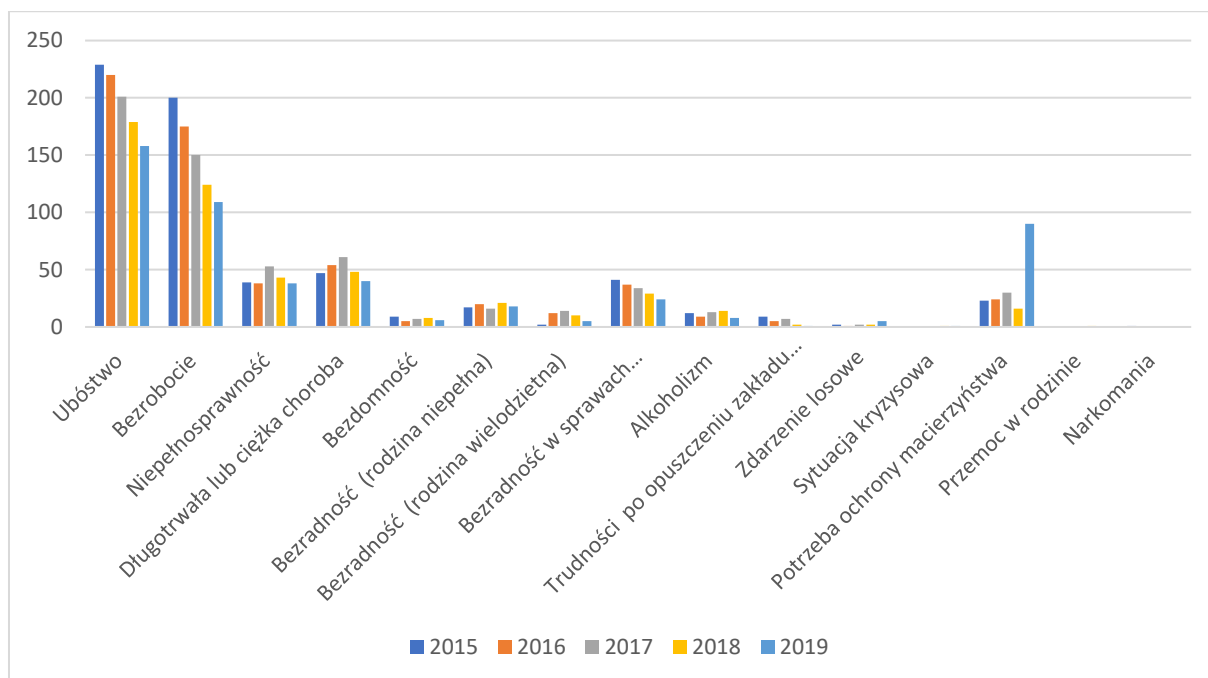
Wykres 14 Liczba zasiłków wypłacanych w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie własne, dane z GOPS Świeszyno

Do głównych powodów korzystania z pomocy społecznej w Gminie Świeszyno należą ubóstwo i bezrobocie. W 2019 r. udzielono 158 pomocy z powodu ubóstwa (najwięcej w miejscowości Niedalino i Świeszyno), 109 z powodu bezrobocia (również najwięcej w tych samych sołectwach), a 90 z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa (najwięcej w Świeszynie). Poniższa wykres przedstawia szczegółowe informacje na temat liczby i powodów udzielonego wsparcia w poszczególnych latach 2015-2019.

Wykres 15 Powody udzielania pomocy społecznej w latach 2015-2019

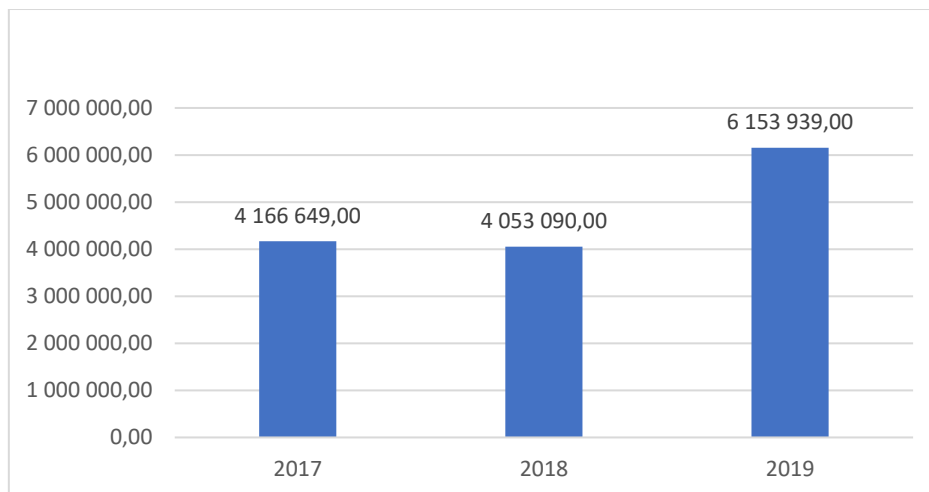
Źródło: Opracowanie własne, dane z GOPS Świeszyno

Odnotowany spadek udzielanej pomocy społecznej przez GOPS w Świeszynie dotyczy zarówno świadczeń pieniężnych, jak i niepieniężnych. W 2019 r. łącznie przyznano 812 świadczeń pieniężnych i 11 772 świadczeń niepieniężnych. Obniżająca się ilość świadczeń pieniężnych może być skutkiem wprowadzenia w życie świadczenia wychowawczego oraz ogólnie lepszej sytuacji finansowej mieszkańców Gminy. Łącznie na świadczenia pieniężne w 2015 r. wydatkowano kwotę 397 686,36 zł. Wraz z mniejszą liczbą udzielonych świadczeń w kolejnych latach zmniejszeniu ulegała również wartość wydatkowanych środków na ten cel. W 2019 r. na świadczenia pieniężne wydano 320 408,60 zł, czyli o 77 277,76 zł mniej. Analizując typ rodziny, której przyznano świadczenie pieniężne okazuje się, że najwięcej rodzin, które otrzymały świadczenie nie posiadało dziecka (677). Z kolei ze świadczeń niepieniężnych skorzystało najwięcej rodzin z dwojgiem dzieci (5 061 świadczeń).

Dobra i wciąż poprawiająca się sytuacja życiowa mieszkańców Gminy Świeszyno wynika również z wypłacanego świadczenia wychowawczego z Rządowego Programu „500+”. Świadczenie wychowawcze przysługuje w kwocie 500,00 zł na każde dziecko do 18 roku życia, bez względu na dochody uzyskiwane przez rodzinę. W 2019 r. wypłacono 12 352 świadczeń na łączną kwotę 6 153 939,00 zł. natomiast w 2018 r. wydatkowano na ten cel 4 053 090 zł, co pokazuje, że w 2019 roku wypłacono kwotę o 2 100 849 zł wyższą. Wzrost wypłacanego

świadczenia związany jest ze wzrastającą liczbą mieszkańców Gminy, a także z dodatnim przyrostem naturalnym.

Wykres 16 Kwota wypłacanych świadczeń wychowawczych w Gminie Świeszyno

Źródło: Opracowanie własne, dane z GOPS Świeszyno

Z analizy danych dotyczących pieczy zastępczej wynika, że w 2015 r. odnotowano 14 rodzin sprawujących funkcję rodziny zastępczej dla 25 dzieci. Z kolei w 2019 r. na terenie Gminy 9 dzieci znajdowało się w 5 rodzinach zastępczych.

W Gminie Świeszyno nie odnotowano w ostatnich latach osób korzystających ze specjalnych usług opiekuńczych, z zaburzeniami psychicznymi, ani też rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego, czy interwencji kryzysowej. Również w GOPS Świeszyno nie realizowało projektów socjalnych.

Z zasiłku pielęgnacyjnego korzysta coraz więcej osób w Gminie, co powoduje wypłacanie coraz to wyższych kwot na ten cel. W 2015 r. ogólna liczba świadczeń zasiłku pielęgnacyjnego wynosiła 1 485, a w 2019 r. 1 537. W ostatnim roku wydatkowano kwotę 290 963 zł ogółem na udzielenie wsparcia w postaci zasiłku pielęgnacyjnego. Wzrost kwoty wypłacanego świadczenia wynika ze zwiększającej się liczby osób uprawnionych i korzystających z tej formy pomocy, jak również ze wzrostu samego zasiłku. Warto dodać, że kwota zasiłku pielęgnacyjnego wzrosła w analizowanym okresie od 153 zł/m-c do 215,84 zł/m-c. W Gminie Świeszyno w analizowanym okresie najwięcej zasiłków pielęgnacyjnych przyznano osobom powyżej 16 roku życia ze znacznym stopniem niepełnosprawności (740), następnie dla osób powyżej 16 roku życia, którym wydano orzeczenie do 21 roku życia (441). Dużą grupę beneficjentów korzystających z zasiłku pielęgnacyjnego stanowią również zasiłki dla niepełnosprawnego dziecka (332) oraz świadczenia pielęgnacyjne (261).

W ramach realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2019r. poz. 670 z późn. zm.) w roku 2019 wypłacono z funduszu alimentacyjnego kwotę 204 808 zł. Liczba osób korzystających z tego świadczenia każdego roku maleje – w 2019 r. świadczenie alimentacyjne pobrało 39 osób (spadek o 20 osób na przestrzeni 5 lat).

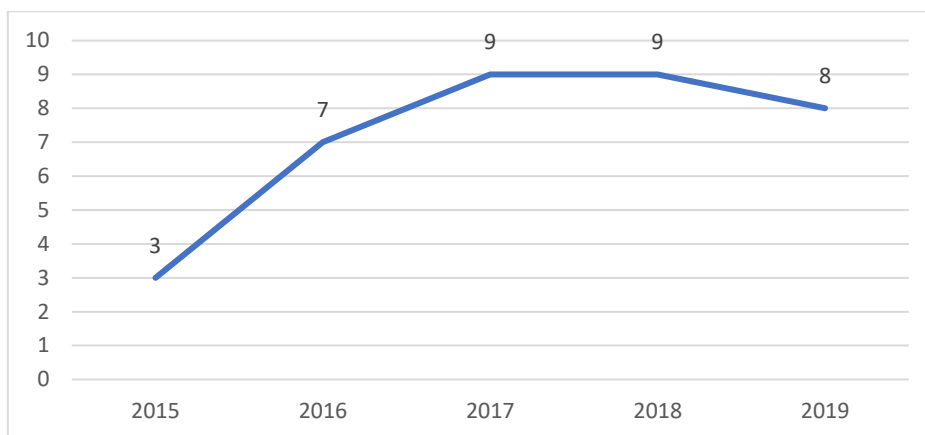
Podobnie, jak w latach ubiegłych Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował pomoc w formie dodatku mieszkaniowego dla osób o niskich dochodach, borykających się z wysokimi opłatami za mieszkanie. W 2019 r. dodatki mieszkaniowe przyznano 11 gospodarstwom domowych, na łączną kwotę 21 153,45 zł. W 2019 r. GOPS na podstawie wniosków od mieszkańców i zebranej dokumentacji zakwalifikował 121 osób do otrzymania żywności unijnej, w tym 60 skierowań do Caritas Zegrze Pomorskie oraz 61 skierowań do Caritas Świeszyno²¹. Jednocześnie z pomocy na dożywianie w 2019 r. w Gminie skorzystało 230 osób, w tym 229 dzieci. Kwota dotacji na realizację programu „Posiłek w szkole i w domu” w roku 2019 wyniosła 44.000,00 zł.

W 2019 r. odbyło się 12 posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w których uczestniczyło 46 osób borykających się z problemem alkoholowym. Odnotowano 18 wniosków skierowanych do Komisji o leczenie odwykowe od alkoholu. W analizowanym okresie lat 2015-2019 najwięcej osób uzależnionych odnotowano w Konikowie (14 osób) oraz z Dunowie (15 osób). W 2019 r. prowadzonych było łącznie 20 spraw przeciwko osobom, które nadużywają alkohol (o 7 więcej niż w 2015 r.).

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w rodzinie odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”. W ostatnich latach w Gminie Świeszyno zwiększeniu uległa liczba interwencji z powodu stosowania przemocy w rodzinie, zakończonych założeniem „Niebieskiej Karty” sprawcom przemocy (w 2019 r. 8 założonych kart). Najwięcej interwencji w latach 2015-2019 odnotowano w Świeszynie (9), Konikowie (9) i Dunowie (5).

²¹ Raport o stanie Gminy Świeszyno w 2019 r., s. 56.

Wykres 17 Liczba założonych „Niebieskich Kart” w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie własne, dane z GOPS Świeszyno

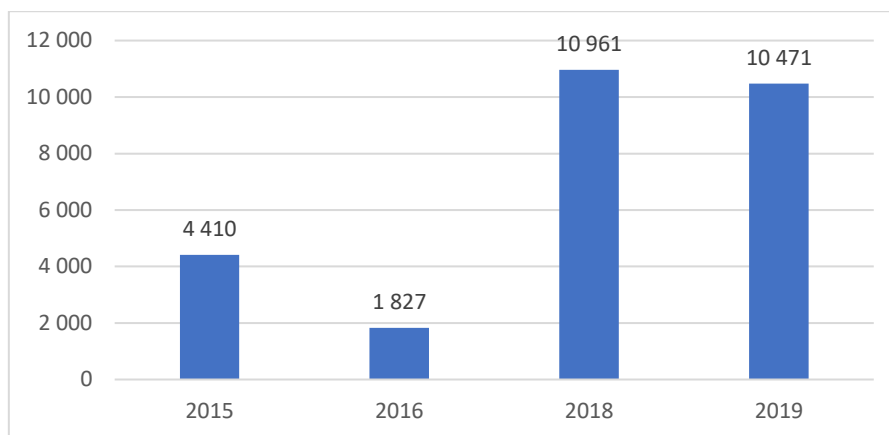
W 2019 r. w Gminie Świeszyno stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 117 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 15,68 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa zachodniopomorskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w Gminie wynosi 69,90%. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców Gminy Świeszyno najczęściej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 11,75 (wykrywalność 61%) oraz przeciwko mieniu - 7,47 (wykrywalność 44%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 2,67 (99%), o charakterze gospodarczym - 0,54 (72%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,39 (73%)²².

Ochrona zdrowia

Podstawową opiekę medyczną w Gminie Świeszyno zapewniają dwie przychodnie lekarskie, w Świeszynie oraz Zegrzu Pomorskim. Na terenie Gminy nie funkcjonuje żadna apteka ani punkt apteczny. Liczba udzielonych porad lekarskich w Gminie wzrosła na przestrzeni ostatnich lat (brak danych za rok 2017). W 2016 r. udzielono 1 827 porad lekarskich, a w 2019 r. 10 471. Wzrost liczby udzielonych porad wynika z zachodzących zmian demograficznych – zwiększenie liczby ludności oraz wzrost odsetka osób starszych. Niewątpliwie problem starzejącego się społeczeństwa polskiego wymagać będzie zapewnienie odpowiedniego poziomu opieki medycznej dla seniorów i osób schorowanych.

²² https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Swieszyno

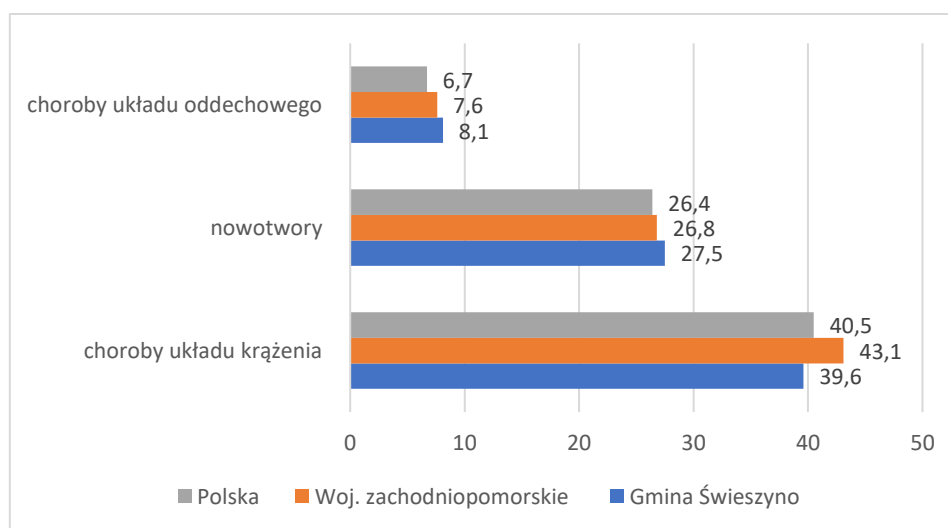
Wykres 18 Liczba udzielonych porad lekarskich w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Jak wynika z ogólnodostępnych danych w 2018 r. 39,6% zgonów w Gminie Świeszyno spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 27,5% zgonów były nowotwory, a 8,1% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności Gminy Świeszyno przypada 8,8 zgonów. Jest to znacznie mniej od wartości średniej dla województwa zachodniopomorskiego oraz znacznie mniej od wartości średniej dla kraju. Najwięcej zgonów odnotowano w 2019 r. z powodu chorób układu krążenia, z tego powodu zmarło 454,2 kobiet na 100 tys. ludności oraz 375,7 mężczyzn.

Wykres 19 Statystyka zgonów w Gminie Świeszyno w 2019 r. [%]

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Organizacje społeczne

Gmina Świeszyno ściśle współpracuje z organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na terenie Gminy, zajmującymi się upowszechnianiem kultury oraz kultury fizycznej. Podstawą współpracy w 2019 r. był program przyjęty Uchwałą Nr IV/23/18 Rady Gminy Świeszyno z 21 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia rocznego „Programu współpracy Gminy Świeszyno z organizacjami pozarządowymi w 2019 r.”.

W 2020 r. w Gminie funkcjonowało łącznie 34 organizacje społecznych. Wśród nich znalazło się sześć Kół Gospodyń Wiejskich (KGW „Marysieńki” ze Świeszyna, KGW z Konikowa, KGW „Radwianki” z Niedalina, KGW z Niekłonic, KGW z Giezkowa, KGW Dunowskie Dziewczyny) i 6 zespołów śpiewaczych („Jagody”, „Jarzębiny”, „Cecylianki”, „Karpaty”, Chór „Kamerton 3” oraz „Konikowianki”). Najliczniejszą grupę organizacji społecznych stanowiły kluby sportowe. Odnotowano ich 17. Należą do nich:

- Gminny Klub Sportowy Szakale Świeszyno
- Gminny Ludowy Klub Sportowy „Wicher”
- Klub Sportowy Hajka Zegrze Pomorskie
- Koszalińskie Towarzystwo Sportowe MX Koszalin
- PZW Koło nr 53 Radew Niedalino
- Szkołka ekologiczno-wędkarska „Okonek”
- PZW Koło nr 71 Strzekęcino
- Ludowy Uczniowski Klub Sportowy w Konikowie „Start”
- Stowarzyszenie Sportowo-Kulturalne „Orzeł Świeszyno”
- Hodowla Zachowawcza Konika Polskiego Fenix
- Stadnina Karmen oraz Uczniowski klub jeździecki Karmen
- Uczniowski Klub Jeździecki „Karat”, działający przy stajni Zagroda
- Uczniowski Klub Jeździecki „Bunia”
- Uczniowski Klub Jeździecki „Myszaty”
- Klub Jeździecki Koko Brzeźniki
- Aeroklub Ziemi Koszalińskiej
- Klub Sportowy „Dziki Koszalin”²³.

²³ Dane z UG

Swoją działalność na terenie Gminy Świeszyno prowadzą również Ochotnicze Straże Pożarne (OSP) w miejscowościach: Świeszyno, Niedalino, Strzekęcino oraz Mierzym. Niezwykle aktywną organizacją społeczną jest również Uniwersytet Trzeciego Wieku w Świeszynie, który prowadzi zajęcia dla osób starszych z gimnastyki, języka angielskiego i treningu pamięci. Dodatkowo organizuje liczne wykłady i spotkania biblioteczne, a także zajęcia taneczno-ruchowe i informatyczne. Idąc z duchem czasu i rozwojem społeczeństwa informacyjnego aktywnie prowadzi stronę internetową (http://utwswieszyno.e-kei.pl/category/plan_zajec/) oraz stronę na FB, za pomocą której realizowane są również zajęcia zdalne.

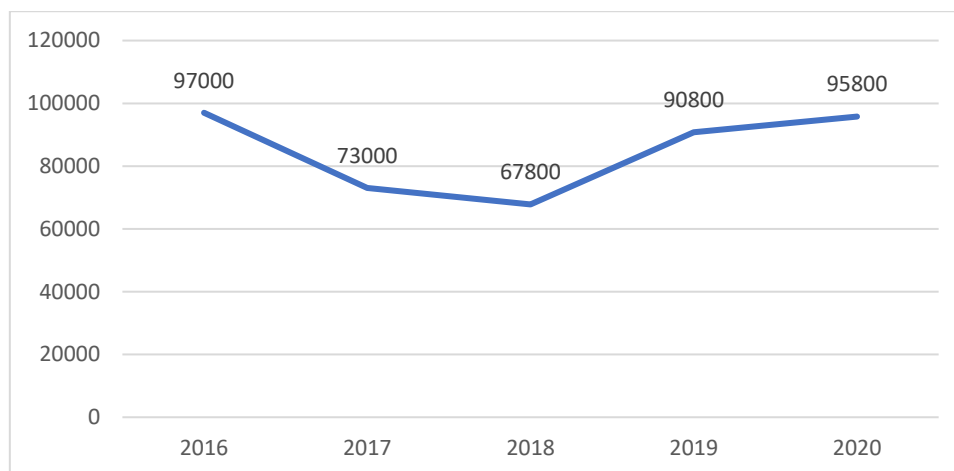
Zdjęcie 12 Inicjatywa społeczna OSP

Źródło: Urząd Gminy Świeszyno

W okresie od 2016 do 2020 r. w ramach współpracy organizacji społecznych z samorządem lokalnym realizowane były zadania publiczne, w trybie art. 13 ustawy o pożytku publicznym, dotyczące udzielania dotacji organizacjom pozarządowym na realizację własnych zadań statutowych. Kwota wydatkowana na ten cel w 2020 r. wyniosła 95 800 zł i była wyższa o 22 800 zł w porównaniu z rokiem 2016. Łącznie w analizowanym okresie kwota dotacji dla organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Świeszyno wyniosła 424 400 zł.

Wykres 20 Kwota dotacji dla organizacji pozarządowych w Gminie Świeszyno w latach 2016-2020

Źródło: Opracowanie własne, dane z UG

Warto podkreślić, że działalność organizacji z trzeciego sektora należy do jednych z kluczowych działań budowania odpowiedniej współpracy na rzecz społeczeństwa lokalnego. Udzielanie wsparcia finansowego oraz budowanie odpowiedniej współpracy między NGO a samorządem wyznacza kierunki aktywności różnych grup społecznych. Dlatego istotną kwestią jest dalsze wspieranie oraz stwarzanie odpowiednich warunków do powstawania nowych organizacji, które w kontekście budowania odpowiedniej polityki senioralnej będą kluczowym zadaniem każdej gminy. Jednym z celów europejskiej polityki senioralnej jest większe zaangażowanie i wsparcie organizacji działających na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. Również w kontekście wzrostu liczby osób starszych w Gminie Świeszyno ważna jest realizacja polityki senioralnej na szczeblu gminnym poprzez odpowiedni poziom współpracy z organizacjami pozarządowymi. Wykorzystując potencjał drzemiący w NGO możliwe jest wyznaczenie odpowiednich kierunków interwencji na rzecz osób starszych, aktywizacji społecznej oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu tej grupy społecznej.

Edukacja (żłobki, przedszkola, szkoły)

Od 1 września 2019 r. na terenie Gminy Świeszyno swoją działalność prowadzi Żłobek Gminny „Tęczowa Kraina” w Konikowie. Placówka działa w oparciu o Ustawę z dnia 4 lutego 2011 r., o opiece nad dziećmi do lat 3 oraz Uchwałę Nr VIII/43/19 Rady Gminy Świeszyno z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie utworzenia Żłobka Gminnego „Tęczowa Kraina” w Konikowie. Na realizację inwestycji Gmina Świeszyno otrzymała dofinansowanie w ramach resortowego

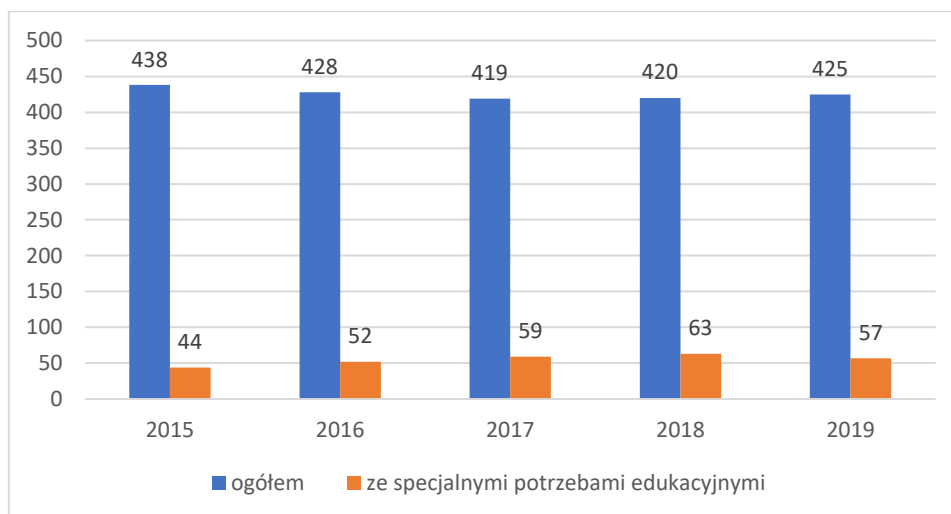
programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch+” oraz dofinansowanie w ramach Działania 9.3. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020. Wsparciem inwestycji był również Europejski Fundusz Społeczny w ramach Działania 6.6. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020. Projekt ten pozwolił sfinansować ze środków EFS budowę placu zabaw, zakup kompleksowego wyposażenia żłobka oraz pokrycie kosztów jego bieżącego funkcjonowania w okresie dwóch lat. Z usług opiekuńczo - wychowawczych korzysta w żłobku 50 dzieci w wieku od 1 - 3 lat²⁴.

Realizację obowiązku szkolnego i przygotowania przedszkolnego uczniom i dzieciom zamieszkałym na terenie Gminy Świeszyno gwarantują cztery publiczne szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi, do których zaliczamy: SP im. W. Szymborskiej w Konikowie, SP w Zegrzu Pomorskim, SP w Dunowie oraz SP im. 27 Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej w Świeszynie. W 2019 r. w 28 oddziałach uczyło się 425 uczniów. Na 1 oddział w szkołach podstawowych przypada 14 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach podstawowych do osób w wieku 7-12 lat) wynosi 62,26. W analizowanym okresie ostatnich 5 lat odnotowuje się porównywalną liczbę uczniów w każdy roku szkolnym. Liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE) wzrastała od 2015 r., ale w 2019 r. odnotowano mniejszą liczbę uczniów z SPE w porównaniu z rokiem 2018.

Na terenie Gminy działa również Przedszkole Gminne w Świeszynie, w którym w 2018 r. do dwóch oddziałów uczęszczało 46 dzieci (21 dziewczynek oraz 25 chłopców). Dostępnych było 50 miejsc. 15,8% mieszkańców Gminy Świeszyno w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) zalicza się do przedziału 3-6 lat - wychowanie przedszkolne (15,2% wśród dziewczynek i 16,3% wśród chłopców). Na tysiąc dzieci w wieku przedszkolnym 403 uczęszcza do placówek wychowania przedszkolnego. Na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego przypada 3,72 dzieci w wieku przedszkolnym.

²⁴ Raport o stanie Gminy Świeszyno w 2019 r., s. 51.

Wykres 21 Liczba uczniów w publicznych szkołach podstawowych w Gminie Świeszyno w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie własne, dane z UG

Szkoła Podstawowa w Dunowie w 2019 r. kształciła 67 uczniów, w tym 5 z SPE. Placówka posiada dostęp do Internetu. Wyposażona jest w 3 tablice interaktywne, 34 komputery oraz 3 inne urządzenia elektroniczne. Infrastruktura sportowa składa się z niewymiarowych i niewyrównanych boisk oraz sali gimnastycznej o powierzchni 49 m². Szkoła nie jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Realizacja doradztwa zawodowego odbywała się od roku szkolnego 2017/2018 w liczbie 10 godzin w klasie VII. Od kolejnego roku szkolnego w klasie VII i VIII zrealizowano po 10 godzin doradztwa zawodowego.

Szkoła Podstawowa w Świeszynie w 2019 r. kształciła 115 uczniów, w tym 20 z SPE. Placówka posiada dostęp do szerokopasmowego Internetu. Wyposażona jest w 6 tablic interaktywnych oraz 17 laptopów i 22 komputery stacjonarne. Na infrastrukturę sportową składa się boisko sportowe „Moje Boisko – Orlik 2012”, a także sala gimnastyczna. Szkoła Podstawowa w Świeszynie posiada jedynie zewnętrzny podjazd dla osób niepełnosprawnych. Realizacja doradztwa zawodowego była prowadzona przez osobę zatrudnioną z zewnątrz. W roku 2019 z zajęć doradztwa zawodowego skorzystało 21 uczniów.

Zdjęcie 13 Boisko – Orlik w Szkole Podstawowej w Świeszynie

Źródło: Urząd Gminy w Świeszynie

Szkoła Podstawowa z Zegrzu Pomorskim w 2019 r. kształciła 88 uczniów, w tym 31 z SPE. Szkoła nie posiada dostępu do szerokopasmowego Internetu. Wyposażona jest w 7 tablic interaktywnych, 10 laptopów i 20 komputerów stacjonarnych oraz 9 szt. innych urządzeń elektronicznych (w tym projektory i interaktywny monitor dotykowy). W placówce realizowane są zajęcia z doradztwa zawodowego zgodnie z przyjętymi wytycznymi. Szkoła posiada wyłącznie podjazd do budynku umożliwiający osobom niepełnosprawnym wejście do szkoły.

Szkoła Podstawowa w Konikowie w 2019 r. kształciła 155 uczniów, w tym 1 z SPE. W placówce brakuje szerokopasmowego Internetu (jest w planie). Szkoła wyposażona jest w 9 tablic interaktywnych, 32 sztuki laptopów i 9 komputerów stacjonarnych do obsługi tablic interaktywnych. Szkoła posiada halę widowiskowo – sportową oraz boisko do gry w piłkę nożną z bieżnią. W placówce doradztwo zawodowe realizowane jest zgodnie z przepisami prawa oświatowego. Dodatkowo w ramach Projektu „Fabryka Kompetencji Kluczowych” realizowanego w ramach Działania 8.4 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 współfinansowanego przez Unie Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, realizowane są w latach 2019-2021 - 54 godziny indywidualnego doradztwa zawodowego dla uczniów klasy VIII, oraz 12 godzin grupowego doradztwa zawodowego dla uczniów klas VIII. Szkoła nie jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Zdjęcie 14 Hala sportowo-widowiskowa w Szkole Podstawowej w Konikowie

Źródło: <http://swieszyno.pl/strona/obiekty-sportowe-i-rekreacyjne>

Na poziomie ponadgimnazjalnym (16-18 lat) kształcą się 18,5% mieszkańców Gminy (17,4% kobiet i 19,6% mężczyzn). W przedziale wiekowym odpowiadającym edukacji w szkołach wyższych (19-24 lat) znajduje się 25,2% mieszkańców Gminy Świeszyno w wieku potencjalnej nauki (26,0% kobiet i 24,5% mężczyzn). W porównaniu do całego województwa zachodniopomorskiego mieszkańcy gminy Świeszyno mają znacznie niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w gminie Świeszyno największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (26,6%) oraz zasadnicze zawodowe (20,1%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (32,4%) oraz podstawowe ukończone (24,9%)²⁵.

Obsługę finansowo-księgową, administracyjną i organizacyjną wszystkich szkół w Gminie Świeszyno zapewnia Zespół Oświaty Samorządowej. Na realizację zadań oświatowych w 2019 r. wydatkowano kwotę 6 412 147,83 zł, z czego subwencja wyniosła 1 088 166,79 zł. wykonanie budżetu na edukację i szkolnictwo w poszczególnych szkołach w Gminie przedstawia poniższe zestawienie.

²⁵ https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Swieszyno#edukacja-i-szkolnictwo

Tabela 8 Wydatki poniesione na szkoły przez Gminę Świeszyno w 2019 r. w kontekście do otrzymanej subwencji oświatowej

Szkoła	Liczba uczniów	Wykonanie wydatków w 2019 r.	Subwencja na 2019 r.	Doplata z budżetu Gminy
SP w Konikowie	159	1 812 315,22	1 598 633,58	213 681,64
SP w Zegrzu Pomorskim	94	1 568 642,85	1 017 808,99	550 833,86
SP w Dunowie	65	1 307 883,25	726 673,94	581 209,31
SP w Świeszynie	104	1 723 306,51	1 088 166,79	635 139,72
RAZEM:	422	6 412 147,83	4 431 283,30	1 980 864,53

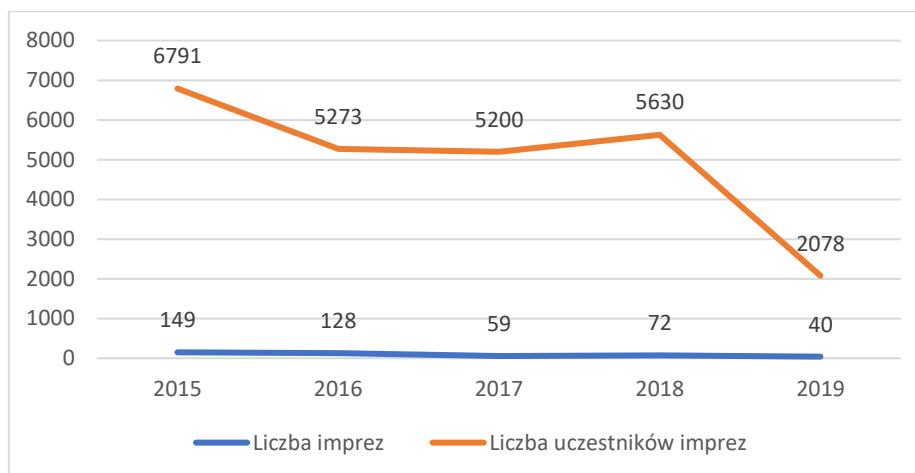
Źródło: Raport o stanie Gminy Świeszyno w 2019 r., s. 49.

Kultura i rekreacja

Głównym ośrodkiem zajmującym się upowszechnianiem kultury w Gminie Świeszyno jest Multimedialne Centrum Kultury e-Eureka Biblioteka Publiczna w Świeszynie. Budynek Centrum posiada 150 standardowych miejsc dla widzów oraz częściowo został dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych (wejście do budynku). W Multimedialnym Centrum Kultury odbywają się następujące zajęcia: ceramiczne dla dzieci (w dwóch grupach), taneczne dla dzieci, fitness dla dorosłych, tańca towarzyskiego dla dorosłych, teatralne dla młodzieży i dorosłych, muzyczno-wokalne dla dzieci, strzeleckie dla dzieci i młodzieży, biblioteczne o literaturze i filmie dla dorosłych, z języka angielskiego dla dzieci (w dwóch grupach), Chóru Kamerton dla młodzieży i dorosłych. Łącznie we wszystkich sekcjach artystycznych uczestniczy 139 mieszkańców Gminy.

W analizowanych latach 2015-2019 widoczny jest znaczny spadek liczby organizowanych imprez w Gminie Świeszyno i tym samym odnotowano spadek liczby uczestników tych imprez. W 2015 r. zorganizowano w Gminie 149 wydarzeń o charakterze kulturalnym, w których uczestniczyło 6 791 osób. W 2019 r. na 40 zorganizowanych imprez uczestniczyło 2 078 mieszkańców. Drastyczny spadek miał miejsce w 2019 r. Warto jednak podkreślić, że wiele wydarzeń kulturalnych organizowanych jest również przez organizacje społeczne działające na terenie Gminy. Większość z nich realizowana jest w ramach realizacji zadań publicznych finansowanych z budżetu Gminy, które nie zostają jednak odnotowane w bazie GUS.

Wykres 22 Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych i liczba uczestników w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

W 2019 r. w Gminie Świeszyno łącznie zorganizowano 40 imprez o różnym charakterze. W poniższym zestawieniu ujęto wydarzenia kulturalne, jakie miały miejsce w Gminie wraz z liczbą uczestników w każdym z tych wydarzeń.

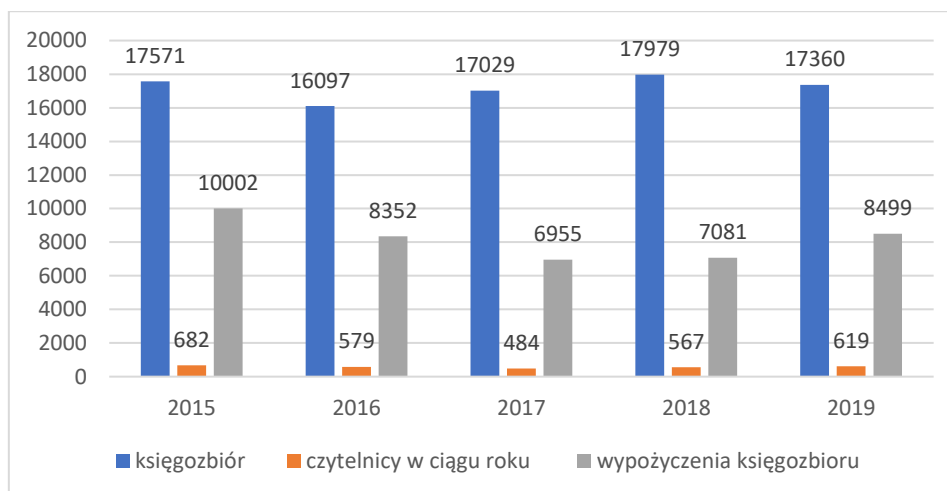
Tabela 9 Liczba wydarzeń kulturalnych i liczba uczestników w Gminie Świeszyno w 2019 r.

Kategoria imprezy	Liczba wydarzeń	Liczba uczestników
Imprezy ogółem	40	2078
seanse filmowe	4	300
wystawy	1	200
festiwale i przeglądy artystyczne	1	48
koncerty	6	161
prelekcje, spotkania, wykłady	7	221
imprezy turystyczne i sportowo-rekreacyjne	4	712
konkursy	5	85
pokazy teatralne	2	130
konferencje	1	60
warsztaty	8	113
inne	1	48

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

W Gminie Świeszyno działają dwie biblioteki (w Świeszynie oraz filia w Niedalinie), w których w 2019 r. wielkość księgozbioru wynosiła 17 360 woluminów. Nastąpił spadek liczby woluminów o 619 w porównaniu z rokiem 2018. Jednakże warto podkreślić, że w 2019 r. odnotowano wzrost wypożyczeń księgozbioru na zewnątrz i wzrost liczby czytelników w porównaniu z latami poprzednimi. Przybyło 135 czytelników w porównaniu z 2017 r. oraz wzrosła liczba wypożyczeń o 1 544.

Wykres 23 Liczba księgozbioru, czytelników oraz wypożyczeni w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Obie biblioteki wyposażone są w szerokopasmowy Internet oraz dysponują 10 komputerami dostępnymi dla czytelników. 8 komputerów zostało podłączonych do Internetu. Biblioteki oferują katalog wypożyczeń on-line. W 2019 r. dla biblioteki w Świeszynie zakupiono 424 nowości wydawniczych, natomiast filia w Niedalinie wzbogaciła się o 464 nowe pozycje. Łączny koszt powiększenia księgozbioru wyniósł 19 847 zł.

Według danych z 2018 r. w Gminie Świeszyno działało 5 klubów sportowych (włącznie z klubami wyznaniowymi i UKS) zrzeszających 138 członków. Zarejestrowano 115 ćwiczących (mężczyźni: 71, kobiety: 44). Wśród ćwiczących znajdowało się 57 osób do 18 roku życia (22 mężczyzn i 35 kobiet). Aktywnych było 8 sekcji sportowych. Zajęcia sportowe prowadzone były przez 5 trenerów, 3 instruktorów sportowych oraz 2 inne osoby. W Gminie Świeszyno dostępnych jest 10 obiektów sportowych (boiska) oraz 5 siłowni zewnętrznych zlokalizowanych w Niekłonicach, Konikowie, Strzekęcino, Niedalino (teren rekreacyjny nad Radwią), Mierzym, Dunowo, Zegrze Pomorskie. Kluby sportowe funkcjonujące na terenie Gminy Świeszyno upowszechniają kulturę fizyczną wśród dzieci i młodzieży, przyczyniając się do rozwoju wielu dyscyplin sportowych oraz podniesienia jakości sportu. Biorą czynny udział w sferze rozwoju kultury, gospodarki oraz społeczeństwa. W 2019 r. aktywnie realizowało swoje cele statutowe 13 organizacji sportowych.

Do innych atrakcji rekreacyjnych zlokalizowanych na terenie Gminy Świeszyno należy szereg kompleksów rekreacyjnych, sportowych i wypoczynkowych, które znajdują się w licznych sołectwach Gminy. W **Dunowie** znajduje się kompleks rekreacyjno – sportowy, który posiada trawiaste boisko piłkarskie, boisko do koszykówki, plac zabaw, siłownię napowietrzną oraz

miejsce do organizacji imprez plenerowych – zadane stoły z ławami oraz grill. Do dyspozycji mieszkańców jest również boisko do gry w piłkę siatkową oraz bramki do piłki ręcznej i nożnej dla najmłodszych. W **Giezkowie** znajduje się trawiaste boisko piłkarskie, do koszykówki i siatkówki, plac zabaw oraz miejsce do organizacji imprez plenerowych (zadane stoły z ławami). Kompleks sportowo – rekreacyjny w **Konikowie** położony przy świetlicy wiejskiej, wyposażony jest w trawiaste boisko piłkarskie, boisko do siatkówki i plac zabaw. W Czersku Koszalińskim znajduje się tor motocrossowy, którym opiekuje się klub motocrossowy Koszalińskie Towarzystwo Sportowe MX Koszalin. **Kurozwęcz** – posiada dwa oddzielnie położone obiekty: trawiaste boisko piłkarskie położone za leśniczówką oraz plac zabaw. W **Mierzymiu** znajduje się kompleks sportowo – rekreacyjnym wyposażony w boisko treningowe, boisko do siatkówki i koszykówki oraz plac zabaw. Bardzino posiada plac zabaw oraz plac zagospodarowywany pod boisko wiejskie. W miejscowości Golica znajduje się ogrodzony plac zabaw wraz z piaskownicą. Zrewitalizowany obiekt w **Niekłonicach** wyposażony został w wiaty i ławki. Boisko przeznaczone jest do gry w piłkę nożną. Plac zabaw dla najmłodszych dzieci znajduje się przy świetlicy. **Strzekęcino** posiada plac zabaw usytuowany przy wjeździe na osiedle w centrum miejscowości. Przy drodze wojewódzkiej nr 167 znajduje się kompleks sportowy (trawiaste boisko piłkarskie wraz z zapleczem szatniowo – sanitarnym, zadaną wiatą, miejscem na ognisko oraz siłownią napowietrzną). W sołectwie **Świeszyno** znajdują się 3 place zabaw: w Chałupach, w Chłopskiej Kępie oraz w Świeszynie. Natomiast **Zegrze Pomorskie** posiada kompleks sportowo – rekreacyjny (trawiaste boisko piłkarskie oraz miejsce przeznaczone do organizacji spotkań i zabaw sołeckich tzw. „Hawajka”, zbudowana z trzech wiat drewnianych oraz miejsca przeznaczonego na ognisko), w centrum miejscowości znajduje się plac zabaw²⁶.

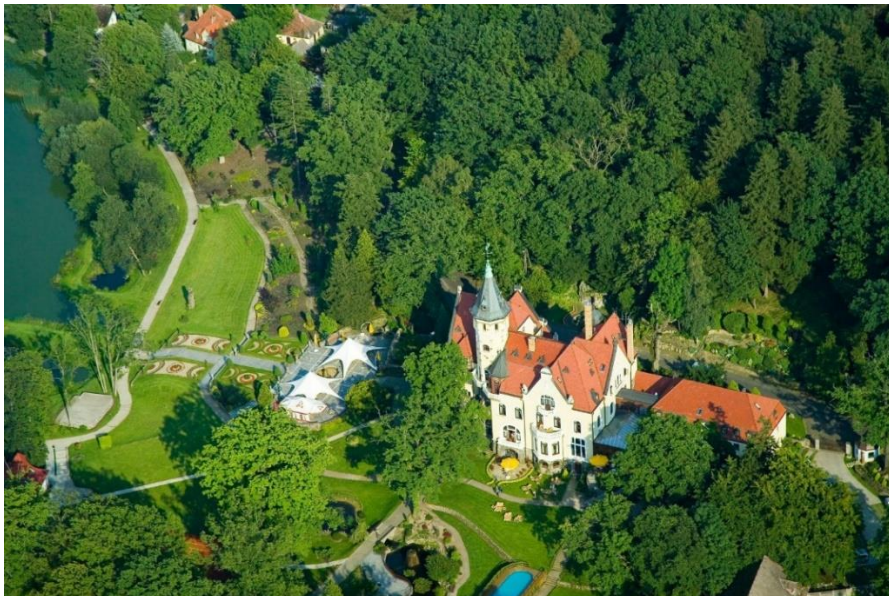
Turystyka

Gmina Świeszyno charakteryzuje się bogactwem obszarów turystycznych. Obfitość lasów bogatych w runo leśne i zwierzyne łowną, obfitość cieków wodnych, w tym atrakcyjna rzeka Radew będąca siedliskiem ryb, przyciąga wędkarzy oraz amatorów sportów wodnych. Rozwinięta infrastruktura turystyczna zaprasza miłośników ciszy i spokoju do odpoczynku, a także aktywnego spędzania wolnego czasu.

²⁶ <http://swieszyno.pl/strona/obiekty-sportowe-i-rekreacyjne>

Według danych GUS z 2019 r. w Gminie Świeszyno znajdował się 1 hotel (kategorii ★★★★★), który dostosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Zdjęcie 15 Hotel Bursztynowy Pałac w Strzekęcinie

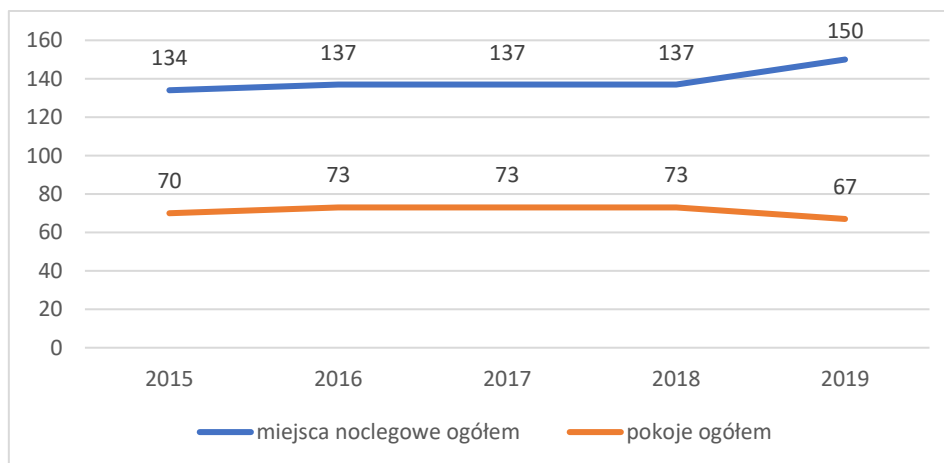

Źródło: Urząd Gminy Świeszyno

Pałac Bursztynowy został wybudowany w latach 1899-1901, łącząc cechy stylu neorenesansowego i romantycznego. Stylizowany był na zamek obronny. Obecnie prowadzony jest tam hotel, w którym odbywają się liczne uroczystości.

Analizując wskaźnik miejsc noclegowych w Gminie Świeszyno w latach 2015-2019 wynika, że w 2019 r. wzrosła liczba miejsc noclegowych do 150. Jednakże odnotowano spadek liczby pokoi noclegowych (o 6 pokoi).

Wykres 24 Liczba miejsc noclegowych ogółem oraz liczba pokoi ogółem w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Gmina oferuje szereg szlaków turystycznych: pieszych, konnych, rowerowych, spacerowych. Niewątpliwie ciekawym szlakiem turystycznym jest **szlak kajakowy** „rzeką Radew” o długości 77 km obejmujący następującą trasę: Żydowo - Mostowo - Jezioro Rosnowskie - Rosnowo - Kanał Rosnowski - Jezioro Hajka - Niedalino - Białogórzyno - Nosowo – Karlino²⁷.

Do szlaków rowerowych, znajdujących się na terenie Gminy, zalicza się:

- **Szlak rowerowy niebieski - Szlak Pałaców (ok. 16,2 km)** - Gąski – Wierzchowo – Parsowo – Nosowo – **Wronie Gniazdo - Golica – Strzekęcino** – częściowo ścieżką rowerową przy drodze wojewódzkiej nr 167 oraz ścieżkami leśnymi - **Niedalino** - do granicy z gminą Manowo ścieżką leśną wzdłuż rzeki Radew i Jeziora Hajka – Rosnowo – Mostowo;
- **Szlak rowerowy zielony - Szlak Spichlerzy (ok. 9,5 km)** - Mścice – Biesiekierz – **Dunowo – Jarzyce – Świeszyno – Mierzym** – Manowo;
- Szlak rowerowy czarny - **Tychowski Trakt (ok. 15 km)** - Koszalin – **Niekłonice – Giezkowo – Jarzyce – Świeszyno – Włoki** - Rosnowo – Tychowo;
- **Szlak rowerowy czerwony - Trasa Słoneczna (ok. 147,6 km)** - Manowo – **Niedalino** – Rosnowo – Zacisze – Manowo;
- Droga rowerowa (ok. 12 km) - Konikowo- Chałupy – Świeszyno – Strzekęcino – Niedalino – Zegrze Pomorskie (skrzyżowanie);
- Droga rowerowa (ok. 2,45 km) - Konikowo – Niekłonice;
- Ciąg pieszo – rowerowy (ok. 2 km) - Niekłonice - Koszalin²⁸.

Gmina Świeszyno posiada dobrze rozwinięty i zorganizowany system tras pieszych. Do Tras Nordic Walking należą:

Park Pomorza Środkowego - jest projektem partnerskim, zrealizowanym przy współpracy Fundacji Środkowopomorska Grupa Działania oraz Stowarzyszenie Lokalnej Grupy Działania „Siła w Grupie” w partnerstwie z gminami Polanów, Sianów, Manowo, Będzino, Biesiekierz, Mielno, Tychowo, Biały Bór, Bobolice, Malechowo, Białogard, Dygowo, Gościno, Kołobrzeg, Rymań, Siemyśl, Ustronie Morskie, Karlino.

W Gminie Świeszyno wyznaczone zostały 3 trasy o różnym poziomie trudności: łatwa – długości 6 km (oznaczona kolorem zielonym) i dwie średnia: czerwona – długości 10,4 km oraz

²⁷ <http://swieszyno.pl/strona/szlak-kajakowy>

²⁸ Dane z Urzędu Gminy Świeszyno.

brązowa o długości 10,6 km. Trasy biegną w miejscowościach Świeszyno, Włoki, Brzeźniki drogami gminnymi. Ścieżkami leśnymi prowadzą przez teren lasów Nadleśnictwa Manowo. Poddając się skandynawskiej formie rekreacji na tym szlaku można odwiedzić stadninę koni Zagroda we Włokach, stadninę koni Koko Brzeźniki.

Drugą trasą pieszą jest **Pomorska Droga Św. Jakuba**, która w Gminie Świeszyno wiedzie przez Niekłonice, Giezkowo, Jarzyce, Dunowo, Golice, Bardzolino i dalej do Białogardu. Stanowi etap nr 30a Koszalin – Białogard całego szlaku. Atrakcje, które napotkamy na jej trasie jest zabytkowy kościół w Jarzycach oraz teren rekreacyjno – sportowy w Dunowie²⁹.

Zdjęcie 16 Przebieg trasy Nordic Walking w Gminie Świeszyno

Źródło: Urząd Gminy Świeszyno

Jednym z produktów turystycznych Gminy Świeszyno są zlokalizowane w Niedalinie, bezpośrednio przy rzece Radew dwie wiaty oraz dwa wigwamy. Ponadto na rzece został zamontowany pomost pływający, stojaki na kajaki oraz siłownia zewnętrzna. Zagospodarowanie terenu obejmowało również wyznaczenie miejsca ogniskowego. Całość stanowi piękny teren rekreacyjny, idealny do organizacji różnego rodzaju wydarzeń

²⁹ Dane z Urzędu Gminy Świeszyno.

kulturalnych i integracyjnych, z którego chętnie korzystają mieszkańcy Gminy jak i przyjezdni. Gmina Świeszyno wykorzystała naturalny potencjał regionu rozszerzając tym samym ofertę turystyczną.

Zdjęcie 17 Miejsce odpoczynku - obiekt turystyczno-rekreacyjny w Niedalinie nad rzeką Radew

Źródło: Urząd Gminy Świeszyno

Nowym produktem turystycznym powstałym w 2018 roku jest Szlak Elektrowni Wodnych, stanowiący połączenie czterech istniejących szlaków rowerowych z infrastrukturą kajakową, zlokalizowaną nad rzeką Radew w miejscowości Niedalino. Elektrownia Wodna Hajka położona jest w lasach około 3 km od wsi, zbudowana na przełomie 1911 i 1912 roku. U jej podnóża znajduje się przedsiębiorstwo turystyczno-noclegowe Eko-Las oferujący wynajem domków letniskowych. Szlak Elektrowni Wodnych przebiegający przez Lisowo - Niedalino – Strzekęcino – Dunowo został zrealizowany w ramach projektu inwestycyjnego pn. „Budowa infrastruktury turystycznej Szlaku Elektrowni Wodnych wraz z oznakowaniem turystycznym szlaku na terenie Gminy Świeszyno”, współfinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020³⁰.

³⁰ <http://swieszyno.pl/strona/szlak-elektrowni-wodnych>

Zdjęcie 18 Elektrownia Wodna Hajka

Źródło: Urząd Gminy Świeszyno

Gmina Świeszyno w swojej ofercie turystyczno-rekreacyjnej proponuje również aktywny wypoczynek w siodle. Do głównych stadnin zlokalizowanych na terenie Gminy zalicza się:

Stajnia ZAGRODA - znajduje się w miejscowości Włoki, około 10 km od Koszalina. Położona jest w pobliżu borowinowego jeziora Czarne. Stajnia proponuje **naukę jazdy konnej**, organizuje **imprezy plenerowe**, **zawody jeździeckie**, **posiada urządzone parkur**. **Położona jest w pobliżu szlaku konnego.**

Zdjęcie 19 Stajnia „Zagroda” w miejscowości Włoki

Źródło: Urząd Gminy Świeszyno

Stadnina KOKO Brzeźniki - położona w malowniczym i spokojnym miejscu Brzeźniki z dala od ulicznego zgiełku, w otoczeniu pięknego stawu oraz kompleksu leśnego. Najmłodszy klub jeździecki w Gminie, który dzięki dobremu wyposażeniu oraz doświadczeniu właścicielki pozwala wprowadzać i nauczać młodych adeptów jeździectwa.

Zdjęcie 20 Stadnina „Koko” Brzeźniki

Źródło: Urząd Gminy Świeszyno

Stajnia KARMEN położona w **Nieklonicach** oferuje moc atrakcji dla najmłodszych i tych troszkę starszych. Oferuje rehabilitację ruchową (konną) dzieci i młodzieży, naukę jazdy konnej na różnych poziomach zaawansowania i bez względu na wiek. Posiada krytą ujeżdżalnię koni, parkur, plac zabaw.

Zdjęcie 21 Stajnia „Karmen” w Nieklonicach

Źródło: Urząd Gminy Świeszyno

Hodowla zachowawcza Konika Polskiego - **Stadnina "FeniX"**, której nazwa symbolizuje "ODRODZENIE" zajmuje się hodowlą rzadkich i zagrożonych wyginięciem linii żeńskich rasy Konik Polski. Konie ze "Stadniny FeniX" są przygotowywane do jazdy pod siodłem oraz w zaprzęgu. Hodowla znajduje się w miejscowości Świeszyno.

Zdjęcie 22 Stadnina „FeniX”

Źródło: Urząd Gminy Świeszyno

W okresie letnim do Gminy Świeszyno przyciąga turystów również możliwość wypoczynku nad akwenami wodnymi, tj. jeziora Czarne, jezioro Hajka oraz jezioro Niedalino.

Jezioro Czarne o powierzchni 8,2 ha. Znajduje się w kompleksie leśnym pomiędzy Strzekęcinem, a Chłopską Kępą, otoczone rozlewiskami, terenami bagiennymi i zbiornikami zalewowymi. Całość tego wyjątkowego, śródleśnego obszaru stanowi teren ważny pod względem ornitologicznym i botanicznym. Jezioro Czarne położone jest na pokładach borowiny, która zabarwia wodę na charakterystyczny brązowy kolor.

Jezioro Hajka jest to sztuczne jezioro zaporowe, które powstało po wybudowaniu zapory wodnej, spiętrzającej wodę na wysokości 9,1 m., która jest elementem zabytkowej elektrowni wodnej. Liczące 4,5 km jezioro, ma swój początek w miejscowości Rosnowo, gdzie znajduje się elektrownia o blisko trzykrotnie większej mocy. Kompleksy leśne, otaczają jezioro tworząc siedlisko zwierząt związanych z wodą i przybrzeżnym pasem trzcinowisk. Jezioro graniczy z istniejącym Obszarem Chronionego Krajobrazu „Dolina Radwi”. Dziś miejsce to chętnie jest odwiedzane przez turystów. U zachodnich wybrzeży jeziora, poniżej lustra wody zlokalizowany jest ośrodek wypoczynkowy "EKO-LAS".

Jezioro Niedalino wraz z przyległym kompleksem Parku Dworskiego o powierzchni 1 ha, który powstał w XIX w. Jezioro Niedalino jest niewielkim, 14 hektarowym jeziorem powstałym w sposób antropogeniczny. Park i jezioro stanowią zwarty kompleks krajobrazowy. Po stronie północnej ciągnie się duży kompleks leśny. Od zachodu do jeziora przylega kępa lasu świerkowego. Między dworem, a jeziorem znajduje się aktualnie warzywnik. Pod względem gatunkowym najliczniej reprezentowana jest brzoza brodawkowata. Jezioro stanowi miejsce

zajęć Szkołki Ekologiczno-Wędkarskiej Okonek z Niedalina i jest wyłączone z kąpielisk, stanowi miejsce połowu ryb. Nad jezioro dojedziemy szlakiem rowerowym czerwonym oraz niebieskim.

Jednakże w Gminie brak jest wyznaczonych miejsc kąpieliskowych. W ośrodku wypoczynkowym „Hajka Zatoka” istnieje możliwość wypożyczenia sprzętu pływającego i wynajem domków kempingowych.

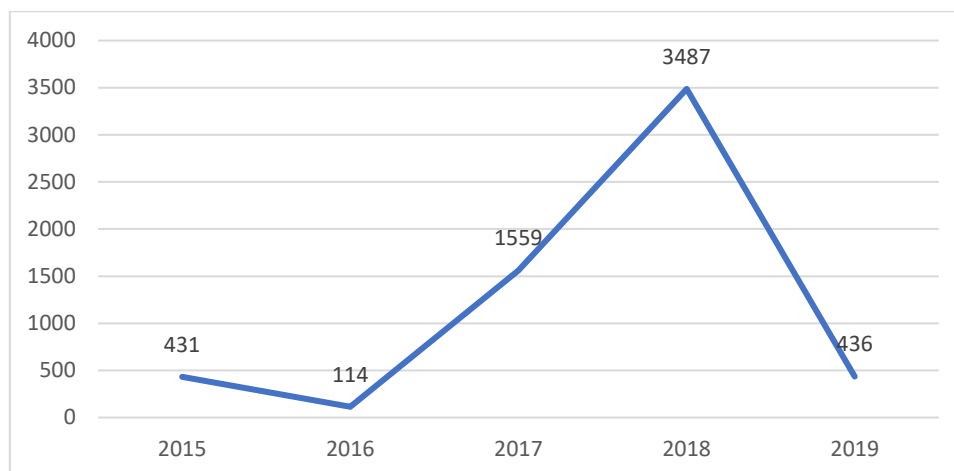
Zdjęcie 23 Ośrodek rekreacyjny „Hajka Zatoka”

Źródło: <http://swieszyno.pl/strona/obiekty-sportowe-i-rekreacyjne>

Gmina Świeszyno posiadając bogatą i różnorodną bazę turystyczną przyciąga wielu miłośników podróży. W roku 2017 i 2018 odnotowano duży wzrost udzielonych noclegów turystom zagranicznym, głównie z Niemiec. W 2018 r. liczba udzielonych noclegów wyniosła 3 487 (w tym 3 071 turystom z Niemiec). Jednakże w 2019 r. zauważalny jest drastyczny spadek liczby udzielanych noclegów, który wyniósł 436.

Wykres 25 Liczba udzielonych noclegów w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Ochrona środowiska

Zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz.U. 2018 poz. 799), Państwowy Monitoring Środowiska stanowi systemem pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w otaczającym powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. Pomiarom podlegają następujące substancje szkodliwe dla człowieka: dwutlenek siarki SO₂, dwutlenek azotu NO₂, tlenek węgla CO, benzen C₆H₆, ozon O₃, pył PM 10, pył PM 2,5, ołów Pb w PM 10, arsen As w PM 10, kadm Cd w PM 10, nikiel Ni w PM 10, benzo(a)piren B(a)P w PM 10.

Polski indeks jakości powietrza stanowi informację o ocenie jakości powietrza wraz z dopuszczalnymi normami.

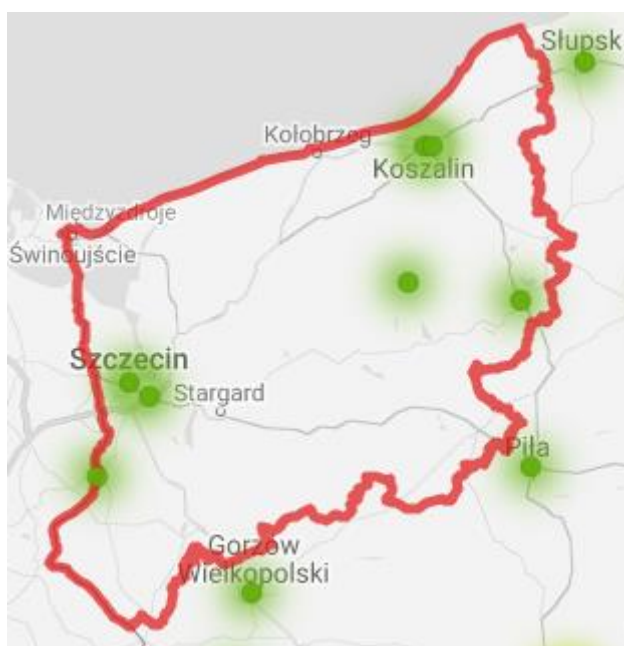
Tabela 10 Polski indeks jakości powietrza

Polski indeks jakości powietrza	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	PM ₁₀ [µg/m ³]	PM _{2,5} [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	C ₆ H ₆ [µg/m ³]
Bardzo dobry	0-50	0-40	0-2000	0-20	0-12	0-24	0-5
Dobry	50-100	40-100	2000-6000	20-60	12-36	24-70	5-10
Umiarkowany	100-200	100-150	6000-10000	60-100	36-60	70-120	10-15
Dostateczny	201-350	150-200	10 000-14 000	100-140	60-84	120-160	15-20
Zły	351-500	200-400	14 000-20 000	140-200	84-120	160-240	20-50
Bardzo zły	>500	>400	>20 000	>200	>120	>240	>50

Źródło: <https://ekoszalin.pl/arttykul/15264-Smog-koszalinianom-nie-grozi> (dostęp: 20.09.2020 r.)

Jakość powietrza w województwie zachodniopomorskim jest bardzo dobra. Podobnie stan i jakość powietrza w Gminie Świeszyno oraz powiecie koszalińskim jest bardzo dobry. Z raportu wojewódzkiego pt. „Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim”³¹ wynika, że ogólnie obszar charakteryzuje się dobrą jakością powietrza, a normy substancji szkodliwych dla zdrowia człowieka zostały przekroczone w nielicznych przypadkach, głównie w dużych aglomeracjach miejskich (Szczecin, Koszalin).

Mapa 6 Jakość powietrza w województwie zachodniopomorskim

Źródło: <https://www.rockwool.pl/wsparcie/mapa-zanieczyszczen-powietrza/mapa-zanieczyszczen-powietrza-zachodniopomorskie/> (dostęp: 20.09.2020 r.)

Zgodnie ze wspomnianym raportem w Gminie Świeszyno w 2019 r. został przekroczony nieznacznie poziom O₃, który posiada niekorzystny wpływ na życie roślin. Dla ochrony zdrowia nie odnotowano żadnych przekroczeń substancji szkodliwych.

³¹ Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2019.

Tabela 11 Stan jakości powietrza w powiecie koszalińskim

Stacja	Polski indeks jakości powietrza	SO ₂	CO	O ₃	C ₆ H ₆	PM10	PM2,5	NO ₂
Szczecin, ul. Andrzejewskiego 23	Bardzo dobry	-	-	8,0 µg/m ³	-	13,2 µg/m ³	11,9 µg/m ³	11,8 µg/m ³
Szczecin, ul. Piłsudskiego 1	Bardzo dobry	0,5 µg/m ³	169,7 µg/m ³	-	0,5 µg/m ³	11,3 µg/m ³	8,5 µg/m ³	7,7 µg/m ³
Koszalin, ul. Armii Krajowej	Bardzo dobry	-	-	-	-	12,4 µg/m ³	-	8,5 µg/m ³
Koszalin, Chopina 42	Bardzo dobry	2,0 µg/m ³	-	31,2 µg/m ³	-	-	-	6,1 µg/m ³
Widuchowa, ul. Bulwary Rybackie 1	Bardzo dobry	3,9 µg/m ³	-	27,6 µg/m ³	-	-	-	5,3 µg/m ³
Szczecinek, ul. Przemysłowa 5	Bardzo dobry	2,7 µg/m ³	320,4 µg/m ³	-	3,4 µg/m ³	14,7 µg/m ³	-	6,9 µg/m ³
Połczyn-Zdrój, Solankowa 8	Bardzo dobry	-	-	-	-	4,8 µg/m ³	3,3 µg/m ³	0,1 µg/m ³

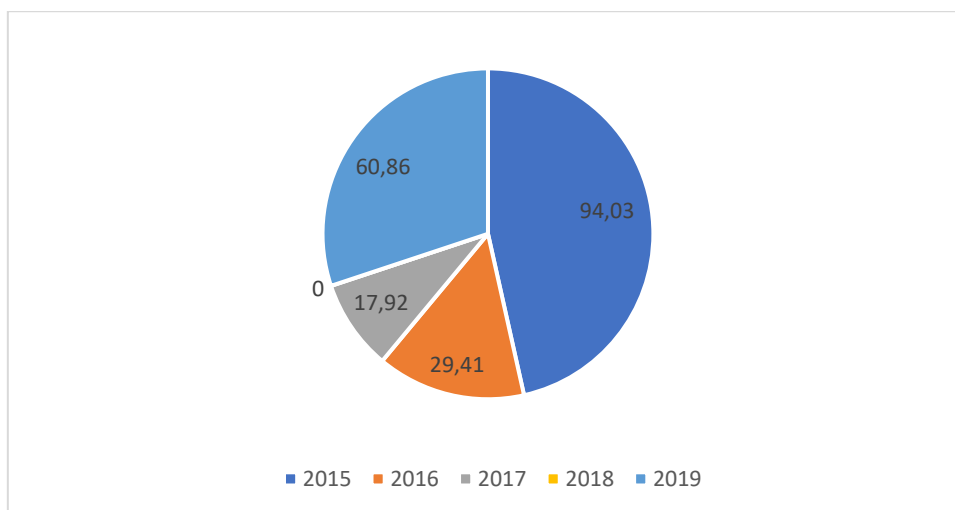
Źródło: <https://pl.rwapps.eu/mapa-zanieczyszczen/download/> (dostęp: 20.09.2020 r.)

Gmina Świeszyno w 2019 r. udzieliła dofinansowania w kwocie 30 tys. zł na realizację zadań związanych z bieżącym utrzymywaniem i konserwacją urządzeń wodnych, realizowanych przez Spółkę Wodną Świeszyno. W ramach zadania wykonano konserwację rowów melioracyjnych o łącznej długości 2 582 mb. Prace te polegały głównie na: ścinaniu krzaków i gałęzi, zrąbkowaniu gałęzi, wykaszaniu porostów, wygrabianiu wykoszonych porostów, odmulaniu rowu, oczyszczaniu przepustów, rozplantowaniu urobku, usuwaniu zwalonych drzew, usuwaniu zatorów, zanieczyszczeń, przeszkód naturalnych i sztucznych. Konserwacja przyczyniła się do poprawy stosunków wodnych w zlewni rowów³².

W kwestiach związanych z usuwaniem azbestu na terenie Gminy Świeszyno realizowana jest każdego roku polityka zmierzająca do usunięcia azbestu z gospodarstw domowych. W 2018 r. przeprowadzono inwentaryzację wyrobów azbestowych. Okazuje się, że najwięcej azbestu jest w dalszym ciągu w miejscowości Świeszyno (331,36 tony) i Zegrzu Pomorskim (208,20 ton). W 2019 r. unieszkodliwiono łącznie 60,86 ton azbestu, czyli stosunkowo więcej niż w 2016 r. (29,41 ton), czy w 2018 r. (17,92 ton), ale mniej niż w 2015 r. (94,03 tony).

³² Raport o stanie Gminy Świeszyno w 2019 r., s. 79.

Wykres 26 Unieszkodliwiony azbest w Gminie Świeszyno w latach 2015-2019 [t]

Źródło: Opracowanie własne, dane z UG

Tabela 12 Unieszkodliwiony azbest w sołectwach w 2019 r.

Lp.	Sołectwa	2019	
		zinventoryzowany w Mg	unieszkodliwiony w Mg
1	Konikowo	80,11	10,86
2	Niekłonice	48,21	2,46
3	Giezkowo	50,80	0
4	Dunowo	22,26	1,45
5	Świeszyno	331,36	10,84
6	Strzekęcino	48,72	9,06
7	Niedalino	61,417	9,32
8	Mierzym	136,93	7,02
9	Zegrze Pomorskie	208,20	8,34
10	Kurozwęż	14,58	1,51
RAZEM		1002,58	60,86

Źródło: Opracowanie własne, dane z UG

Gospodarka odpadami komunalnymi to również ważna kwestia dotycząca ochrony środowiska w gminach. W Gminie Świeszyno wykonawcą zadania polegającego na odbiorze odpadów komunalnych z terenu Gminy jest PGK sp. z o.o. Koszalin. Analiza danych pokazuje, że z każdym rokiem produkowanych i odbieranych jest coraz więcej odpadów komunalnych. W 2019 r. firma PGK Sp. z o.o. odebrała z terenu Gminy 2 460,28 t odpadów, czyli o 421,93 t więcej niż w 2017 r. najczęściej odpadów komunalnych pochodzi z gospodarstw domowych.

Tabela 13 Odpady zebrane w ciągu roku w Gminie Świeszyno w latach 2017-2019 [t]

Odpady	2017	2018	2019
ogółem	2 038,35	2270,4	2 460,28
z gospodarstw domowych	1 892,87	2 1055,16	2 318,76
z innych źródeł	145,48	165,24	141,52

Źródło: Opracowanie własne, BDL GUS

Informacje o odpadach znajdujących się w miejscach nieprzeznaczonych do ich składowania na bieżąco weryfikowane były przez pracowników Urzędu Gminy, Straż Gminną i w razie potrzeby zgłaszane na Policję. W 2019 r. stwierdzono coraz liczniejsze przypadki składowania lub magazynowania odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych. Zebrano łącznie ok. 6,57 ton odpadów pochodzących z dzikich wysypisk na działkach gminnych. W Gminie Świeszyno znajduje się jedno nielegalne wysypisko śmieci. Składowisko zlokalizowane jest na działce gminnej w miejscowości Chałupy i przeznaczone jest do likwidacji w latach kolejnych, zgodnie z wykonaną ekspertyzą wymaga znacznych nakładów finansowych³³.

Na terenie Gminy Świeszyno głównym operatorem zarządzającym siecią elektryczną jest Energa Operator Oddział Koszalin. Udział gospodarstw domowych przyłączonych do sieci elektrycznej w stosunku do ogólnej liczby gospodarstw domowych w Gminie wynosi 100%. Na terenie Gminy funkcjonują zarówno instalacje OZE (rodzaj instalacji: energia promieniowania słonecznego) oraz dwie elektrownie wodne. Instalacje OZE zlokalizowane są w miejscowości: Konikowo (ul. Konika Polnego nr 1, 63, 94 oraz na ul. Przyjaciół nr 24, 25), Niedalino (nr 4, 21 A), Niekłonice (nr 27 A) oraz Chłopska Kępa (nr 1). Z kolei źródła wytwórcze energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych zlokalizowane na terenie Gminy Świeszyno w Konikowie oraz Niedalinie – Elektrownie Wodne³⁴.

Elektromobilność

Rozwój elektromobilności ma zasadnicze znaczenie dla środowiska, pobudza wzrost gospodarczy i zwiększa bezpieczeństwo energetyczne kraju. Rosnąca liczba pojazdów

³³ Raport o stanie Gminy Świeszyno w 2019 r., s. 79-80.

³⁴ Plan gospodarki niskoemisyjnej Gminy Świeszyno na lata 2016-2020, s. 48.

elektrycznych przekłada się na większy komfort mieszkańców miast poprzez zmniejszenie emisji szkodliwych substancji, poprawę jakości powietrza i spadek natężenia hałasu.

Polsce nadal daleko do europejskich liderów elektromobilności, jednak zainteresowanie samochodami elektrycznymi stale rośnie. Według danych na koniec marca 2020 r. w naszym kraju zarejestrowano łącznie 10 701 elektrycznych samochodów osobowych. W I kwartale bieżącego roku liczba rejestracji samochodów całkowicie elektrycznych oraz hybryd typu plug-in wyniosła 1 705 sztuk – to o 86% więcej niż w analogicznym okresie 2019 r. Wzrost sprzedaży zarejestrowały również elektryczne samochody dostawcze i ciężarowe – w analizowanym okresie do 578 szt. – oraz autobusy elektryczne do 248 szt. W dalszym ciągu rośnie też flota elektrycznych motorowerów i motocykli, która na koniec lutego 2020 r. osiągnęła liczbę 6 584 szt.³⁵.

Zdjęcie 24 Elektromobilność

Źródło: <https://www.google.com/>

Od 22 lutego 2018 r. w Polsce obowiązuje Ustawa o elektromobilności i paliwach alternatywnych³⁶, której celem jest m.in. rozwój rynku pojazdów napędzanych energią elektryczną, gazem ziemnym oraz wodorem. Ustawa przewiduje szereg zachęt skierowanych do nabywców samochodów, które w założeniu mają zwiększyć zainteresowanie elektrykami. Największą przeszkodą na drodze do popularyzacji pojazdów napędzanych energią elektryczną są jednak wysokie ceny ich zakupu.

Pod koniec 2019 r. weszło w życie rozporządzenie Ministerstwa Energii dotyczące wsparcia zakupu nowych pojazdów ze środków Funduszu Niskoemisyjnego Transportu. Według planów

³⁵ <https://www.innogy.pl/pl/duze-przedsiębiorstwa/artykuly/2020/elektromobilnosc-modny-trend-czy-konieczna-rewolucja>

³⁶ Dz. U. 2018 poz. 317.

na początku 2020 r. miały zacząć obowiązywać dopłaty do zakupu samochodów elektrycznych wynoszące do 37,5 tys. zł. Dzięki nim zakup auta z napędem elektrycznym stałby się bardziej opłacalny, co mogłoby pomóc w popularyzacji elektromobilności.

Zgodnie z **Planem Rozwoju Elektromobilności w Polsce „Energia do przyszłości”** szacuje się, że w 2025 r. na polskich drogach poruszać się będzie milion pojazdów elektrycznych. W Polsce impuls do rozwoju elektromobilności wychodził dotychczas z poziomu lokalnego. Wybrane samorządy decydując się na zakup autobusów elektrycznych lub rozważając systemy car-sharingu oparte na samochodach elektrycznych, kierowały się głównie potrzebą poprawy jakości powietrza, chęcią obniżenia poziomu hałasu czy koniecznością rozwój przemysłu elektromobilności systematycznego podnoszenia standardu usługi przewozu pasażerów. Nie bez znaczenia ma również aspekt wizerunkowy. Częściowa wymiana floty na elektryczną odzwierciedla dążenie do unowocześniania się, a tym samym przyciąga inwestorów i turystów. Ze względu na istniejące bariery samorządy nie rozważały jednak, poza nielicznymi wyjątkami (Warszawa, Kraków, Jaworzno, Zielona Góra i Rzeszów), zastąpienia istotnej części floty autobusowej pojazdami elektrycznymi. W 2015 r. lokalne przedsiębiorstwa komunikacyjne zakupiły jedynie 16 autobusów elektrycznych, co pokazuje niedużą skalę inwestycji w tym obszarze (rokrocznie w Polsce wymienia się około 700 – 800 autobusów)³⁷.

IV. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy

Badania nad strukturą funkcjonalno-przestrzenną Gminy obejmują analizy funkcji i typów użytkowania poszczególnych jej części lub określonych struktur związanych z osadnictwem, komunikacją, elementami środowiska naturalnego itd. Podstawą tego rodzaju analiz jest identyfikacja podstawowych form użytkowania ziemi oraz zmian zachodzących w użytkowaniu na przestrzeni lat. Pod tym względem Gmina Świeszyno prezentuje zrównoważoną strukturę użytkowania terenu. Według danych GUS (2019) lasy zajmują powierzchnię 4615,4 ha co odpowiada pokryciu 36% powierzchni Gminy. Gmina posiada również tereny o charakterze rolniczym – głównie w północno-zachodniej części oraz na południu w okolicach Zegrza Pomorskiego. Stanowią one łącznie ponad 50% powierzchni Gminy. Poza tym dominuje luźna zabudowa mieszkaniowa. Rozmieszczenie struktur osadniczych zdeterminowane jest przez występowanie lasów, terenów przeznaczonych pod

³⁷ Plan Rozwoju Elektromobilności w Polsce „Energia do przyszłości”, s. 15.

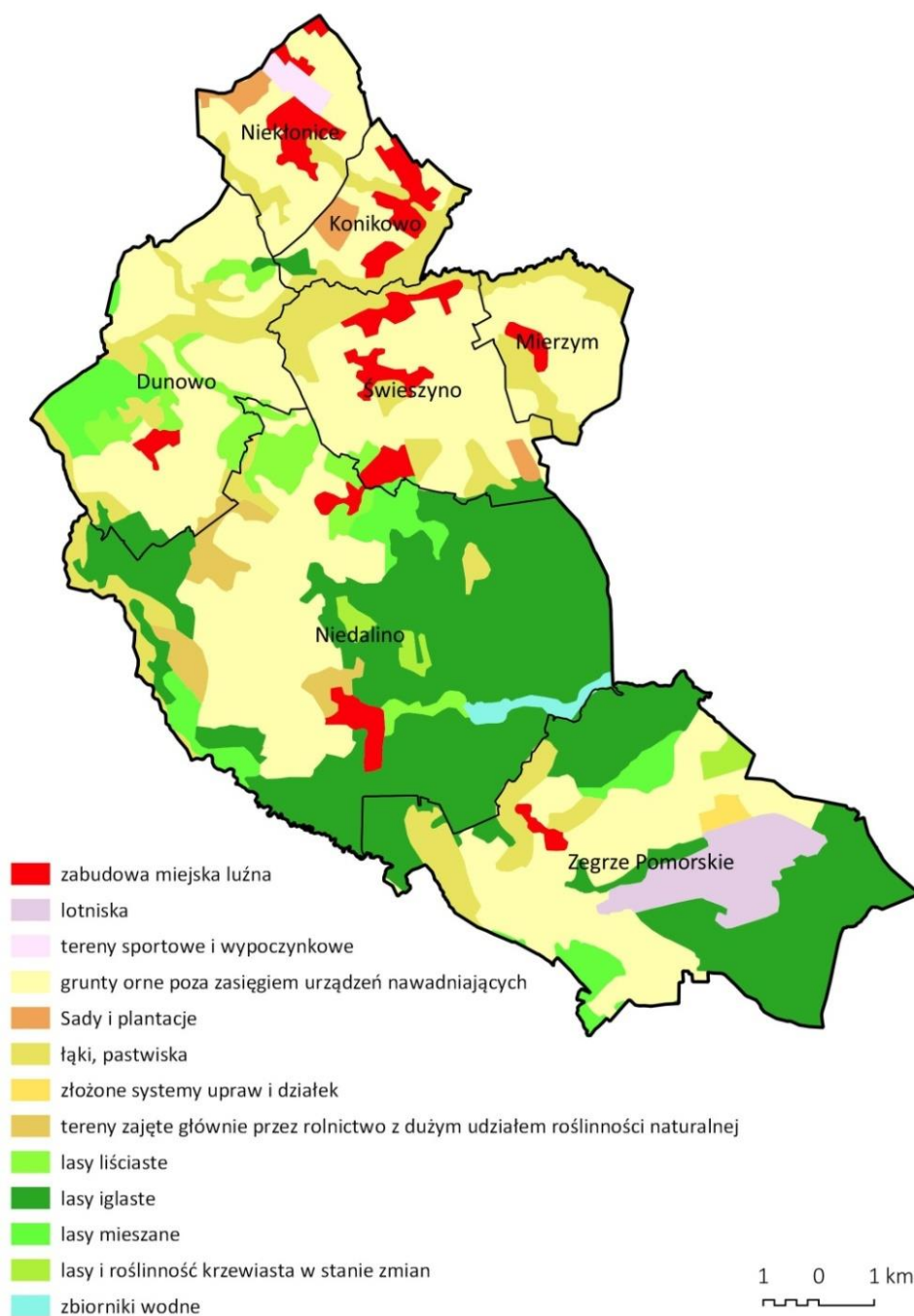
rolnictwo, form ochrony przyrody oraz sąsiedztwa miasta Koszalin. Dzięki takiemu położeniu w północnej części rozwija się zwarta zabudowa jednorodzinna, która jest przejawem procesów suburbanizacyjnych.

Tabela 14 Formy użytkowania terenu w Gminie Świeszyno wg danych Corine Land Cover 2018

Forma użytkowania terenu	Powierzchnia w ha	Udział w powierzchni gminy w %
Zabudowa miejska luźna	611	4.6
Lotniska	405	3.1
Tereny sportowe i wypoczynkowe	60	0.4
Grunty orne poza zasięgiem urządzeń nawadniających	5163	38.9
Sady i plantacje	119	0.9
Łąki, pastwiska	1541	11.6
Złożone systemy upraw i działek	38	0.3
Tereny zajęte głównie przez rolnictwo z dużym udziałem roślinności naturalnej	226	1.7
Lasy liściaste	453	3.4
Lasy iglaste	3876	29.2
Lasy mieszane	588	4.4
Lasy i roślinność krzewiasta w stanie zmian	105	0.8
Zbiorniki wodne	73	0.5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

Mapa 7 Użytkowanie terenu wg Corine Land Cover 2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

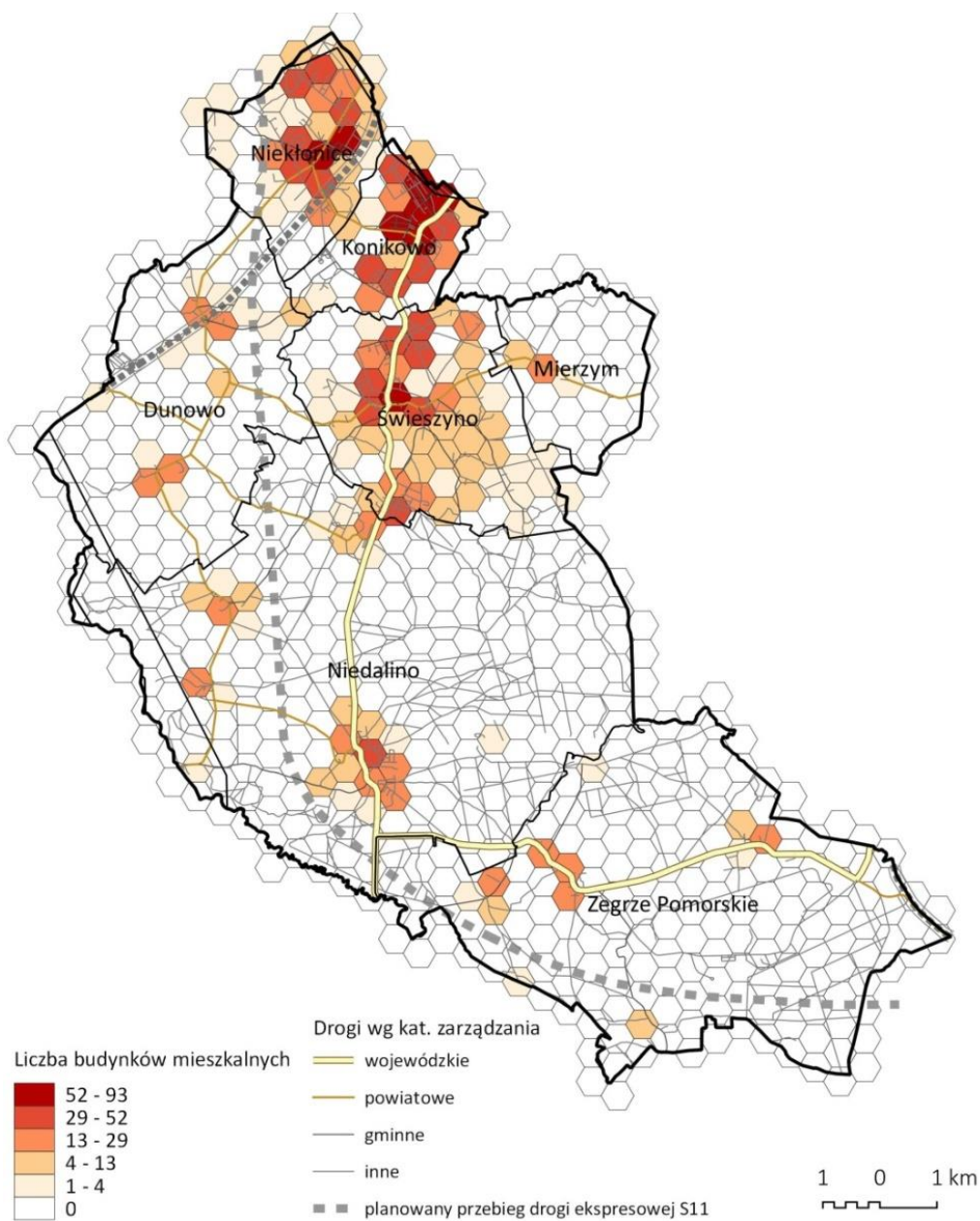
Struktura osadnicza i sieć komunikacyjna

Procesy dyfuzyjne związane z rozwojem aglomeracji powodują wzmożoną antropopresję głównie w północnej części Gminy. Miejscowości Niekłonica, Konikowo oraz Świeszyno położone są w bezpośredniej strefie oddziaływania miasta Koszalin i na ich terenie zagęszczenie zabudowy mieszkaniowej jest charakterystyczne dla obszarów podmiejskich

średnich miast. Zabudowa poza tym koncentruje się wzdłuż głównych dróg i linii kolejowej, lecz nie ma charakteru ciągłego. Struktury osadnicze oddzielone są od siebie kompleksami upraw rolnych i lasami. Najmniejsza liczba zabudowań mieszkaniowych znajduje się w części centralnej i południowej Gminy, gdzie występują lasy (zdecydowana część jest w obrębie obszarów chronionych) oraz w okolicach lotniska. Z tych przyczyn środek ciężkości osadnictwa w Gminie zlokalizowany jest bliżej północnej części.

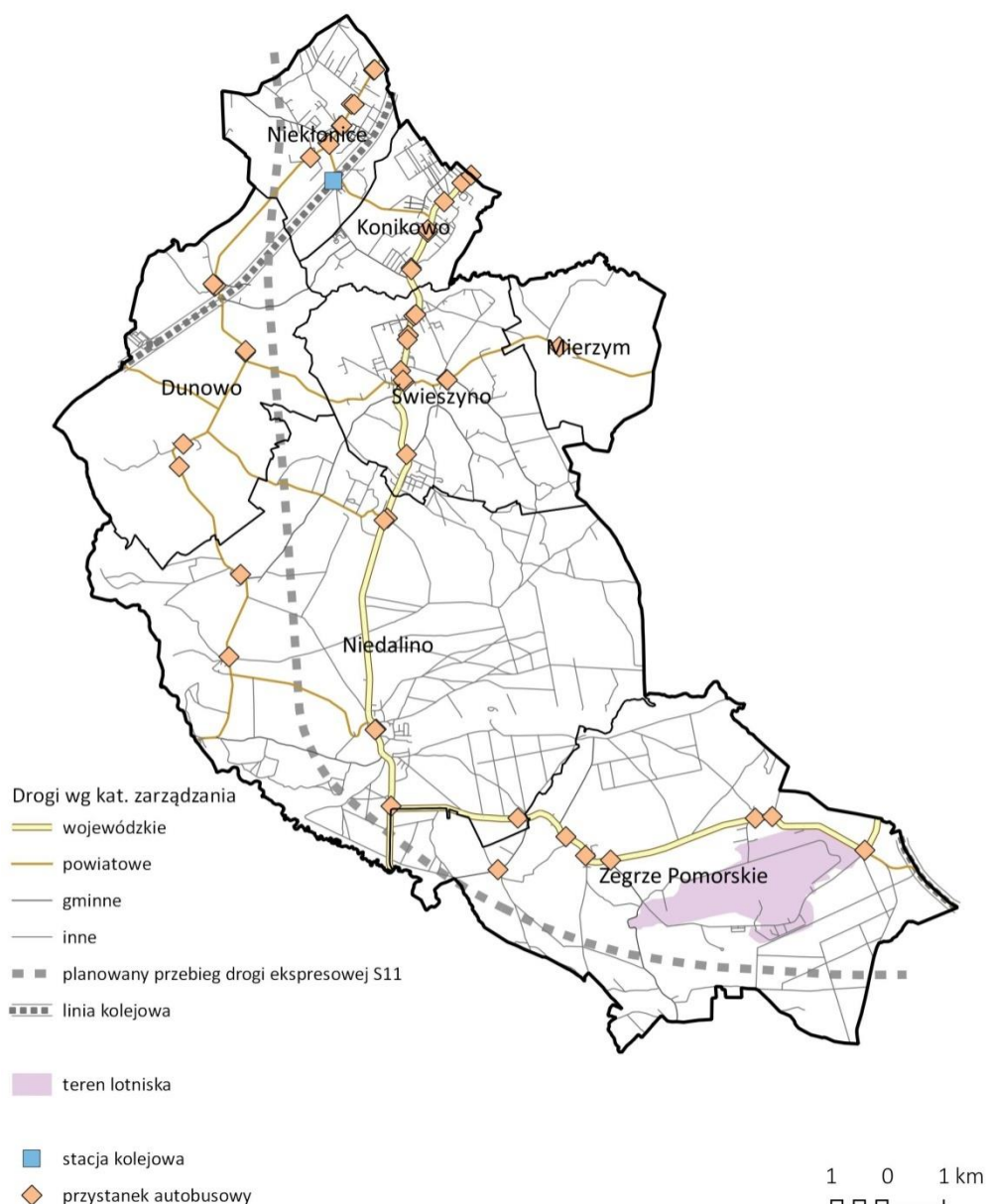
Obecnie obserwuje się wysokie powiązanie funkcjonalne północnej części Gminy z miastem Koszalin. Połączenie komunikacyjne z Koszalinem tej części Gminy jest zdecydowanie najlepsze. Komunikacja autobusowa jak również stacja kolejowa w Dunowie poprawiają dostępność do usług i rynku pracy i łączą Gminę z centrum miasta. Ponadto dobrą dostępność zapewnia droga wojewódzka nr 167, która stanowi południowy wlot do Koszalina. W Niedalinie krzyżują się ponadto dwie drogi wojewódzkie – nr 167 i nr 168. Ta druga stanowi łącznik tej pierwszej z drogą krajową nr 11 relacji Koszalin – Piła – Poznań. Poza tym sieć dróg powiatowych i gminnych uzależniona jest od gęstości zabudowy i zdecydowanie zagęszczenie tych dróg występuje w części północnej Gminy. Planowana droga ekspresowa S11 przebiegać ma w kierunku N-S do wysokości Niedalina, a następnie skręcając w kierunku wschodnim. Droga tej klasy może ograniczać rozwój struktur osadniczych, stanowiąc barierę przestrzenną oraz jednocześnie doprowadzając do podziału struktur przestrzennych w obrębie Gminy. Jest to istotne z punktu widzenia dostępności do różnych funkcji oraz rozwoju osadnictwa, szczególnie w zachodniej części Gminy.

Mapa 8 Drogi i osadnictwo

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k i GDDKiA

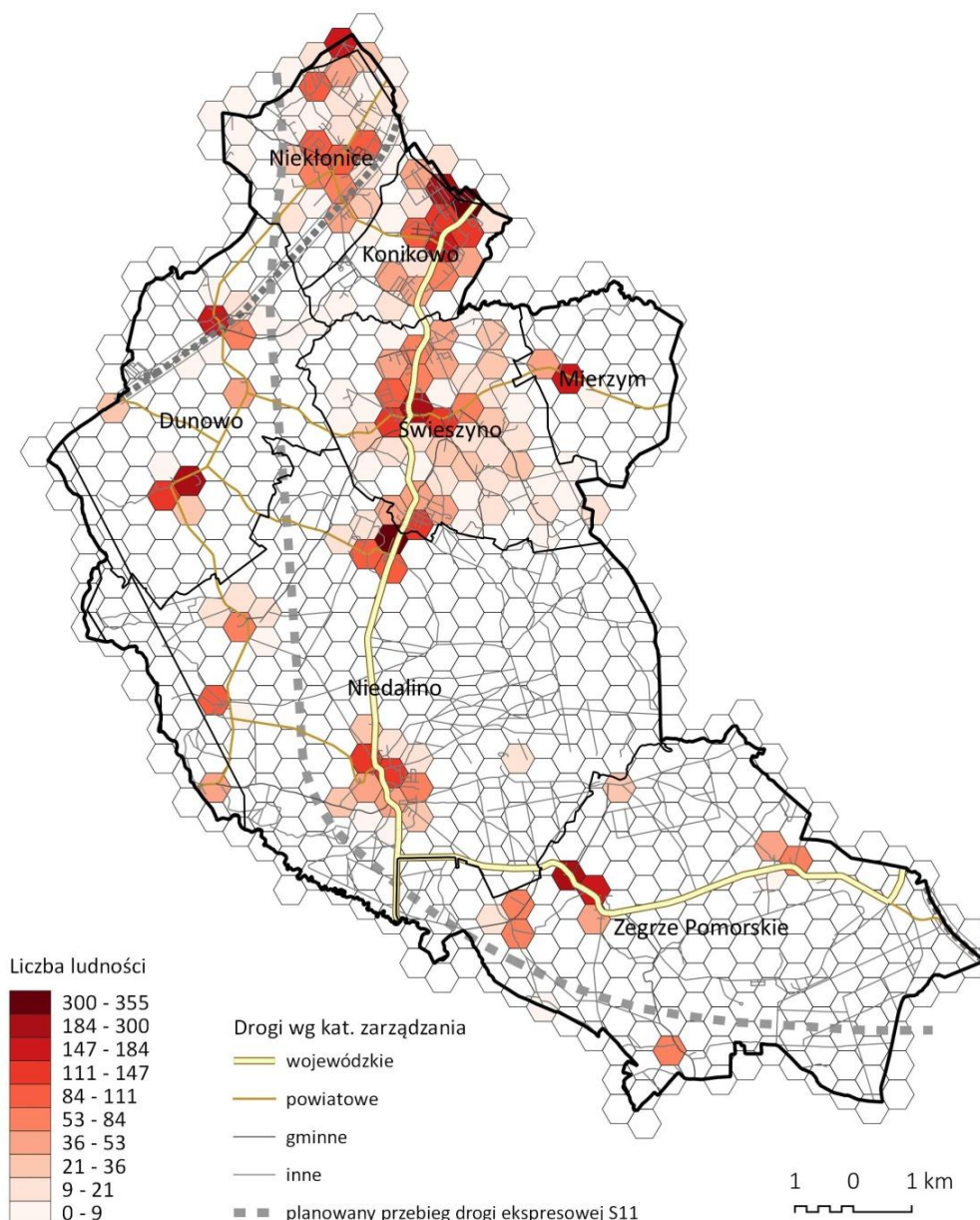
Mapa 9 Sieć transportowa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k i GDDKiA

Zdecydowana większość mieszkańców (ponad 75%) mieszka w północnej części Gminy. Związane jest to z sąsiedztwem Koszalina i dobrym dostępem do usług, rynku pracy w tym mieście, położeniem ośrodka funkcjonalnego Gminy jakim jest miejscowość Świeszyno z funkcjami administracyjnymi, koncentracją lasów w środkowej i południowej części Gminy, formami ochrony przyrody ograniczającej osadnictwo w części środkowej i południowej jak również z lokalizacją lotniska na południu w Zegrzu Pomorskim. Przewiduje się dalszy rozwój osadnictwa na tych terenach, co spowoduje wzrost gęstości zaludnienia.

Mapa 10 Rozmieszczenie ludności w Gminie Świeszyno

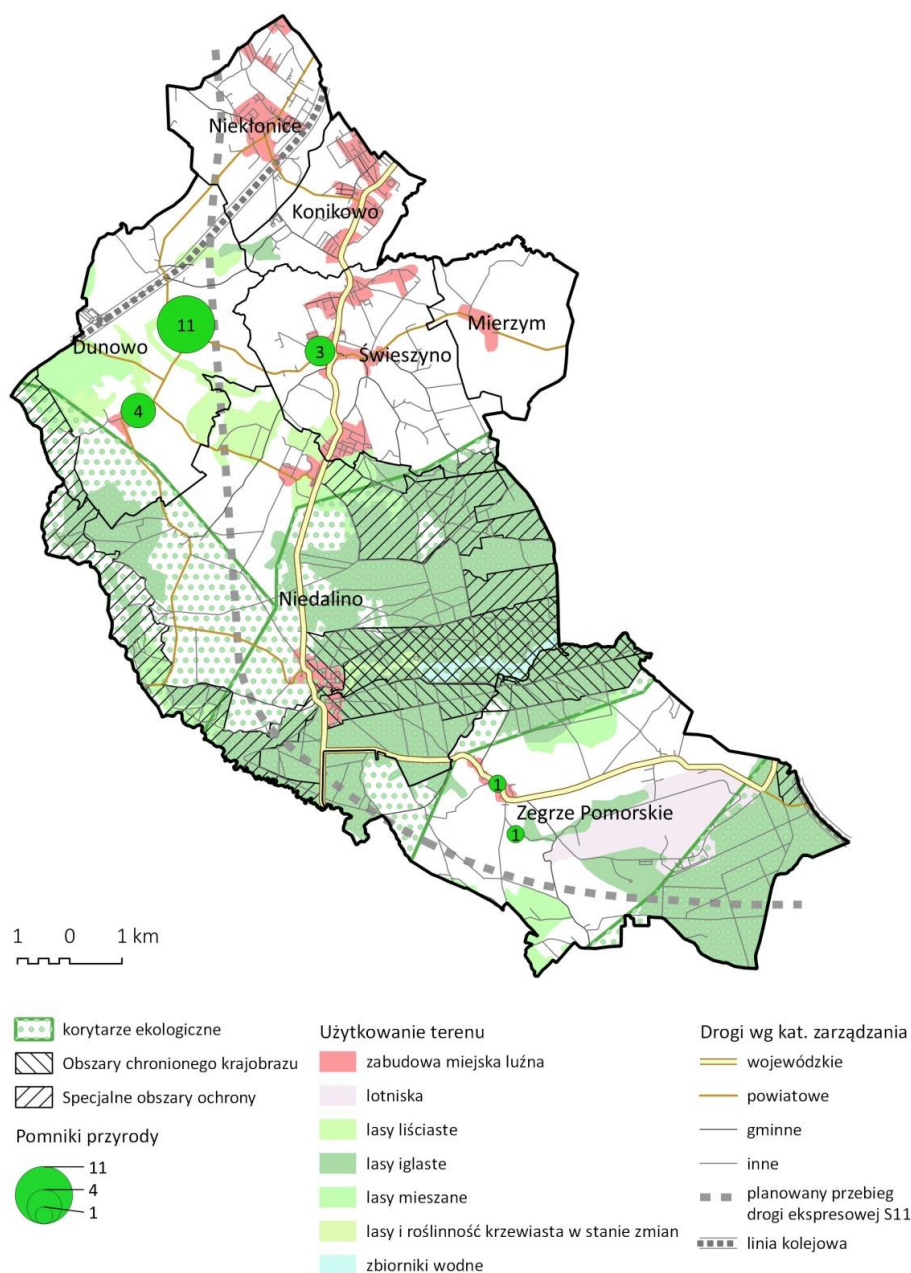
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, GDDKiA i BDOT10k

Ochrona przyrody i środowisko przyrodnicze

Pod względem potencjału przyrodniczego Gmina Świeszyno może wyróżnić się występowaniem trzech podstawowych form ochrony przyrody. Jest to Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Radwi” (Mostowo – Zegrze), 2 specjalne obszary ochrony Natura 2020 (Dolina Radwi, Chocieli i Chotli PLH320022, Wiązogóra PLH320066) oraz 9 pomników przyrody (w tym 1 stanowiący grupę 11 drzew). Ponadto przez Gminę przechodzą 2 korytarze ekologiczne: Dolina Parsęty oraz Puszcza Koszalińska. Wszystkie te obszary okalają miejscowość Niedalino, będącą centrum funkcjonalnym środkowej części Gminy. Obszary te rozcina droga wojewódzka nr 167, a w przyszłości także droga ekspresowa S11, która przetnie

wymienione wyżej korytarze ekologiczne omijając pozostałe obszary chronione. Tereny te stanowią barierę dla rozwoju osadnictwa, więc w przyszłości mogą stanowić pas zieleni (tzw. Green Belt) wokół Koszalina. Poza planowaną budową drogi ekspresowej oraz negatywnym wpływem drogi wojewódzkiej przecinającej lasy i dzielące ekosystem leśny na tym terenie nie występują większe konflikty przestrzenne związane z obszarami chronionymi. Wysoka lesistość oraz położenie na Pojezierzu Drawskim sprzyja rozwojowi turystyki w Gminie. Wysoki potencjał przyrodniczy wsparty jest dobrą dostępnością komunikacyjną, bliskością usług wyższego rzędu w Koszalinie oraz niedalekim sąsiedztwem Morza Bałtyckiego.

Mapa 11 Ochrona przyrody i środowisko przyrodnicze

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k, GIOŚ, GDDKiA

Wizja rozwoju sieci transportowej i powiązań funkcjonalnych

Ze względu na sąsiedztwo miasta Koszalin oraz położenie w regionie wybitnie turystycznym rozwój sieci transportowej powinien skupiać się nie tylko na połączeniach wewnątrz Gminy, lecz również połączeniach międzyregionalnych. Z tego też względu Pomorze Zachodnie zyskać ma szybkie połączenie drogą ekspresową S11 z centralną częścią kraju, łącząc Koszalin i Poznań. Droga ta ma wyznaczony przebieg wzdłuż całej rozciągłości Gminy Świeszyno. Tak wyznaczony przebieg drogi o wysokim natężeniu ruchu, przecinającej struktury osadnicze i przyrodnicze, stanowi zagrożenie dla zrównoważonego planowania przestrzennego Gminy. Istnieje ryzyko odseparowania zachodniej części Gminy od centrum funkcjonalnego. Oczywiście jest, że droga tej klasy nie będzie stanowić osi rozwoju Gminy, lecz doprowadzi do podziału jej na 2 części. Istotne jest zatem podjęcie działań w zakresie polityki przestrzennej mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców i spójności terytorialnej Gminy. Wyznaczono kilka najistotniejszych przecięć drogi S11 z drogami powiatowymi: w Bardzlinie, Strzekęcinie i Niekłonicach. Docelowo przepustów w postaci wiaduktów nad drogą S11 lub tuneli ma być więcej, co zapewni dobrą dostępność komunikacyjną obydwu części Gmin i gmin sąsiednich. Ponadto w południowej części Gminy Świeszyno, na skrzyżowaniu z drogą wojewódzką nr 167 zaplanowano węzeł drogowy umożliwiający wjazd na drogę ekspresową S11. Dzięki lokalizacji węzła drogowego na terenie Gminy możliwe jest zapewnienie lepszej komunikacji z innymi regionami w kraju co stwarza dodatkowe szanse na rozwój. Zaletą przebiegu drogi ekspresowej przez Gminę jest m.in. lepsza dostępność komunikacyjna (połączenie z centralną częścią kraju). Korzyściami pochodnymi mogą być np. wzrost zainteresowania inwestorów terenami w pobliżu węzłów drogowych oraz zwiększenie dostępności transportowej dla turystów.

Wysoki potencjał komunikacji publicznej, głównie za sprawą dobrej współpracy pomiędzy Gminą Świeszyno a miastem Koszalin, powinien być dalej rozwijany.

Mapa 12 Wizja rozwoju sieci transportowej

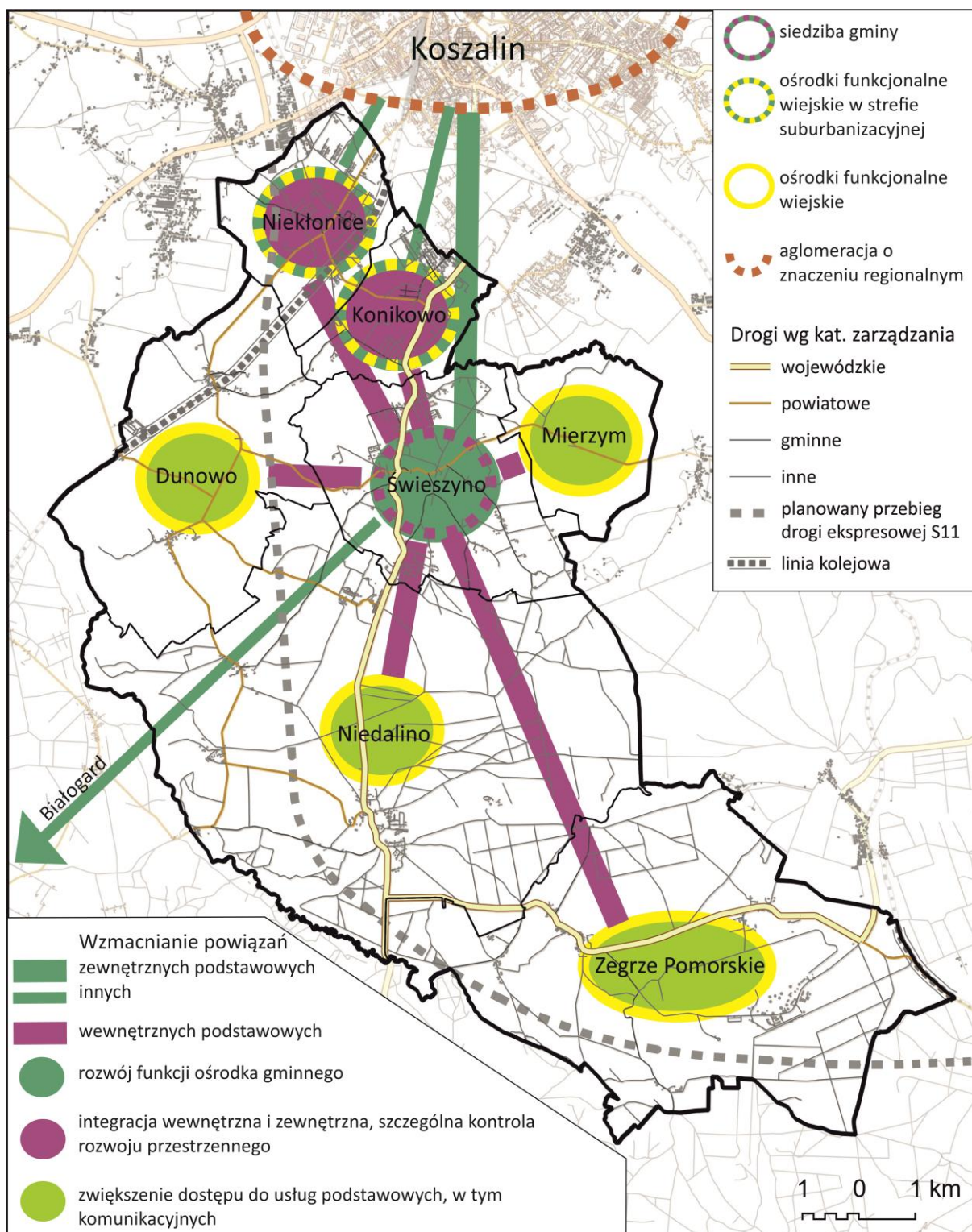

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k, GDDKiA

Rozwój infrastruktury transportowej i połączeń komunikacyjnych determinuje kształtowanie się powiązań funkcjonalnych w obrębie Gminy. W przypadku Gminy Świeszyno mamy do czynienia z dwoma rodzajami powiązań: wewnętrznymi i zewnętrznymi. Można zaobserwować silne powiązania funkcjonalne pomiędzy podstawowymi jednostkami osadniczymi Gminy. Związane są one głównie z dostępem do usług, tj. handel, usługi

administracyjne, dojazdy do pracy, świadczenie innych usług w skali lokalnej. Istotne jest przy tym wzmacnianie tych powiązań i umożliwianie równego dostępu do usług podstawowych. Ponadto istnieją powiązania zewnętrzne. Najsilniej na rozwój Gminy oddziałuje miasto Koszalin, które posiada powiązania funkcjonalne z północną częścią Gminy. Miejscowości Niekłonice i Konikowo zaczynają nabywać cech charakterystycznych dla układów podmiejskich. Rozwój funkcji rezydencjalnej – „sypialnianej” dla Koszalina wzmacniają dobre połączenia autobusowe. Z punktu widzenia spójnego rozwoju Gminy istotne jest zrównoważenie powiązań zewnętrznych i wewnętrznych. Ponadto północna część Gminy wymaga szczególnej uwagi w zakresie planowania przestrzennego, zwłaszcza w zakresie lokalizacji nowych inwestycji mieszkaniowych i tym samym kontroli procesu rozlewania się miasta (ang. *urban sprawl*). W części centralnej i południowej Gminy powinny wykształcić się wyraźne lokalne centra funkcjonalne w Niedalinie i Zegrzu Pomorskim. Tereny te posiadają wysokie walory przyrodnicze oraz zapewnioną dobrą komunikację z pozostałą częścią Gminy. Świeszyno, jako miejscowość gminna, dzięki swym funkcjom administracyjnym posiada potencjał rozwoju podstawowych funkcji usługowych, handlowych, kulturalnych i wypoczynkowych. Jednocześnie powinna rozwijać się tu branża hotelarska jako alternatywa dla obiektów zlokalizowanych w Koszalinie i miejscowościach nadmorskich. Należy także dodać, że dzięki połączeniu kolejowemu Gmina Świeszyno posiada potencjał do rozwoju powiązań funkcjonalnych z miastem Białogard, który cechuje się rozwiniętą funkcją handlową oraz sektora przetwórstwa rolno-spożywczego.

Mapa 13 Kierunki działań polityki przestrzennej

Źródło: Opracowanie własne

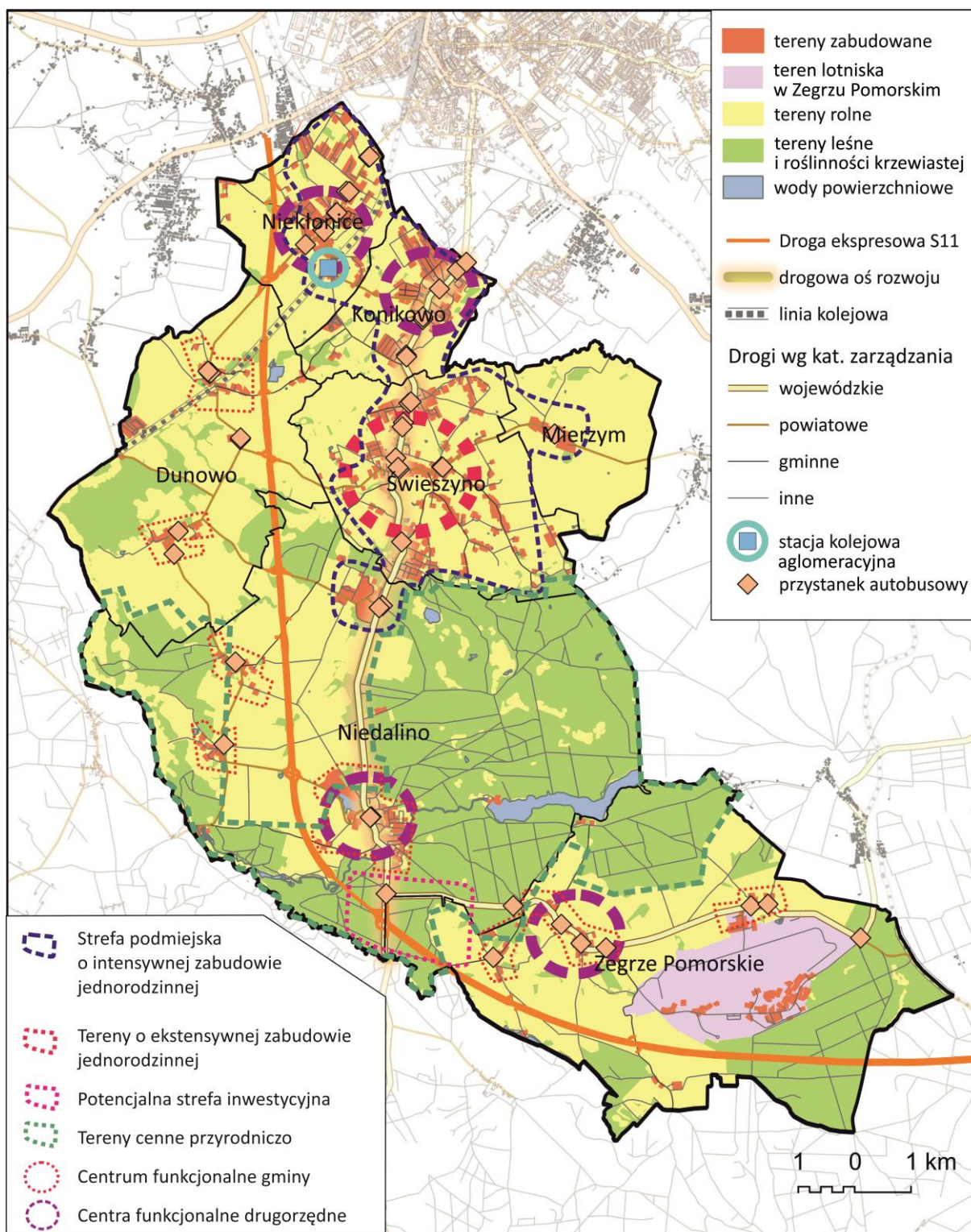
Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Świeszyno

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Świeszyno opiera się na analizie czynników demograficznych, osadniczych, użytkowania terenu, komunikacyjnych oraz powiązaniach funkcjonalnych. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy składa się z kilku zasadniczych elementów: form użytkowania terenu, wizji rozwoju sieci transportowej, typów struktur osadniczych oraz lokalizacji centrów funkcjonalnych. Północną część Gminy stanowią tereny poddane suburbanizacji. Jest to strefa podmiejska Koszalina o intensywnej zabudowie jednorodzinnej, której ustępuje funkcja rolnicza. Na część tą składają się miejscowości: Niekłonice, Konikowo, oraz Świeszyno. W miejscowościach tych funkcjonuje połączenie autobusowe do centrum Koszalina. Część centralna i południowa gminy cechuje się ekstensywną zabudową jednorodzinną. Rozwinięta jest funkcja rolnicza oraz turystyczna. W tej części Gminy znajdują się obszary cenne przyrodniczo, które z uwagi na swoje walory i funkcję turystyczną, muszą być chronione.

W związku z rozwojem infrastruktury, głównie transportowej, konieczne jest ograniczanie na tym obszarze antropopresji. Równoległe do osi rozwojowej gminy, którą stanowi droga wojewódzka nr 167, przebiegać ma droga ekspresowa S11, która dzięki lokalizacji węzła w pobliżu miejscowości Niedalino, stworzy nowy potencjał do rozwoju. W okolicy węzła drogowego może powstać strefa inwestycyjna, która przyciągnie inwestorów z zewnątrz. Centrum funkcjonalnym Gminy powinna być miejscowość Świeszyno, z uwagi na lokalizację funkcji administracyjnej, jak również optymalne połączenie komunikacyjne z każdej części Gminy. Poza tym należy wyznaczyć drugorzędne centra funkcjonalne, które powinny być jednocześnie biegunami rozwoju dla pozostałych części gmin. Gmina posiada potencjał do rozwoju turystyki i usług hotelarskich, które mogą rozwijać się w wyznaczonych ośrodkach.

W związku ze względnie intensywnymi procesami suburbanizacyjnymi oraz ryzykiem wywierania presji na środowisko konieczne jest uchwalenie i aktualizowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Gmina posiada studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego, który jest dokumentem podstawowym dla kształtowania szczegółowych planów miejscowych. W celu ograniczenia negatywnych zmian w zakresie niekontrolowanego rozprzestrzeniania się zabudowy mieszkaniowej i lokalizowania działalności gospodarczych, w tym uciążliwych, na obszarach cennych przyrodniczo lub w ich pobliżu, konieczne jest prowadzenie efektywnej i sprawnej polityki przestrzennej poprzez kreowanie i egzekwowanie zasad zagospodarowywania przestrzeni.

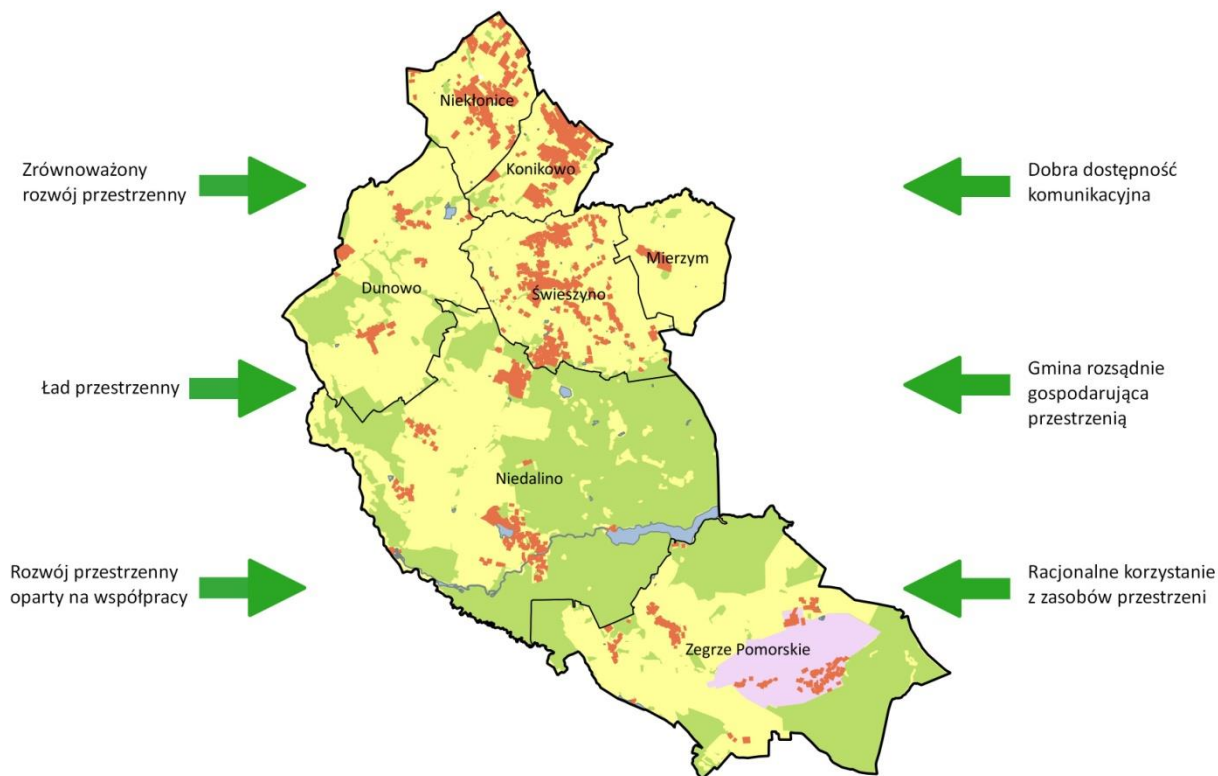
Mapa 14 Struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Świeszyno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k, GDDKiA, GIOŚ

V. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie

Mapa 15 Główne założenia polityki przestrzennej Gminy Świeszyno

Źródło: Opracowanie własne

Polityka przestrzenna Gminy Świeszyno powinna skupiać się na kilku zasadniczych aspektach związanych z potencjałami obszaru. Rekomendacje dla polityki przestrzennej brzmią następująco:

- **Zrównoważone gospodarowanie przestrzenią** – w szczególności w zakresie przeznaczania terenów pod zabudowę mieszkaniową w północnej części Gminy oraz poprzez zapobieganie antropopresji na terenach cennych przyrodniczo.
- **Sprawne planowanie w przestrzeni** – logiczne i oparte na konsultacjach społecznych i potrzebach mieszkańców lokalizowanie różnego rodzaju kompleksów usługowych, uwzględnianie potencjalnych konfliktów przestrzennych w procesach planowania.
- **Wielowymiarowy rozwój społeczno-gospodarczy** – oparty na procesach rozwojowych funkcji obszarów o wysokim potencjale, np. rozwój funkcji turystycznych w centralnej części Gminy, rozwój funkcji mieszkaniowej w części północnej, lokalizacja stref inwestycyjnych w pobliżu kluczowych węzłów drogowych.

- **Kontrolowany proces suburbanizacji** – opracowania i aktualizowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego począwszy od obszarów cechujących się najintensywniejszymi zmianami użytkowania.
- **Zapewnienie spójności w planowaniu przestrzennym w układzie wertykalnym:** na poziomie lokalnym ze szczeblem krajowym i regionalnym – uwzględnienie w planowaniu rozwoju przestrzennego inwestycji krajowych i wojewódzkich.
- **Zapewnienie spójności w planowaniu przestrzennym w układzie horyzontalnym:** uwzględnienie i konsultowanie dokumentów planistycznych sąsiednich gmin w celu zapewnienia ciągłości struktur przestrzennych.
- **Budowanie poparcia społecznego w gospodarowaniu przestrzenią** – prowadzenie jawnych i dostępnych dla mieszkańców konsultacji społecznych w zakresie planowania inwestycji, opracowywania dokumentów planistycznych.
- **Kierowanie się zasadami ład przestrzennego w planowaniu przestrzeni** w aspekcie estetycznym, społecznym, gospodarczym, środowiskowym i funkcjonalnym.
- **Racjonalne gospodarowanie zasobami przestrzennymi** pod kątem odpowiedniej lokalizacji stref inwestycyjnych w celu zniwelowania ryzyka potencjalnie utraconych korzyści.
- **Uspójnienie zasad dotyczących walorów estetycznych nowych inwestycji**, w tym mieszkaniowych.
- **Racjonalne gospodarowanie gruntami pod zabudowę mieszkaniową** w celu ograniczenia przeszacowania bilansu potrzeb terenowych.
- **Ukierunkowanie celów polityki przestrzennej na rozwój obszarów atrakcyjnych turystycznie.**
- **Wykorzystanie korzyści osi rozwojowej Gminy** – racjonalne gospodarowanie przestrzenią w celu zapewnienia odpowiedniej przepustowości i wyznaczenia przestrzeni dla działalności gospodarczej.

VI. Obszary strategicznej interwencji (OSI)

Gmina Świeszyno położona jest w obrębie 7 obszarów specjalnych, które zostały wyznaczone w strategicznych i planistycznych dokumentach krajowych i wojewódzkich. W celu ich identyfikacji przeanalizowane zostały następujące dokumenty:

- 11 strategii szczebla krajowego, w tym 10 strategii branżowych,
- Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego.

Przez obszary specjalne rozumie się:

– OSPT (Obszary Specjalnej Polityki Terytorialnej) – terytoria zawierające wiele jednostek administracyjno-terytorialnych (gmin, powiatów, województw) lub ich części, dla których z uzasadnionych powodów potrzebne jest prowadzenie skoordynowanej i spójnej polityki rozwoju.

– OF (obszary funkcjonalne) – terytoria charakteryzujące się silnymi powiązaniem społeczno-ekonomicznymi o charakterze węzłowym lub sieciowym, które kształtują spójną, trwałą i samopodtrzymującą się strukturę przyrodniczą i (lub) społeczno-gospodarczą.

– OSI (obszary strategicznej interwencji) – terytoria wymagające wsparcia zewnętrznego w celu wzmocnienia wewnętrznego potencjału rozwoju lub zapobiegania negatywnym procesom przyrodniczym i (lub) społeczno-gospodarczym, w tym:

- OP (obszary problemowe) – terytoria o niekorzystnych cechach i procesach społeczno-ekonomicznych i (lub) przyrodniczych, wymagające interwencji zewnętrznych.
- OW (obszary wzrostu) – terytoria o charakterze obszarów funkcjonalnych – aktualnie istniejących lub możliwych do wykreowania o szczególnie korzystnych właściwościach przyrodniczych lub społeczno-ekonomicznych dla rozwoju³⁸.

W poniższej tabeli zestawiono obszary specjalne, które obejmują Gminę Świeszyno. Należy przy tym zaznaczyć, że Gmina objęta jest w każdym z obszarów w 100% jej powierzchni.

³⁸ P. Śleszyński, D. Mazurek., *Obszary strategicznej interwencji, problemowe i funkcjonalne w dokumentach strategicznych szczebla krajowego i wojewódzkiego*, Studia Regionalne i Lokalne, 1, 79, 2020, s. 35.

Tabela 15 Obszary specjalne obejmujące Gminę Świeszyno

Typ obszaru	Nazwa	Nazwa dokumentu	Uwagi
OSI	Obszary strategicznej interwencji polityki regionalnej na rzecz zwiększenia dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony - miasta - obszary wiejskie	bardzo zła dostępność (powyżej 120 minut jazdy samochodem)
OSI	Obszary strategicznej interwencji polityki regionalnej z poziomu krajowego w odniesieniu do obszarów przygranicznych (ze szczególnym uwzględnieniem obszarów przy zewnętrznej granicy UE).	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony - miasta - obszary wiejskie; Strategia Rozwoju Kraju 2020	obszar intensywnych działań polityki regionalnej dot. współpracy przygranicznej (powiaty), których stolice leżą w odległości do 50km od linii brzegowej M. Bałtyckiego
OSI	Obszary strategicznej interwencji polityki regionalnej z poziomu krajowego w odniesieniu do obszarów przygranicznych (ze szczególnym uwzględnieniem obszarów przy zewnętrznej granicy UE).	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony - miasta - obszary wiejskie	obszar współpracy transgranicznej na poziomie podregionów (dot. głównie współpracy miast)
OSI	Obszary koncentracji działań na rzecz wyrównywania dostępu do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony - miasta - obszary wiejskie; Strategia Rozwoju Kraju 2020	-
OSI	Obszary strategicznej interwencji polityki regionalnej na rzecz zwiększenia dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony - miasta - obszary wiejskie; Strategia Rozwoju Kraju 2020	zasięg obszarów o najgorszej dostępności czasowej samochodem osobowym
OF	Wiejskie obszary funkcjonalne wymagające wsparcia procesów rozwojowych	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	-
OP	Obszary aglomeracyjne	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentów krajowych i wojewódzkich

Gmina Świeszyno została zakwalifikowana do 5 obszarów strategicznej interwencji (OSI) i 1 obszaru funkcjonalnego w strategiach krajowych oraz 1 obszaru problemowego w planie zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego. Gminę w dużej mierze kwalifikuje się do obszarów o bardzo słabej dostępności transportowej i dostępności do dóbr i usług. Związane jest to z jej położeniem w obrębie wewnętrznych peryferiów województwa, co związane jest z dużą odległością do stolicy regionu. Ponadto Gmina Świeszyno znajduje się w obszarze objętym potencjalną współpracą transgraniczną w związku z położeniem blisko linii brzegowej Morza Bałtyckiego i sąsiedztwem miasta Koszalin. Wymienione wyżej obszary specjalne, obejmujące swym zasięgiem Gminę Świeszyno, świadczą o konieczności intensyfikacji działań na rzecz rozwoju Gmin w nich ujętych.

W ramach podejmowania działań rozwojowych niezbędne jest uwzględnienie, iż w granicach Gminy Świeszyno, według zaktualizowanych map zagrożenia powodziowego dla rzeki Radew, wyznaczono obszar szczególnego zagrożenia powodzią. W obrębie doliny rzeki Radew, zgodnie z wyznaczonymi obszarami zagrożenia powodziowego, zamieszczonymi w portalu ISOK wskazuje się obszary strategiczne ze względów bezpieczeństwa przeciwpowodziowego: 1% - średnie zagrożenie, 10% - wysokie zagrożenie, na których zabudowa powinna być ograniczona. Obszar ten obejmuje dolinę rzeki Radew w całej rozciągłości na terenie Gminy Świeszyno zlokalizowan w południowej i zachodniej części gminy, w szczególności okolice miejscowości: Niedalino, Golica, Dunowo, Bardzolino, Czacz, Węgorki.

VII. Analiza SWOT

Analiza SWOT (Strengths, Weakness, Opportunities, Threats) jest jedną z metod określania rozwoju diagnozowanego obszaru, ponieważ uwydatnia mocne i słabe strony oraz przedstawia szanse i zagrożenia, jakie mogą wystąpić w środowisku lokalnym. **Mocne strony** to atuty diagnozowanego obszaru, **słabe strony** to słabości, bariery i wady analizowanego obszaru. Z kolei **szanse** określają dodatkowe okoliczności pociągające za sobą korzystne zmiany, a **zagrożenia** – okoliczności, które negatywnie wpływają na plan rozwoju Gminy. Szczegółowe opracowanie analizy SWOT jest ważnym etapem procesu planowania strategicznego, ponieważ jest to punkt wyjściowy dla stawianych celów strategicznych oraz podejmowanych w przyszłości działań społecznych.

Tabela 16 Analiza SWOT

Wymiar społeczny	
MOCNE STRONY	SLABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - wzrost liczby ludności (dodatni przyrost naturalny) - dodatnie saldo migracji - niski poziom bezrobocia - spadek liczby bezrobotnych kobiet - spadek liczby bezrobotnych osób w grupach szczególnych na rynku pracy - efektywna realizacji aktywnych programów rynku pracy - spadek liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej - poprawiająca się sytuacja społeczna i życiowa mieszkańców - niski wskaźnik przestępczości - prężnie działające organizacje pozarządowe w obszarze sportu i kultury (kluby sportowe, UTW) - dobra współpraca samorządu z NGO - powstanie placówki opiekuńczo-wychowawczej (żłobka) - dostępność szkół i placówek opiekuńczych na terenie Gminy - dobra dostępność do szkolnictwa wyższego (Koszalin, Szczecin) - wysoki poziom wyposażenia szkół w sprzęt elektroniczny (tablice interaktywne, laptopy) oraz dostęp do Internetu - wysoki poziom wyposażenia Multimedialnego Centrum Kultury e-Eureka (komputery, Internet, katalog on-line księgozbioru) - dobrze rozwinięty system rekreacyjno-sportowy (boiska, place zabaw, wiaty prawie w każdej miejscowości) - duża aktywność klubów sportowych 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost ludności osób starszych (wzrastający współczynnik obciążenia demograficznego) - wysoki poziom bezrobocia wśród osób długotrwale bezrobotnych oraz osób po 50 roku życia - niski poziom dostosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych - słabo rozwinięta sieć społeczeństwa informacyjnego - powodem korzystania z pomocy społecznej jest w przeważającej mierze ubóstwo oraz bezrobocie - brak realizacji projektów zew. przez GOPS - wzrost liczby interwencji policji w ramach procedury „Niebieska Karta” - niewystarczający poziom podstawowej opieki medycznej w kontekście starzejącego się społeczeństwa - niewystarczający system aktywizacji osób starszych - brak dostępnych specjalistycznych usług medycznych na terenie Gminy - brak pełnego dostosowania placówek oświatowych do potrzeb uczniów niepełnosprawnych - wzrost liczby uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - spadek liczby imprez o charakterze kulturalnym organizowanym przez MCK
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - rozwój polityki senioralnej - poprawa warunków życia mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost ludzi starszych

<ul style="list-style-type: none"> - dostosowanie infrastruktury budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych - rozwój organizacji społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> - rosnące koszty modernizacji, remontów i utrzymania infrastruktury - emigracja mieszkańców do sąsiednich miast, - bierna postawa społeczna, brak integracji - pogłębiające się problemy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Wymiar gospodarczy	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - wysoki wskaźnik przedsiębiorczości (systematyczny rozwój gospodarczy) - wysoki wskaźnik dotyczący terenów objętych planami zagospodarowania przestrzennego - wzrost liczby nieruchomości - bieżące remonty dróg - długie ścieżki rowerowe - bogata oferta turystyczna - bogata sieć wód powierzchniowych - dobra jakość powietrza - rozwijająca się turystyka, produkty regionu - odpowiednia realizacja programów na rzecz ochrony środowiska (melioracja, usuwanie azbestu, odnawialne źródła energii) - aktywna postawa Gminy w procesie gospodarki niskoemisyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> - niski udział dużych przedsiębiorstw na lokalnym rynku - słabo rozwinięta sieć komunikacji PKP - nie wszystkie miejscowości w Gminie mają dostęp do komunikacji publicznej - brak dostępu do szerokopasmowego Internetu w niektórych miejscowościach - wzrost cen nieruchomości - spadek liczby turystów - niewystarczająca infrastruktura turystyczna (hotele, pensjonaty) - słabo rozwinięta sieć usług gastronomicznych - brak wyznaczonych miejsc kąpieliskowych - wzrost liczby odpadów komunalnych i występowanie nielegalnego wysypiska śmieci
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - wzrost przedsiębiorczości związany z budową drogi ekspresowej - wzrost udziału dużych przedsiębiorstw - efektywniejsze wykorzystanie walorów przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości - efektywniejsza promocja produktów regionalnych - wzrost inwestycji OZE (wykorzystanie środków zewnętrznych) - wzrost usług turystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczający poziom wiedzy i informacji mieszkańców na temat możliwości pozyskania środków na własny rozwój - nasilenie barier ograniczających aktywność zawodową - występowanie barier i ograniczeń w rozwoju związanych z ochroną przyrody i środowiska - pogorszenie sytuacji finansowej gmin, ograniczające zdolność do inwestowania w rozwój
Wymiar przestrzenny	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - dobra lokalizacja Gminy (obok Koszalina) 	<ul style="list-style-type: none"> - centralizacja usług w Świeszynie - rozproszona zabudowa mieszkaniowa

- atrakcyjność turystyczna (różnorodne szlaki turystyczne i rekreacyjne; bliskość jezior) - bogactwo infrastruktury zabytkowej - rozbudowa dróg krajowych w pobliżu Gminy (powstanie drogi ekspresowej S 11) - miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego - lokalizacja Gminy w pobliżu Morza Bałtyckiego	- rozwój północnej części Gminy (wpływ Koszalina)
SZANSE	ZAGROŻENIA
- rozwój infrastruktury drogowej - rozwój infrastruktury mieszkaniowej - lokalizacja stref inwestycyjnych w pobliżu kluczowych węzłów drogowych	- pogorszenie sytuacji finansowej gminy, ograniczające zdolność do inwestowania w rozwój przestrzenno-funkcjonalny

Źródło: Opracowanie własne

VIII. Ocena warunków życia

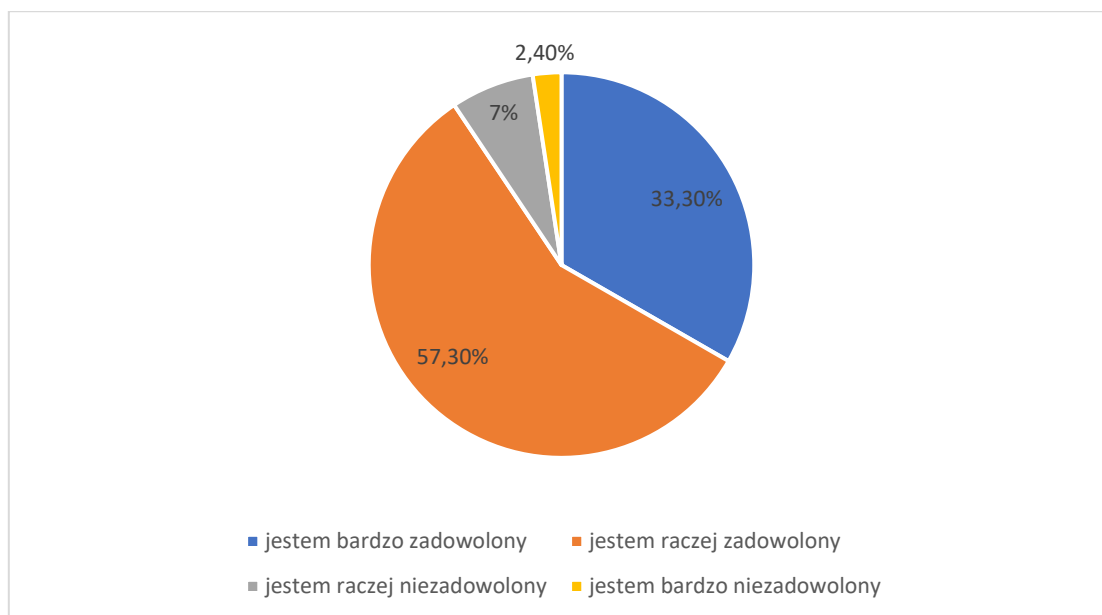
Ocenę warunków życia w Gminie Świeszyno dokonano na podstawie ankiety wśród mieszkańców Gminy. Ankieta została przeprowadzona na przełomie grudnia 2020 i stycznia 2021 r. Celem badania opinii publicznej nt. warunków życia, jakie stwarza Gmina Świeszyno było zdiagnozowanie problemów oraz potencjałów rozwojowych występujących na terenie Gminy. Wyniki badania wraz z dokonaną diagnozą i charakterystyką posłużyły do opracowania celów strategicznego działania na kolejne lata, poprzez odpowiednie zaplanowanie działań i projektów do realizacji.

W badaniu wzięło udział 75 respondentów z Gminy Świeszyno. Kobiety stanowiły 62,7%, czyli 47 osób, a mężczyźni 37,3%, czyli 28 mężczyzn. Najliczniejszą grupę respondentów stanowiły osoby w wieku 36-50 lat (53,3% badanych), następnie w wieku 51-60 lat (20% badanych) oraz w wieku 26-35 lat (17,3%). 9,3% osób biorących udział w ankiecie to osoby w wieku powyżej 60 roku życia.

Wyniki z przeprowadzonych badań przedstawiają się następująco:

57,3% mieszkańców Gminy Świeszyno, którzy wzięli udział w badaniu, twierdzi, że jest raczej zadowolona z życia i zamieszkania na terenie Gminy. Aż 33,3% badanych jest z tego powodu bardzo zadowolonych, a 7% - raczej wyrażają swoje niezadowolenie. Tylko 2,4% respondentów wskazała, że jest bardzo niezadowolona z życia w Gminie Świeszyno.

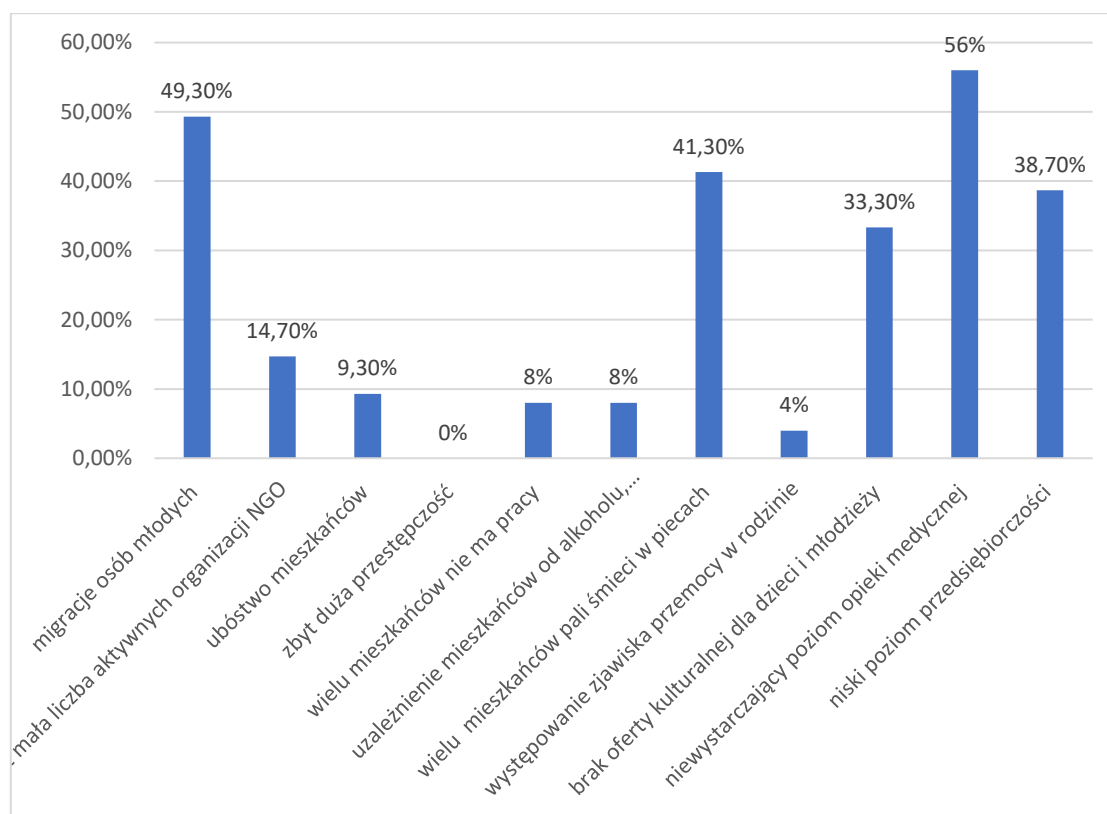
Wykres 27 Ocena zadowolenia z zamieszkania na obszarze Gminy Świeszyno wśród respondentów

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych

Największym dostrzeżonym problemem społecznym na terenie Gminy w opinii respondentów jest niewystarczający poziom opieki medycznej (56%). Na kwestie związane z większą ochroną zdrowia zwrócono uwagę w diagnozie, gdyż w kontekście starzejącego się społeczeństwa problem ten będzie narastał i się pogłębiał. Na drugim miejscu wśród głównych problemów wskazano migracje osób młodych (49,3%), a następnie zanieczyszczanie środowiska i jakości powietrza poprzez palenie śmieci w piecach (41,3%), niski poziom przedsiębiorczości (38,7%) oraz brak oferty kulturalnej dla dzieci i młodzieży (33,3%). Mniejsze problemy, jakie w opinii respondentów występują na terenie Gminy Świeszyno, to: mała liczba aktywnych organizacji NGO (14,7%), występowanie zjawiska ubóstwa (9,3%), a także w niewielkim nasileniu występuje problem braku pracy (8%) czy uzależnień (8%) i przemocy w rodzinie (4%).

Wykres 28 Główne problemy społeczne występujące na terenie Gminy w opinii mieszkańców

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych

Respondenci za problem o największym natężeniu uważają brak kanalizacji lub niesprane jej działanie oraz brak lub zbyt mała ilość połączeń komunikacji publicznej. Z kolei problemy o najmniejszym natężeniu to: występowanie nadmiernego hałasu czy zdewastowanych i opuszczonych terenów. W poniższej tabeli uwzględniono natężenie problemów występujących na terenie Gminy Świeszyno w opinii respondentów.

Tabela 17 Natężenie występujących problemów na terenie Gminy Świeszyno w opinii respondentów

Natężenie problemu	Wyszczególnienie
Największe	- niesprawna kanalizacja lub brak kanalizacji - brak lub zbyt mała ilość połączeń komunikacji publicznej
Znaczne	- niedoświetlenie ulic i chodników - zły stan dróg - niewystarczająca infrastruktura sportowa na terenie gminy (np. boiska, place zabaw, ścieżki rowerowe)
Pośrednie	- nieodpowiednia liczba terenów zielonych i spacerowych - niedostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych
Małe	- duże zanieczyszczenie powietrza - zniszczone fasady domów i mieszkań

Najmniejsze	- nadmierny hałas - występowanie zdewastowanych i opuszczonych terenów
--------------------	---

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych

Poprawa jakości życia pod względem społeczno-gospodarczym wiąże się z wieloma aspektami. W ocenie badanych osób najważniejsze obszary w planowaniu projektów do realizacji zostały ujęte w poniższym zestawieniu.

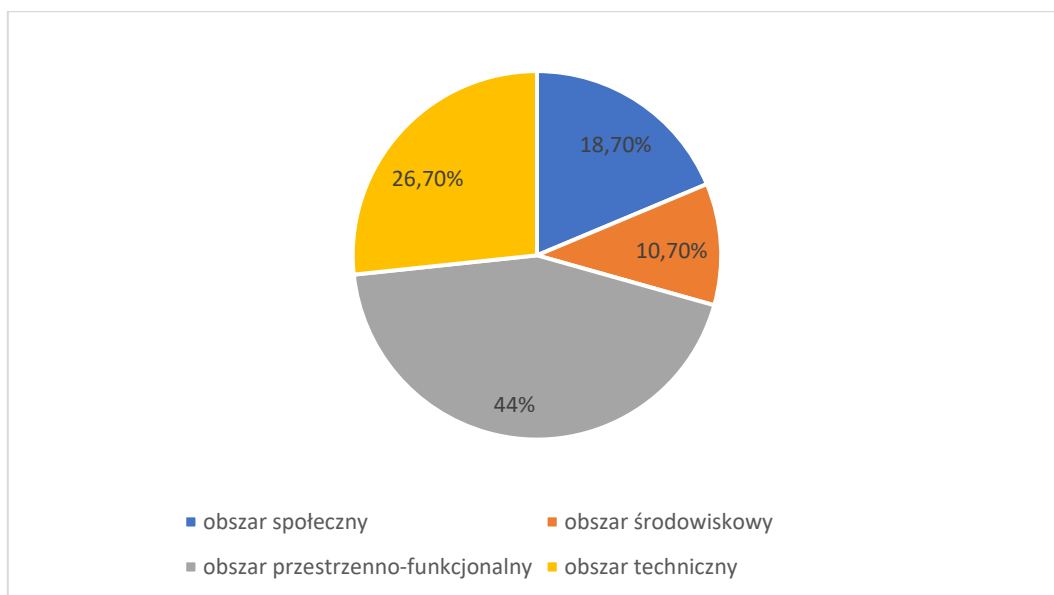
Tabela 18 Ocena ważności obszarów działań w planowaniu projektów do realizacji

Ocena ważności	Wyszczególnienie
Zdecydowanie ważne	- działania na rzecz osób starszych (aktywizacja seniorów) - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców - poprawa gospodarki odpadami, ściekami - poprawa infrastruktury drogowej - poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej - podejmowanie działań na rzecz czystego powietrza i elektromobilności
Raczej ważne	- budowanie poczucia tożsamości lokalnej - odnowa terenów zielonych i ich zagospodarowanie - pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców - rozwój infrastruktury turystycznej, ścieżek rowerowych - poprawa estetyki przestrzeni publicznej
Obojętne	X
Raczej nieważne	X
Zdecydowanie nieważne	X

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych

Opinie respondentów na temat koncentracji działań Gminy Świeszyno w przyszłości, były podzielone. Najwięcej badanych mieszkańców uważa, że należy podjąć działania w obszarze przestrzenno-funkcjonalnym (44%) oraz w obszarze technicznym (26,7%). Z kolei 18,7% ankietowanych jest zdania, że należy ukierunkować politykę rozwoju Gminy w kierunku rozwoju obszaru społecznego. Natomiast na obszar środowiskowy wskazało 10,7% badanych.

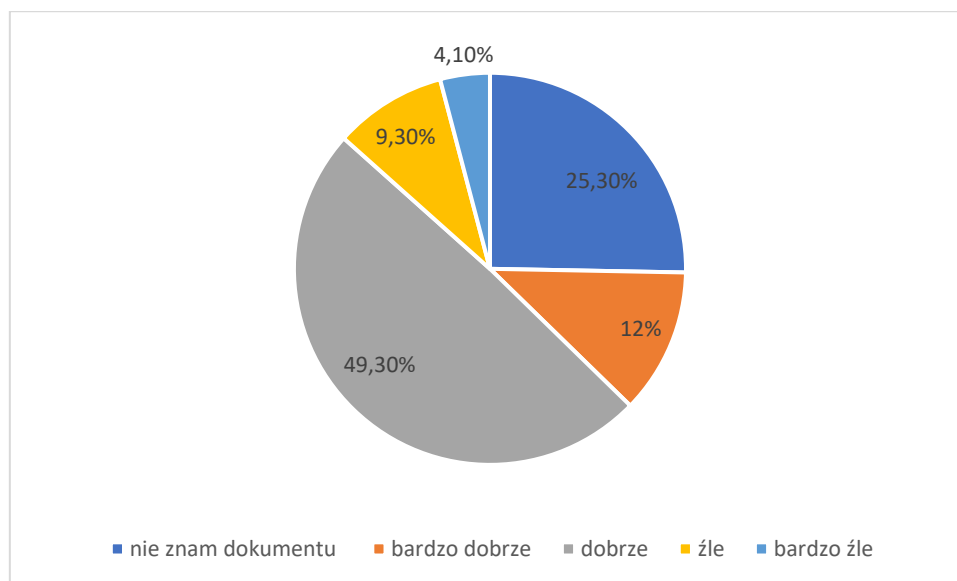
Wykres 29 Ocena respondentów na temat obszarów koncentracji działań Gminy w przyszłości

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych

49,3% ankietowanych osób oceniło realizację Strategii Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2014-2020 jako dobrą. Za bardzo dobrą realizację polityki społecznej w minionych latach uważa 12% ankietowanych, za złą 9,3%, a za bardzo złą 4,1%. Aż 25,3% badanych nie zna w ogóle założeń tego dokumentu. Świadczy to o niskim poziomie wiedzy mieszkańców (biorących udział w badaniu) na temat realizacji polityki społecznej określonych w dokumentach strategicznych.

Wykres 30 Ocena stopnia realizacji Strategii Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2014-2020

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych

Realizacja celów dotychczasowej *Strategii Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2014-2020* w opinii respondentów przedstawia się następująco:

Tabela 19 Realizacja celów dotychczasowej Strategii Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2014-2020

Cel	Wyszczególnienie
Zrealizowany w pełni – nieaktualny w ramach nowej strategii	X
Zrealizowany w części – nieaktualny w ramach nowej strategii	- uczestnictwo we drożeniu nowej oferty transportu z wykorzystaniem lokalnego potencjału technicznego lotniska w Zegrzu Pomorskim
Częściowo zrealizowany – aktualny w ramach nowej strategii	- rozwój infrastruktury drogowej - dalsza rozbudowa systemów wodno-kanalizacyjnych - rozwój gospodarki przestrzennej - rozwój infrastruktury i technologii informacyjno-komunikacyjnej - rozwiązywanie problemów społecznych i stymulowanie aktywności zawodowej sprzyjającej włączeniu społecznemu - podniesienie jakości usług oraz poprawa dostępności opieki żłobkowej i edukacji przedszkolnej - rozwój i poszerzenie funkcji obiektów dydaktycznych, kulturalnych oraz sportowo-rekreacyjnych

	<ul style="list-style-type: none"> - stworzenie atrakcyjnej oferty turystycznej, agroturystycznej i ekoturystycznej gminy w oparciu o zasoby przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz innowacyjne ich wykorzystanie - ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalna gospodarka zasobami - promocja ochrony środowiska, postaw proekologicznych i zdrowego trybu życia
Niezrealizowany – aktualny w ramach nowej strategii	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie dostępu do usług medycznych wysokiej jakości - wzrost rozwoju sektora usług rolno-spożywczych, handlu i rzemiosła - rozwijanie tożsamości i integracji społecznej - opracowanie i wdrożenie systemu promocji gospodarczej i inwestycyjnej - transfer nowych technologii opartych na kapitule intelektualnym zmierzającym do modernizacji gospodarstw rolnych - zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii
Niezrealizowany – nieaktualny w ramach nowej strategii	X
Nie mam zdania	<ul style="list-style-type: none"> - budowanie i upowszechnienie społeczeństwa informacyjnego - rozwój i wzrost konkurencyjności mikro, małych i dużych przedsiębiorstw - renowacja i ochrona dziedzictwa historycznego i obiektów zabytkowych

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych

Wśród często powtarzających się propozycji konkretnych przedsięwzięć, jakie zostały zaproponowane przez osoby biorące udział w ankiecie, znalazły się, m.in.:

- „Tereny rolnicze są przekształcane przez właścicieli gruntów na tereny przeznaczone do zabudowy, co powoduje powstawanie osiedli bez zaplanowanych terenów zielonych oraz miejsc rekreacji i wypoczynku. Takie grunty znajdują się w Niekłonicach, Konikowie i Włokach. Widoczna jest potrzeba w ramach rozwoju gminy inwentaryzacja już wydanych przez gminę decyzji, zapewnień i proces, które mają bezpośredni wpływ na prywatne budownictwo mieszkaniowe i rozwój gminnej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, a następnie drogowej itd.”,

- budowa chodników wraz z oświetleniem,

- remonty dróg, rozbudowa ścieżek rowerowych, modernizacja placów zabaw,

- organizacje zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży, kluby sportowe,
- poprawa infrastruktury turystycznej,
- budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnych,
- „Remont drogi łączącej drogę z Niekłonic z ulicą Szczecińską, tzw. łącznik oraz budowa nowej drogi wzdłuż ogródków działkowych przez teren gminy Biesiekierz do ulicy Szczecińskiej. Wybudowanie placu zabaw dla dzieci w Niekłonicach w rejonie nowego osiedla od strony Koszalina. Budowa nowej kanalizacji (głównego kolektora) jako wspólne przedsięwzięcie z miastem Koszalin od ulicy Szczecińskiej przez Niekłonicę, Konikowo, Sarzyno aż do ulicy Gnieźnińskiej i dalej o przepustowości 10-krotnie większej niż obecnie potrzeba, ponieważ za kilka lat ten teren będzie najatrakcyjniejszy dla budownictwa mieszkalnego. Najważniejsza jest budowa infrastruktury bo to jest gwarancją rozwoju gminy i zdobywania środków w przyszłości. A plany powinny wybiegać w przód na co najmniej 20 lat”,
- doświetlenie przejść dla pieszych, kontrola poziomu zanieczyszczenia powietrza przy użyciu specjalistycznego drona, wytyczenie dużych, zielonych terenów rekreacyjnych w największych ośrodkach gminy - Konikowo, Niekłonic, Świeszyno,
- utworzenie większej ilości miejsc spacerowych, rekreacyjnych, zadbanie o te, które mamy, np. okolice jeziora Hajka, utworzenie kąpieliska dla dzieci,
- rozbudowa sieci internetowej - światłowód,
- budowa świetlicy w Niedalinie, utwardzenie parkingu przy przedszkolu oraz odprowadzenie wody deszczowej, termomodernizacja szkół oraz świetlic, modernizacja drogi na odcinku Niedalino – Bardzolino,
- utworzenie cmentarza komunalnego, zorganizowanie komunikacji lokalnej,
- poprawa jakości służby zdrowia na terenie gminy.

Przeprowadzone badania przedstawiają opinię mieszkańców na temat kierunku polityki dalszego rozwoju Gminy Świeszyno. Niewątpliwie wyniki i wnioski z badania ankietowego są tożsame z konsultacjami społecznymi przeprowadzonymi w ramach pracy nad dokumentem Strategii Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2021-2030.

IX. Cele i kierunki strategicznego rozwoju Gminy

Struktura Strategii Rozwoju zbudowana została w oparciu o elementy składowe wzajemnie sobie podległe w hierarchii ważności (cele strategiczne, oddziaływanie projektu wraz ze wskazaniem problemu oraz wynikające z nich kierunki działań). Cele strategiczne zdefiniowano na podstawie diagnozy, przeprowadzonych badań, konsultacji społecznych oraz w ramach prac nad dokumentem Koordynatora ds. opracowania Strategii wraz z Zespołem Roboczym. Realizacja wypracowanych kierunków działań prowadzi do osiągnięcia celów strategicznych. Propozycje kierunków działań wynikają bezpośrednio z analizy, jak również badań z mieszkańcami oraz konsultacji przeprowadzonych w trakcie prac nad Strategią.

W toku prac nad Strategią Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2021-2030 wypracowano następujące cele strategiczne, które stanowią odpowiedź na zdiagnozowane główne wyzwania rozwojowe:

- Cel 1 Zwiększenie dostępności mieszkańców do aktywizacji sportowo-kulturalnej
- Cel 2 Zwiększenie dostępności mieszkańców do gminnej sieci wodociągowej
- Cel 3 Zmniejszenie stopnia zanieczyszczenia powietrza oraz zwiększenie efektywności gospodarowania energią cieplną w budynkach użyteczności publicznej
- Cel 4 Poprawa środowiska naturalnego oraz zwiększenie dostępności mieszkańców do sieci kanalizacji sanitarnej
- Cel 5 Zwiększenie dostępności dróg rowerowych
- Cel 6 Wzrost bezpieczeństwa oraz poprawa życia mieszkańców

Określenie powyższych celów strategicznych wyznacza kierunki dalszych działań Gminy Świeszyno. Na ich podstawie opracowano projekty oraz działania, które przyczynią się w sposób bezpośredni na realizację założonych celów poprzez osiągnięcie wskazanych rezultatów i wskaźników.

Tabela 20 Cele i kierunki strategicznego rozwoju Gminy Świeszyno

Nazwa projektu	1. Stworzenie bazy lokalowej na potrzeby działalności organizacji sportowych i mieszkańców z obszaru rewitalizacji - Budowa hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Świeszynie	
Odziaływanie projektu	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna	
Cel projektu	Zwiększenie dostępności mieszkańców do aktywizacji sportowo-kulturalnej poprzez rozbudowę infrastruktury oraz zapewnienie dostępu do cyklicznie organizowanych działań społecznych i sportowych.	
Opis problemu	W Gminie Świeszyno brak jest pełnowymiarowej i multifunkcyjnej hali sportowej, przeznaczonej do aktywizacji ruchowej, społeczno-kulturalnej mieszkańców, w szczególności dzieci młodzieży oraz osób starszych.	
Działania podejmowane w ramach projektu	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK
	1. Remont istniejącej szkolnej sali gimnastycznej 2. Przebudowa zaplecza socjalno-sanitarnego Szkoły Podstawowej 3. Budowa nowej pełnowymiarowej hali sportowej wraz z siłownią, salą fitness i salą konferencyjną 4. Zagospodarowanie terenu – drogi wewnętrzne i parkingi 5. Budowa placu zabaw	1. Powierzchnia obszaru – 0,25 ha 2. Liczba nowych budynków – 1 3. Liczba zmodernizowanych budynków - 1 4. Liczba zakupionej infrastruktury - 30
Rezultaty	1. Wzrost liczby osób korzystających z infrastruktury sportowej – 1000 osób / rok	

	2. Wzrost liczby organizowanych wydarzeń sportowych – 20 / rok 3. Wzrost liczby osób młodych biorących udział w wydarzeniach sportowych – 400 osób / rok
Planowany okres realizacji	2020-2022
Szacowana (orientacyjna) wartość	10 600 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	RPO WZ 2014-2020 Program „Sportowa Polska” – Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych Budżet Gminy

Nazwa projektu	2. Uporządkowanie gospodarki wodociągowej Gminy Świeszyno
Odziaływanie projektu	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna
Cel projektu	Zwiększenie dostępności mieszkańców do gminnej sieci wodociągowej poprzez budowę nowej i rozbudowę istniejącej infrastruktury.
Opis problemu	Gmina Świeszyno od lat boryka się z problemem związanym z infrastrukturą wodociągową. Nie wszystkie miejscowości posiadają dostęp do gminnej sieci wodociągowej. Niektóre miejscowości są zwodociągowane częściowo. Duża część infrastruktury jest przestarzała i ulega częstym awariom. Ponadto w związku z systematycznym wzrostem budownictwa

	mieszkaniowego, obecny system staje się niewydolny, co powoduje brak możliwości podłączania do sieci nowo wybudowanych budynków.	
Działania podejmowane w ramach projektu	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowa istniejących sieci wodociągowych 2. Budowa sieci wodociągowych w miejscowościach nieposiadających dostępu do sieci 3. Uzbrojenie w sieć wodociągową gminnych nieruchomości budowlanych w Niedalinie 4. Przebudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody oraz hydroforni 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Długość nowych sieci wodociągowych – 21 km 2. Liczba zmodernizowanych stacji uzdatniania wody - 1 3. Liczba zmodernizowanych hydroforni - 1
Rezultaty	Liczba mieszkańców, którym stworzona zostanie możliwość korzystania z gminnej sieci wodociągowej – 1 700	
Planowany okres realizacji	2022-2028	
Szacowana (orientacyjna) wartość	11 000 000,00 zł	
Przewidywane źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie Budżet Gminy	

Nazwa projektu	3. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej
Odziaływanie projektu	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna

	☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna	
Cel projektu	Zmniejszenie stopnia zanieczyszczenia powietrza oraz zwiększenie efektywności gospodarowania energią ciepłą w budynkach użyteczności publicznej, prowadzącą do zwiększenia jakości świadczonych usług mieszkańcom.	
Opis problemu	Brak przeprowadzonej termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej wpływa na niską efektywność energetyczną budynków, przyczyniając się do większego zużycia energii cieplnej. W związku ze wzrostem kosztów energii, zwiększone jej zużycie wpływa na stały wzrost kosztów i przyczynia się do większego zanieczyszczenia powietrza ze względu na użytkowanie kotłów o niskiej efektywności energetycznej.	
Działania podejmowane w ramach projektu	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ocieplenie ścian zewnętrznych 2. Ocieplenie stropodachu 3. Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej 4. Modernizacja instalacji c.o. 5. Wymiana oświetlenia wewnętrznego 6. Montaż paneli fotowoltaicznych 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Powierzchnia użytkowa budynków poddana ociepleniu – 4 694,71 m² 2. Liczba wymienionej stolarki otworowej – 361 3. Liczba zamontowanych paneli fotowoltaicznej – 180 4. Liczba wymienionych opraw oświetleniowych na energooszczędne - 776
Rezultaty	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków – 8 Roczna redukcja emisji CO ₂ – 70% Oszczędność energii końcowej – 60%	
Planowany okres realizacji	2021-2027	
Szacowana (orientacyjna) wartość	7 000 000,00 zł	
Przewidywane źródła finansowania	Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie Budżet Gminy	

Nazwa projektu	4. Uporządkowanie gospodarki kanalizacyjnej w Gminie Świeszyno	
Odziaływanie projektu	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna	
Cel projektu	Poprawa środowiska naturalnego oraz zwiększenie dostępności mieszkańców do sieci kanalizacji sanitarnej poprzez budowę nowej i rozbudowę istniejącej infrastruktury	
Opis problemu	Gmina Świeszyno od lat boryka się z problemem związanym z infrastrukturą kanalizacyjną. Nie wszystkie miejscowości posiadają jakkolwiek dostęp do gminnej sieci kanalizacyjnej, a wybrane są częściowo skanalizowane. Duża część infrastruktury jest przestarzała i ulega częstym awariom. Ponadto w związku z systematycznym wzrostem budownictwa mieszkaniowego, obecny system staje się niewydolny, co powoduje brak możliwości podłączania do sieci nowo wybudowanych budynków.	
Działania podejmowane w ramach projektu	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowa istniejących sieci kanalizacyjnych 2. Budowa sieci kanalizacyjnych w miejscowościach nieposiadających dostępu do sieci 3. Uzbrojenie w sieć kanalizacyjną gminnych nieruchomości budowlanych w Niedalinie 4. Przebudowa istniejących przepompowni ścieków 5. Dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Długość nowych sieci kanalizacyjnych – 25 km 2. Liczba przebudowanych przepompowni ścieków - 5 3. Liczba nowych przepompowni ścieków – 8 4. Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków - 45
Rezultaty	Liczba mieszkańców, którym stworzona zostanie możliwość korzystania z gminnej sieci kanalizacyjnej – 2 500 Liczba mieszkańców, którzy dzięki wsparciu gminy odprowadzają ścieki do przydomowych oczyszczalni - 200	

Planowany okres realizacji	2021-2030
Szacowana (orientacyjna) wartość	17 000 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie Budżet Gminy

Nazwa projektu	5. Budowa i przebudowa dróg gminnych oraz dróg dla rowerów
Odziaływanie projektu	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna
Cel projektu	Wzrost bezpieczeństwa drogowego oraz zwiększenie dostępności dróg rowerowych dla mieszkańców wynikające z budowy oraz przebudowy dróg gminnych.
Opis problemu	Niewystarczający dostęp do dróg rowerowych wpływa na niższą jakość życia oraz potencjał gminy, ze względu na niemożność realizowania aktywności ruchowych i sportowych. Ponadto zniszczone drogi gminne wpływają na niższą atrakcyjność terenów, przyczyniając się do mniejszego stopnia osiedlania mieszkańców. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do dróg rowerowych oraz zmodernizowanych dróg gminnych wpłynie na zwiększenie jakości życia oraz potencjału wybranych obszarów gminy w celu zapewnienia spójności obszarów wynikających z wpływów suburbanizacyjnych.

	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK
Działania podejmowane w ramach projektu	1. Przebudowa dróg gminnych wraz z infrastruktura towarzyszącą 2. Budowa dróg gminnych wewnętrznych z płyt betonowych 3. Budowa dróg rowerowych	1. Długość przebudowanych dróg gminnych – 7,5 km 2. Długość nowych dróg gminnych z płyt betonowych – 5 km 3. Długość nowych dróg dla rowerów – 2,9 km
Rezultaty	Wzrost dostępności komunikacyjnej obszarów gminy – 10% Zwiększenie stopnia dostępu mieszkańców do zmodernizowanych dróg gminnych – 15% Zwiększenie jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie dostępu do dróg rowerowych – 30%	
Planowany okres realizacji	2021-2027	
Szacowana (orientacyjna) wartość	12 700 000,00 zł	
Przewidywane źródła finansowania	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg Program Rozwoju Obszarów Wiejskich Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych Budżet Gminy	

Nazwa projektu	6. Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego
Odziaływanie projektu	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna

	☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna	
Cel projektu	Wymiana starego, zużywającego znaczną ilość energii oświetlenia ulicznego na ekologiczne źródła światła oraz objęcie oświetleniem nowych obszarów w celu zapewnienia wzrostu bezpieczeństwa oraz poprawy życia mieszkańców, a także przyczynienia się do spadku zużycia energii elektrycznej.	
Opis problemu	Obecnie w gminie głównie funkcjonuje oświetlenie uliczne wykorzystujące tradycyjne źródła światła, które zużywają znaczną ilość energii elektrycznej. Nieefektywne oświetlenie wpływa na większe zużycie prądu, przyczyniając się do zwiększenia wydatków przeznaczonych na ten cel, a także zwiększonego zanieczyszczenia środowiska ze względu na zwiększoną emisję dwutlenku węgla. Ponadto brak oświetlenia na obszarach wiejskich wpływa na niższy stopień bezpieczeństwa mieszkańców poruszających się w przestrzeniach publicznych oraz niemożność przemieszczania się po zmroku, co powoduje znaczne obniżenie jakości życia.	
Działania podejmowane w ramach projektu	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK
	1. Inwentaryzacja oświetlenia ulicznego	1. Liczba nowych punktów oświetleniowych - 300
	2. Budowa nowych punktów oświetleniowych 3. Wymiana opraw sodowych na energooszczędne	2. Liczba zmodernizowanych punktów oświetleniowych - 100
Rezultaty	Spadek zużycia energii elektrycznej – 30% Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców obszarów wiejskich – 60%	
Planowany okres realizacji	2021-2024	
Szacowana (orientacyjna) wartość	2 500 000,00 zł	
Przewidywane źródła finansowania	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego Budżet Gminy	

Nazwa projektu	7. Budowa Centrum Ratowniczo-Społecznego w Niedalinie	
Odziaływanie projektu	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna	
Cel projektu	Zapewnienie wyższego poziomu bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz województwa poprzez budowę obiektu służącego celom ratowniczo – gaśniczym na obszarze województwa.	
Opis problemu	Niewystarczający poziom zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców w zakresie ratowniczo – gaśniczym oraz ograniczona możliwość prowadzenia działań aktywizacyjnych mieszkańców ze względu na brak infrastruktury służącej mieszkańcom.	
Działania podejmowane w ramach projektu	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK
	1. Budowa obiektu społeczno-ratowniczego 2. Zakup wyposażenia służącego do prowadzenia działań aktywizacyjnych 3. Zakup wyposażenia ratowniczo-gaśniczego 4. Zagospodarowanie terenu w infrastrukturę służącą do aktywizacji ruchowej	1. Liczba nowych budynków – 1 2. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 3. Liczba zakupionej infrastruktury aktywizacyjnej – 30 4. Liczba zakupionego wyposażenia ratowniczo-gaśniczego – 15
Rezultaty	Wzrost ilości działań aktywizacyjnych prowadzonych dla mieszkańców – 10 / rok Wzrost liczby osób objętych działaniami aktywizacyjnymi – 200 / rok Wzrost obszaru dostępności do szybkiego zapewnienia pomocy ratowniczo – gaśniczej – 15%	
Planowany okres realizacji	2023-2025	

Szacowana (orientacyjna) wartość	2 500 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Zachodniopomorskiego Budżet Gminy

Źródło: Opracowanie własne

X. Aspekty finansowe wdrażania Strategii i źródła finansowania

Realizacja zaplanowanych celów strategicznych oraz określonych działań w ramach Strategii Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2021-2030 wymaga dużych nakładów finansowych. Kwota potrzebna na realizację zaplanowanych projektów wynosi w przybliżeniu 63 300 000,00 zł.

Tabela 21 Finansowanie wdrożenia Strategii Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2021-2030

Zadanie	Wartość realizacji [Zł]
1. Stworzenie bazy lokalowej na potrzeby działalności organizacji sportowych i mieszkańców z obszaru rewitalizacji - Budowa hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Świeszynie	10 600 000,00
2. Uporządkowanie gospodarki wodociągowej Gminy Świeszyno	11 000 000,00
3. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	7 000 000,00
4. Uporządkowanie gospodarki kanalizacyjnej w Gminie Świeszyno	17 000 000,00
5. Budowa i przebudowa dróg gminnych oraz dróg dla rowerów	12 700 000,00
6. Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego	2 500 000,00
7. Budowa Centrum Ratowniczo -Społecznego w Niedalinie	2 500 000,00
Razem	63 300 000,00

Źródło: opracowanie własne

Realizacja wszystkich celów i zadań określonych w Strategii Rozwoju wymaga nakładów finansowych przekraczających możliwości budżetu Gminy Świeszyno, dlatego niezbędne jest poszukiwanie zewnętrznych źródeł finansowania. Należy starannie monitorować pojawiające się możliwości, różnego rodzaju krajowe i międzynarodowe programy związane z nową perspektywą finansową funduszy europejskich, a następnie bardzo skutecznie aplikować o wsparcie.

Środki zabezpieczające realizację zadań zapisanych w poszczególnych celach strategicznych pochodzić będą między innymi z programów pomocowych UE, z programów rządowych, budżetu państwa, budżetu Gminy Świeszyno, ze środków zaangażowanych przez krajowych i zagranicznych inwestorów prywatnych, krajowych i zagranicznych organizacji pozarządowych, instytucji finansowych i funduszy inwestycyjnych. Planuje się, w ramach możliwości i ogłaszanych naborach, aplikowanie o środki zewnętrzne pochodzące z:

- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego
- Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Zachodniopomorskiego

- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie
- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg
- Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych
- Programu „Sportowa Polska” – Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu
- Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.

Na etapie przygotowania Strategii Rozwoju Gminy nie jest możliwe precyzyjne określenie programów operacyjnych oraz kwot dofinansowania projektów, z których jednostka samorządu terytorialnego będzie mogła skorzystać, ponieważ sektorowe programy rozwoju oraz pakiety regulacji prawnych są w fazie przygotowania do nowej perspektywy finansowej na lata 2021 – 2027.

XI. System monitoringu i wdrażania Strategii

Strategia Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2021-2030 to kluczowy dokument realizacji polityki rozwoju Gminy. W ramach realizacji zaplanowanych projektów, przewiduje się sporządzenie dokumentów wykonawczych, obowiązkowych lub fakultatywnych planów i programów, na podstawie których zostaną zrealizowane zaplanowane działania.

Za monitorowanie Strategii Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2021-2030 odpowiedzialny będzie powołany w tym celu Komitet Monitorująco-Ewaluacyjny, w skład którego wchodzić będą różnorodne instytucje, co zapewni partycypacyjny charakter procesu monitoringu oraz ewaluacji. Rekomenduje się, aby byli to:

- przedstawiciele urzędu gminy (w tym instytucji, z terenu gminy m.in. dla których UG jest organem prowadzącym),
- przedstawiciele partnerów społecznych z terenu gminy (w szczególności przedstawiciele III sektora),
- przedstawiciele powiatu (w kontekście spójności z działaniami realizowanymi z poziomu powiatu),
- przedstawiciele województwa (w kontekście spójności z działaniami realizowanym z poziomu regionalnego),

Zespół wspierać będzie wewnętrzny ewaluator/ekspert, którego rolą będzie realizacja badań ewaluacyjnych oraz wsparcie eksperckie w zakresie prowadzonego monitoringu. Dodatkowo poszczególnym interwencjom w ramach strategii przypisana zostanie odpowiedzialność instytucjonalna, co pozwoli w sposób uporządkowany monitorować efekty działań w ramach:

- głównych problemów i wyzwań rozwojowych gminy,
- celów i kierunków strategicznych rozwoju gminy,
- finansowania wdrażania strategii gminy.

Jednocześnie należy podkreślić, że system monitorowania Strategii Rozwoju Gminy bazuje na doświadczeniach wynikających z systemu obowiązującego w programach współfinansowanych środkami UE. Przede wszystkim wykorzystana zostanie:

- cykliczna [przynajmniej roczna] ocena efektów realizacji Strategii Rozwoju Gminy poprzez system wskaźników postępu rzeczowego (wskaźniki produktu i wskaźniki rezultatu) monitorowanych w postaci sprawozdań; rekomendowane wskaźniki składać będą się z następujących elementów:
 - nazwa wskaźnika,
 - definicja wskaźnika,
 - przypisanie wskaźnika do celu i kierunku strategicznego rozwoju Gminy,
 - jednostka miary,
 - wartość bazowa,
 - wartość docelowa,
 - źródło danych.
- cykliczne spotkania [przynajmniej roczne] w zakresie formułowania rekomendacji usprawniających interwencję (w tym weryfikacja jej spójności w zakresie celów strategicznych oraz operacyjnych z dokumentami wyższego rzędu przede wszystkim na poziomie powiatu oraz regionu) organizowane we współpracy z wewnętrznym ewaluatorem;
- monitoring projektów (w tym podmiotów) na terenie Gminy ze środków europejskich (RPO, programy krajowe).

Jednocześnie uzupełnieniem monitoringu będzie system ewaluacji, który wspierać będzie trafność, skuteczność oraz efektywność wdrażania Strategii Rozwoju Gminy. Ewaluacja to obiektywna ocena projektu, programu lub polityki na wszystkich jego etapach,

tj. planowania, realizacji i mierzenia rezultatów. Powinna ona dostarczyć rzetelnych i przydatnych informacji pozwalając wykorzystać zdobytą w ten sposób wiedzę w procesie decyzyjnym. Często dotyczy ona procesu określenia wartości lub ważności działania, polityki lub programu. W ramach realizowanych badań wykorzystywane będą:

- Ewaluacja ex ante (warunek wypełnia już niniejsza strategia) – przeprowadzana w fazie wstępnej, gdy dokonywana jest analiza przyjętych rozwiązań pod kątem potencjalnej zdolności osiągnięcia efektów i poprawności konstrukcji wszystkich elementów danej interwencji.
- Ewaluacja bieżąca (on-going) - przeprowadzana w trakcie realizacji, zwłaszcza w przypadku przedsięwzięć złożonych, o długim okresie wdrożenia, gdy możliwe i celowe są ich korekty.
- Ewaluacja ex post – podsumowująca, zwykle o charakterze strategicznym, przeprowadzana po zakończeniu wdrażania interwencji.

W ramach ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2021-2030 wykorzystane zostanie podejście metodologiczne oparte na teorii programów (logice interwencji), w tym w szczególności na teorii zmiany (TBIE). Celem tego rodzaju ewaluacji jest identyfikacja poszczególnych mechanizmów zmian, jakie wystąpiły w związku z wdrażaną interwencją i ocena czy były one zgodne z logiką tej interwencji. Ewaluacje tego typu wskazują dlaczego i jak działa określona interwencja.

Koniecznym uzupełnieniem działań ewaluacyjnych będzie zapewnienie adekwatnych i wiarygodnych źródeł danych potrzebnych do monitoringu interwencji oraz realizacji poszczególnych ewaluacji. Wykorzystywane będą w tym celu dane zbierane przez Urząd Gminy, wytypowane instytucje gminne, GUS (BDL), a także pochodzące z systemu SL 2014 (w przypadku analizy projektów europejskich).

Zrealizowane badania ewaluacyjne, wraz z wnioskami dotyczącymi dalszej realizacji Strategii będą przedstawiane Zespołu Monitorująco-Ewaluacyjnego.

XII. Materiały wykorzystane do opracowania Strategii**A. Dokumenty krajowe i ponadregionalne**

- *Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności*, 2013, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Załącznik do uchwały nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013 w sprawie przyjęcia Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności, Monitor Polski 2013, poz. 121.
- *Identyfikacja i delimitacja obszarów problemowych i strategicznej interwencji w Polsce – Wnioski z analiz*, 2009, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Instytut Badań Strukturalnych.
- *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030*, 2011, Załącznik do uchwały nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Monitor Polski, poz. 252.
- *Krajowa Polityka Miejska 2023*, 2015, Ministerstwo Rozwoju, Uchwała nr 198 Rady Ministrów z dnia 20 października 2015 r. w sprawie przyjęcia Krajowej Polityki Miejskiej, Monitor Polski, poz. 1235.
- *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony – miasta – obszary wiejskie*, 2010, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Uchwała Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2010, Monitor Polski 2011, nr 36, poz. 423.
- *Kryteria delimitacji Miejskich Obszarów Funkcjonalnych stolic województw*, 2012, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, luty 2013 r.
- *Plan działań służących realizacji Strategii Rozwoju Kraju 2020*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 10 października 2013 r.
- *Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 – Umowa Partnerstwa*, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, 23 maja 2014 r. z późn. zm.
- *Strategia Rozwoju Polski Zachodniej do roku 2020*, 2014, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Załącznik do Uchwały nr 60 Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 2014 r., Monitor Polski 2014, poz. 452.
- *Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020*, 2013, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Uchwała nr 104 Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 2013 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020, Monitor Polski 2013, poz. 640.
- *Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo*, 2012, Załącznik do Uchwały nr 157 Rady Ministrów z dnia 25

września 2012 r. (poz. 882) w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kraju 2020, Dz.U. z 2009, nr 84, poz. 712.

- *Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)*, 2013, Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, Uchwała nr 6 Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2013 r., w sprawie Strategii Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.), Monitor Polski 2013, poz. 75.
- *Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012-2020*, 2012, Uchwała nr 163 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2012r., Monitor Polski 2012, poz. 839.
- *Założenia systemu zarządzania rozwojem Polski*, 2009, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego we współpracy z Kancelarią Prezesa Rady Ministrów i Zespołem Doradców Strategicznych Prezesa Rady Ministrów, opracowanie z dnia 27 kwietnia 2009 r.

B. Dokumenty na szczeblu województwa

- *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego*, 2010, Uchwała nr XLV/530/10 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 19 października 2010 r.
- *Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2019*, Szczecin 2020.
- *Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego*, 2010, Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Uchwała nr XLII/482/10 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 22 czerwca 2010 r.

C. Dokumenty na szczeblu powiatowym

- *Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Koszalińskiego na lata 2017 -2020 z uwzględnieniem perspektywy do 2024 r.*
- *Strategia Rozwoju Infrastruktury Drogowej i Mostowej Powiatu Koszalińskiego na lata 2016 – 2020.*
- *Strategia Rozwoju Powiatu Koszalińskiego na lata 2017-2020.*
- *Strategia Zrównoważonego Rozwoju Koszalińskiego Obszaru Funkcjonalnego.*

D. Dokumenty na szczeblu gminnym

- *Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Świeszyno do roku 2022.*
- *Plan gospodarki niskoemisyjnej Gminy Świeszyno na lata 2016-2020.*
- *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Świeszyno na lata 2018-2021 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025.*
- *Raport o stanie Gminy Świeszyno 2019.*
- *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świeszyno na lata 2021-2030.*

Literatura:

- Informacja o sytuacji na rynku pracy w Koszalinie i Powiecie Koszalińskim, stan na 31 sierpnia 2020 r., PUP Koszalin.
- Plan Rozwoju Elektromobilności w Polsce „Energia do przyszłości”.
- Sprawozdanie z działalności powiatowego urzędu pracy w Koszalinie za rok 2019.
- Śleszyński P., Mazurek D., 2020, *Obszary strategicznej interwencji, problemowe i funkcjonalne w dokumentach strategicznych szczebla krajowego i wojewódzkiego*, Studia Regionalne i Lokalne, 1, 79, s. 30-59.
- Wpływ epidemii COVID-19 na wybrane elementy rynku pracy w Polsce w I kwartale 2020 r., GUS.

Źródła danych:

www.stat.gov.pl

https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/Imgp_2.html

<https://www.gios.gov.pl/pl/>

<http://ug.swieszyno.ibip.pl/public/?id=210898>

https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Swieszyno

<https://pl.rwapps.eu/mapa-zanieczyszczen/download>

<http://www.swieszyno.pl/>

<https://www.gddkia.gov.pl>

XIII. Spis map, tabel, wykresów i zdjęć**Spis map**

Mapa 1 Położenie Gminy Świeszyno.....	6
Mapa 2 Udział pracujących zdalnie według regionów (NUTS 2016) na koniec I kwartału 2020 r.	24
Mapa 3 Plan orientacyjny odcinka Koszalin – Zegrze Pomorskie	34
Mapa 4 Mapa stanu budowy dróg – zachodniopomorskie	36
Mapa 5 Trasy rowerowe i kajakowe w Gminie Świeszyno	37
Mapa 6 Jakość powietrza w województwie zachodniopomorskim	65
Mapa 7 Użytkowanie terenu wg Corine Land Cover 2018	72
Mapa 8 Drogi i osadnictwo	74
Mapa 9 Sieć transportowa	75
Mapa 10 Rozmieszczenie ludności w Gminie Świeszyno	76
Mapa 11 Ochrona przyrody i środowisko przyrodnicze	77
Mapa 12 Wizja rozwoju sieci transportowej	79
Mapa 13 Kierunki działań polityki przestrzennej	81
Mapa 14 Struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Świeszyno	83
Mapa 15 Główne założenia polityki przestrzennej Gminy Świeszyno	84

Spis tabel

Tabela 1 Etapy opracowywania Strategii Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2020 -2030.....	4
Tabela 2 Struktura demograficzna Gminy Świeszyno w latach 2015-2019.....	14
Tabela 3 Liczba bezrobotnych i wskaźnik bezrobocia w gminach powiatu koszalińskiego w 2019 r.	17
Tabela 4 Liczba bezrobotnych z grup osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2015 -2019	19
Tabela 5 Liczba wydanych decyzji o ustaleniu warunków zabudowy w 2019 r. w Gminie Świeszyno	27
Tabela 6 Informacja o dostosowaniu budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych w Gminie Świeszyno	33
Tabela 7 Wykaz dróg gminnych	34
Tabela 8 Wydatki poniesione na szkoły przez Gminę Świeszyno w 2019 r. w kontekście do otrzymanej subwencji oświatowej	52
Tabela 9 Liczba wydarzeń kulturalnych i liczba uczestników w Gminie Świeszyno w 2019 r.	53
Tabela 10 Polski indeks jakości powietrza.....	64
Tabela 11 Stan jakości powietrza w powiecie koszalińskim.....	66
Tabela 12 Unieszkodliwiony azbest w sołectwach w 2019 r.	67
Tabela 13 Odpady zebrane w ciągu roku w Gminie Świeszyno w latach 2017-2019 [t].....	68
Tabela 14 Formy użytkowania terenu w Gminie Świeszyno wg danych Corine Land Cover 2018	71
Tabela 15 Obszary specjalne obejmujące Gminę Świeszyno	87
Tabela 16 Analiza SWOT	89

Tabela 17 Natężenie występujących problemów na terenie Gminy Świeszyno w opinii respondentów	93
Tabela 18 Ocena ważności obszarów działań w planowaniu projektów do realizacji	94
Tabela 19 Realizacja celów dotychczasowej Strategii Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2014-2020.....	96
Tabela 20 Cele i kierunki strategicznego rozwoju Gminy Świeszyno	100
Tabela 21 Finansowanie wdrożenia Strategii Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2021-2030	110

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba ludności w latach 2015 – 2019.....	14
Wykres 2 Współczynnik obciążenia demograficznego w latach 2015 – 2019.....	15
Wykres 3 Liczba zameldowań i wymeldowań oraz saldo migracji w Gminie Świeszyno	16
Wykres 4 Poziom bezrobocia w latach 2015 – 2019	17
Wykres 5 Liczba osób bezrobotnych w Gminie Świeszyno w latach 2015 – 2019	18
Wykres 6 Wskaźnik poziomu bezrobocia w gminach powiatu koszalińskiego na koniec sierpnia 2020 r.	20
Wykres 7 Oferty pracy dostępne w PUP w Koszalinie w 2020 r.....	21
Wykres 8 Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2015 -2019	22
Wykres 9 Liczba podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2015-2019	22
<i>Wykres 10 Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 20110 – 2019</i>	<i>25</i>
Wykres 11 Liczba budynków i zasobów mieszkalnych w Gminie Świeszyno w latach 2015 – 2019.....	30
Wykres 12 Zmiany cen mieszkań w powiecie koszalińskim	31
Wykres 13 Liczba rodzi i osób korzystających z pomocy społecznej.....	38
Wykres 14 Liczba zasiłków wypłacanych w latach 2015-2019.....	39
Wykres 15 Powody udzielania pomocy społecznej w latach 2015-2019.....	40
Wykres 16 Kwota wypłacanych świadczeń wychowawczych w Gminie Świeszyno	41
Wykres 17 Liczba założonych „Niebieskich Kart” w latach 2015-2019	43
Wykres 18 Liczba udzielonych porad lekarskich w latach 2015-2019	44
Wykres 19 Statystyka zgonów w Gminie Świeszyno w 2019 r. [%].....	44
Wykres 20 Kwota dotacji dla organizacji pozarządowych w Gminie Świeszyno w latach 2016-2020.....	47
Wykres 21 Liczba uczniów w publicznych szkołach podstawowych w Gminie Świeszyno w latach 2015-2019	49
Wykres 22 Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych i liczba uczestników w latach 2015-2019	53
Wykres 23 Liczba księgozbioru, czytelników oraz wypożyczeni w latach 2015-2019	54
Wykres 24 Liczba miejsc noclegowych ogółem oraz liczba pokoi ogółem w latach 2015-2019	56
Wykres 25 Liczba udzielonych noclegów w latach 2015-2019	64
Wykres 26 Unieszkodliwiony azbest w Gminie Świeszyno w latach 2015-2019 [t].....	67
Wykres 27 Ocena zadowolenia z zamieszkania na obszarze Gminy Świeszyno wśród respondentów	92
Wykres 28 Główne problemy społeczne występujące na terenie Gminy w opinii mieszkańców	93
Wykres 29 Ocena respondentów na temat obszarów koncentracji działań Gminy w przyszłości	95
Wykres 30 Ocena stopnia realizacji Strategii Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2014-2020	96

Spis zdjęć

Zdjęcie 1 Świeszyno z lotu ptaka	6
Zdjęcie 2 Splyw kajakowy rzeką Radew	7
Zdjęcie 3 Kościół pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Świeszynie	8
Zdjęcie 4 Kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Konikowie	9
Zdjęcie 5 Pałac neoklasycystyczny w Dunowie	10
Zdjęcie 6 Kościół pw. Matki Bożej Królowej Korony Polskiej w Jarzycach	11
Zdjęcie 7 Dom Wspólnoty Cenacolo w Giezkowie	11
Zdjęcie 8 Młyn zbożowy w miejscowości Niedalino	12
Zdjęcie 9 Bursztynowy Pałac z Strzekęcinie	13
Zdjęcie 10 Pałac Biały w Strzekęcinie	13
Zdjęcie 11 Kompleks pałacowo-folwarczny w Zegrzu Pomorskim	13
Zdjęcie 12 Inicjatywa społeczna OSP	46
Zdjęcie 13 Boisko – Orlik w Szkole Podstawowej w Świeszynie	50
Zdjęcie 14 Hala sportowo-widowiskowa w Szkole Podstawowej w Konikowie	51
Zdjęcie 15 Hotel Bursztynowy Pałac w Strzekęcinie	56
Zdjęcie 16 Przebieg trasy Nordic Walking w Gminie Świeszyno	58
Zdjęcie 17 Miejsce odpoczynku - obiekt turystyczno-rekreacyjny w Niedalinie nad rzeką Radew	59
Zdjęcie 18 Elektrownia Wodna Hajka	60
Zdjęcie 19 Stajnia „Zagroda” w miejscowości Włoki	60
Zdjęcie 20 Stadnina „Koko” Brzeźniki	61
Zdjęcie 21 Stajnia „Karmen” w Niekłonicach	61
Zdjęcie 22 Stadnina „FeniX”	62
Zdjęcie 23 Ośrodek rekreacyjny „Hajka Zatoka”	63
Zdjęcie 24 Elektromobilność	69

Uzasadnienie

Strategia Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2021 – 2030 została opracowana zgodnie z art. 10e. ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. 2020 poz. 713 z późn. zm.) i zawiera:

- a) elementy diagnozy gminy w obszarze społecznym, przestrzenno – funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym;
- b) cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;
- c) kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;
- d) oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia;
- e) model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy;
- f) ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;
- g) obszary strategicznej interwencji wraz z zakresem planowanych działań;
- h) obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy;
- i) system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych.

Strategia jest przyjmowana zgodnie ze szczegółowym trybem i harmonogramem przyjętym przez Radę Gminy Świeszyno, określonym zgodnie z art. 10f. ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. 2020 poz. 713 z późn. zm.).